

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 81

клас

ТАБЛИЦЯ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ

·	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81
:	2	3	4	5	6	7	8	9

3 · 5 = 15

72 : 8 = 9

$a \cdot 1 = a$
 $a \cdot 0 = 0$
 $0 : a = 0$

$a : a = 1$
 $a : 1 = a$

На нуль ділити
не можна!

ЗАКОНИ МНОЖЕННЯ

Переставний закон

$a \cdot b = b \cdot a$

Сполучний закон

$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$

Розподільний закон
(стосовно дії додавання)

$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$

Розподільний закон
(стосовно дії віднімання)

$(a - b) \cdot c = a \cdot c - b \cdot c$

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДІЙ У ВИРАЗАХ

- 1. Дії в дужках
- 2. Множення і ділення (за порядком)
- 3. Додавання і віднімання (за порядком)

$15 - 15 : (45 - 42)$ $(5 - 3) \cdot (5 + 3)$

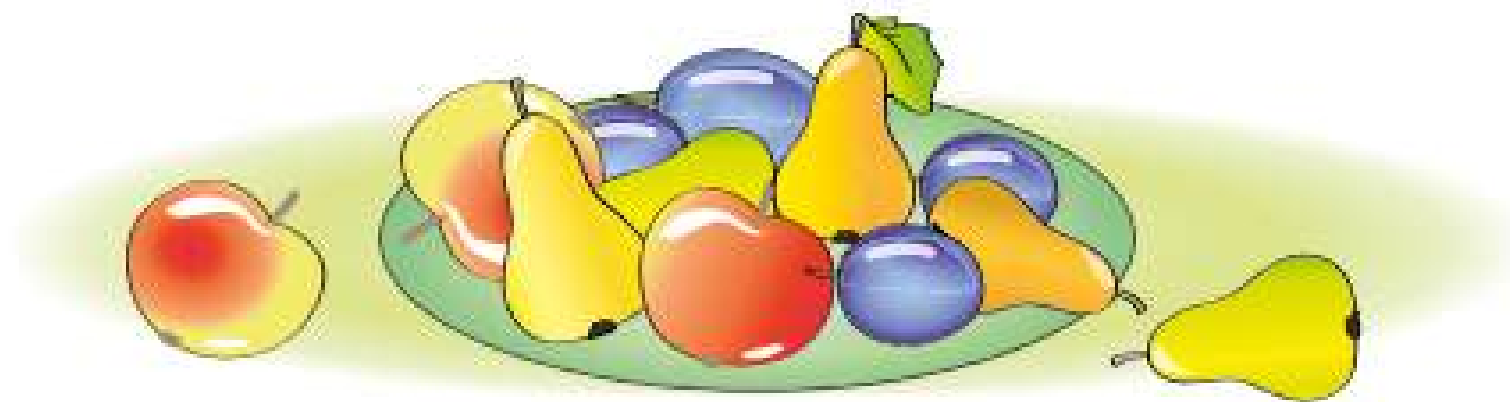
Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2025

УДК 51(075.2)

Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 07.01.2025 № 22)

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко

Будна Н. О.

Б 90 Математика : підручник для 3 кл. закладів загальн. середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 1. / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2025. — 144 с. : іл.

ISBN 978-966-10-8978-4

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розроблених під керівництвом О. Я. Савченко.

Система завдань і вправ спрямована на формування й закріплення обчислювальних навичок, розвиток логічного мислення та просторової уяви, вироблення вмінь аналізувати, порівнювати і самостійно робити висновки.

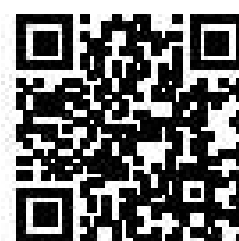
Для учнів та учениць 3 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

<https://edodatok.com/8978-4/>

ISBN 978-966-10-8978-4

© Будна Н. О., Беденко М. В., 2024
© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2025

Дорогий третьокласнику! Дорога третьокласнице!

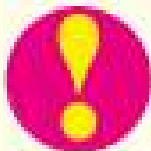
Вітаємо тебе з початком навчального року, протягом якого ти продовжиш вивчати основи математики й пізнавати секрети математичної мови. На шляху до знань вірним другом і порадником тобі стане цей підручник. Разом із ним ти повториш арифметичні дії з одноцифровими і двоцифровими числами у межах 100, дослідити таблиці множення та ділення, ознайомишся із діленням з остачею та новим геометричним матеріалом. А ще — будеш виконувати дії з іменованими числами та розв'язувати різноманітні сюжетні й практичні задачі, зокрема, складені на основі короткого тексту пізнавального змісту.

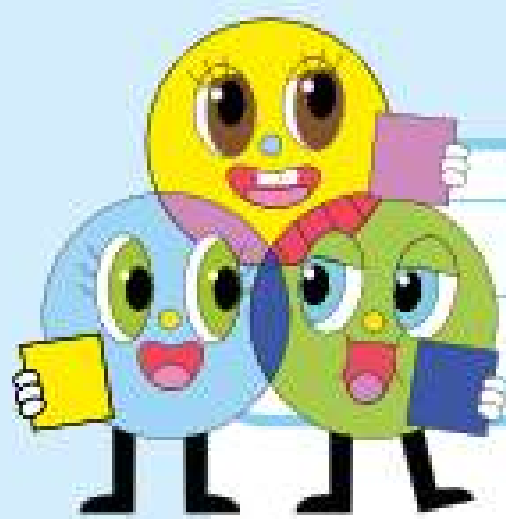
Цікаві криптограми, анаграми, числові «змійки», «мережива», завдання на повороти, уявне розрізування фігур, дослідження діаграм, розв'язування логічних задач зроблять процес навчання захопливим і нестандартним.

Зорієнтуватись у типах завдань тобі допоможуть уже знайомі позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

 — запам'ятай	 — виконай за допомогою числового ряду
 — робота в парах або в групах	 — порівняй
 — кругові вирази	 — творче завдання
 — межа матеріалу уроку	 — домашнє завдання

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА 2 КЛАС. СОТНЯ

1. Пригадай!

В одному дециметрі 10 сантиметрів.
 $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$

В одному метрі 10 дециметрів.
 $1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

2. Запиши, вставляючи потрібні числа за зразком. Що спільного у кожній парі рівностей?

Зразок.

$$1 \text{ дм } 3 \text{ см} = \boxed{13} \text{ см}$$

$$10 + 3 = \boxed{13}$$

$$6 \text{ м } 3 \text{ дм} = \boxed{63} \text{ дм}$$

$$60 + 3 = \boxed{63}$$

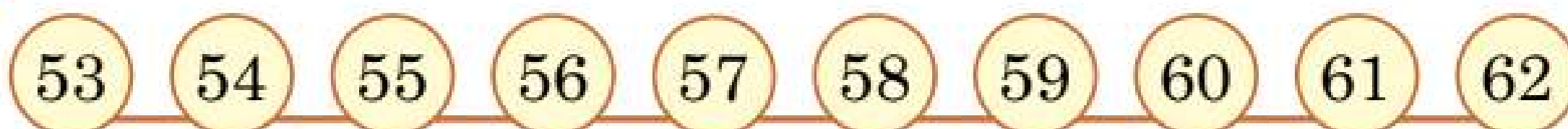
$$5 \text{ дм } 1 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$$

$$50 + 1 = \boxed{}$$

$$4 \text{ м } 5 \text{ дм} = \boxed{} \text{ дм}$$

$$40 + 5 = \boxed{}$$

3. Розглянь фрагмент числового ряду. Знайди попереднє й наступне числа для числа 60.

Виконай дії за допомогою числового ряду.

$$61 + 1 \quad 55 - 1 \quad 59 + 2 \quad 62 - 2 \quad 53 + 3 \quad 61 - 3$$

4.	$54 + 1$	$20 + 10$	$72 - 10$	$36 - 6$
	$29 + 1$	$90 - 70$	$26 + 70$	$58 - 8$
	$48 - 1$	$43 - 3$	$40 + 6$	$75 - 5$

5. Яке число отримаємо, додавши до найбільшого двоцифрового числа найменше одноцифрове?
6. Скільки в кожному з цих чисел десятків? одиниць? Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

56	72	49	90	63
А	Л	М	О	С

7. Якими фігурами позначили доданки, а якою — суму?

$$\triangle + \square = \diamond$$

8. Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $48 = 40 + 8$

$$35 = \square\square + \square \quad 78 = \square\square + \square \quad 92 = \square\square + \square$$

9. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- Від дошки довжиною 56 см відрізали кусок завдовжки 6 см. Скільки сантиметрів дошки залишилося?
- Паркан завдовжки 43 м продовжили ще на 10 м. Скільки метрів становить довжина паркану тепер?

10.	$34 + 1$	$50 + 10$	$84 - 1$	$72 - 60$
	$26 + 1$	$90 - 40$	$48 - 8$	$24 + 40$
	$54 - 4$	$63 - 1$	$50 + 5$	$28 + 10$

11. В іграшковому комплекті 60 солдатів і 10 офіцерів. Скільки всього військових у цьому комплекті?

12. Пригадай!

В одній гривні 100 копійок.
1 грн = 100 коп.

13. 1) Скільки потрібно таких монет, щоб отримати 1 грн?
- 2) Виконай дії спочатку з гривнями, а потім — із копійками.

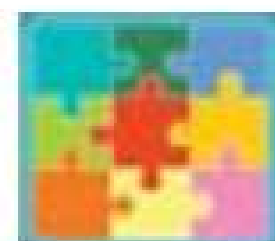
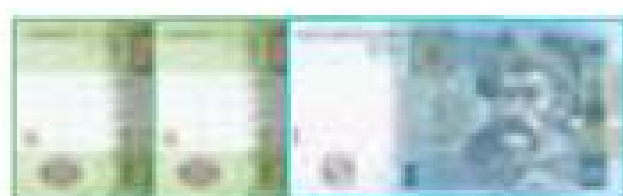
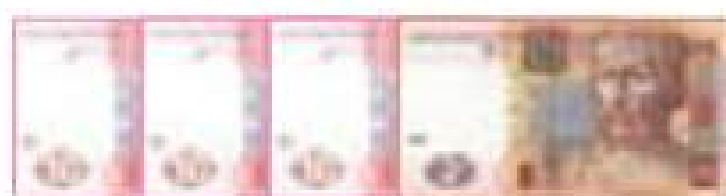
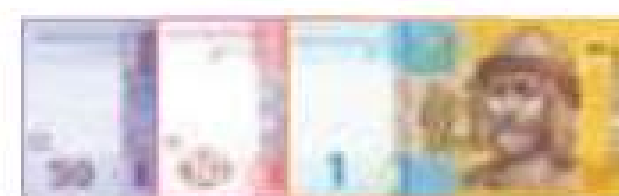
$$23 \text{ грн } 60 \text{ коп.} + 12 \text{ грн } 10 \text{ коп.} = \boxed{} \text{ грн } \boxed{} \text{ коп.}$$

$$48 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 17 \text{ грн } 20 \text{ коп.} = \boxed{} \text{ грн } \boxed{} \text{ коп.}$$

14. На українських грошових купюрах є портрети великих українців. Пригадай, кого зображено на цих купюрах.

15. Скільки гривень коштує кожна іграшка?

16. Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

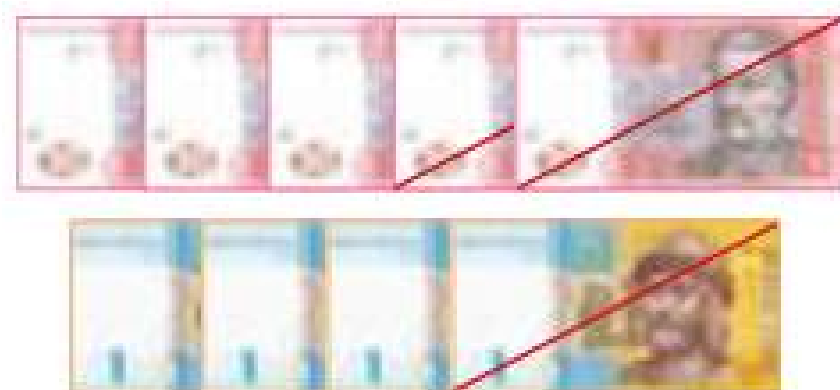
$$\begin{array}{ccccc} 25 + 1 & 90 - 1 & 53 + 20 & & \\ & 84 - 20 & 73 - 3 & \rightarrow & \end{array}$$

26		89		73
	64		70	

17. $23 + 21 = \square\square$

$54 - 21 = \square\square$

$62 + 16$

$21 + 56$

$72 - 11$

$68 - 46$

$22 + 51$

$84 - 72$

$46 + 23$

$41 + 56$

18. Альбом коштує 23 грн 60 коп., а блокнот на 11 грн 40 коп. дешевший. Скільки гривень та скільки копійок коштують альбом і блокнот разом?

19. $11 - 2$ $12 - 3$ $15 - 7$ $8 + 5$ $7 + 5$
 $11 - 5$ $12 - 6$ $14 - 8$ $5 + 9$ $8 + 9$

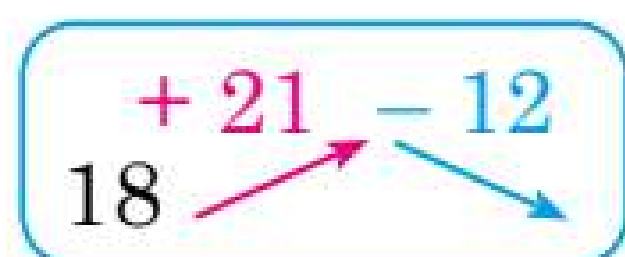
20. Вирази, подані на пазлах, записали у вигляді числового ланцюжка. Перевір, чи правильно це зробили. Чи збігається значення останнього виразу з першим числом у ланцюжку?

$53 + 26$ $42 - 31$ $79 - 37$ $11 + 42$

$53 + 26 = 79 \rightarrow 79 - 37 \rightarrow 42 - 31 \rightarrow 11 + 42 \rightarrow 53$

21. Допиши числову «змійку» до краю аркуша в зошиті. Рухаючись угору, додавай число 21; рухаючись униз, віднімай число 12.

		39		48															
18				27			36												

22. $34 + 33$

$41 + 52$

$79 - 17$

$88 - 44$

$25 + 54$

$87 - 42$

$41 + 53$

$45 + 51$

- 23.** Гіацинт коштує 65 грн, а фіалка на 42 грн дешевша. Скільки гривень коштують гіацинт і фіалка разом?

- 24.** Пригадай! У математиці змінні й невідомі величини та геометричні фігури позначають латинськими літерами.

Велика буква	A	B	C	D	E	F	I	K	L	M	O	X
Мала буква	a	b	c	d	e	f	i	k	l	m	o	x
Назва букви	a	бе	це	де	е	еф	і	ка	ель	ем	о	ікс

- 25.** Якою фігурою позначили зменшуване? від'ємник? різницю?

$$\diamond - \square = \triangle$$

- 26.** Якими літерами позначили доданки й суму? зменшуване, від'ємник, різницю?

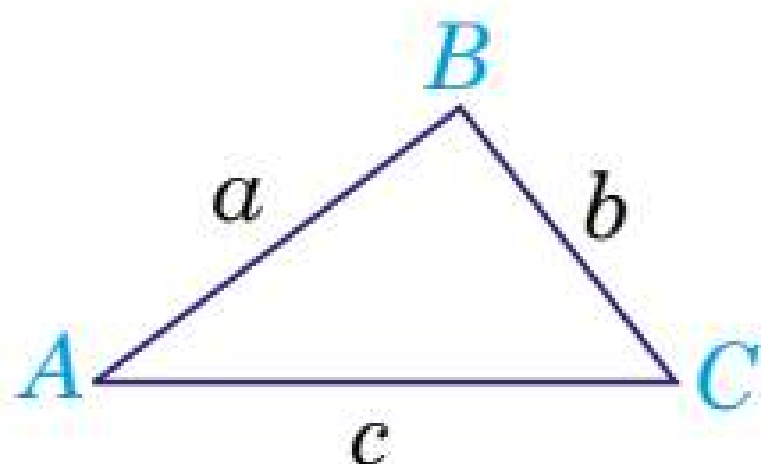
$$k + l = m$$

$$d - e = f$$

- 27.** Яке число отримаємо, віднявши від найменшого трицифрового числа найменше двоцифрове?

- 28.** Пригадай!

Периметром трикутника називають суму довжин його сторін.

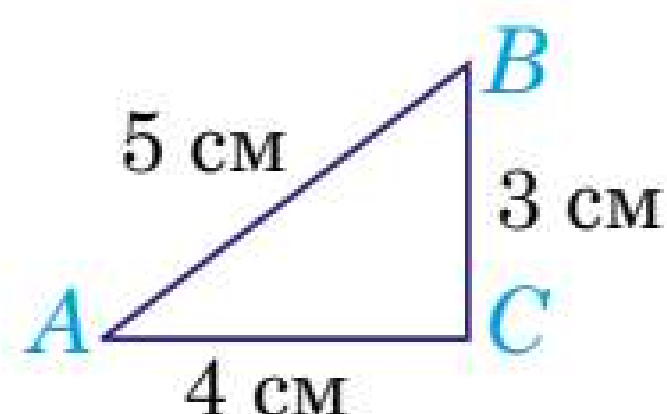

P — периметр трикутника

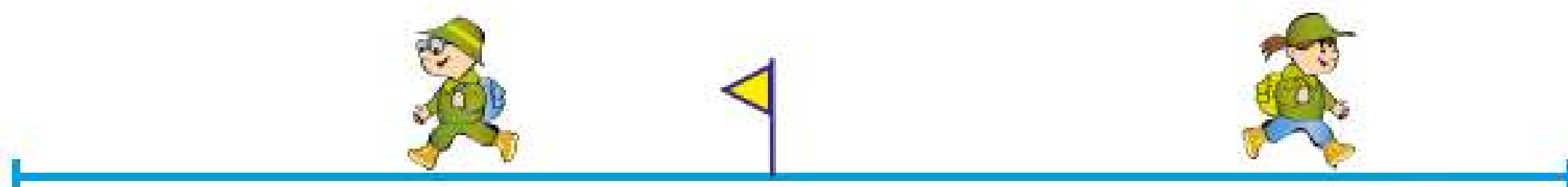
a, b, c — сторони трикутника

$$P = a + b + c$$

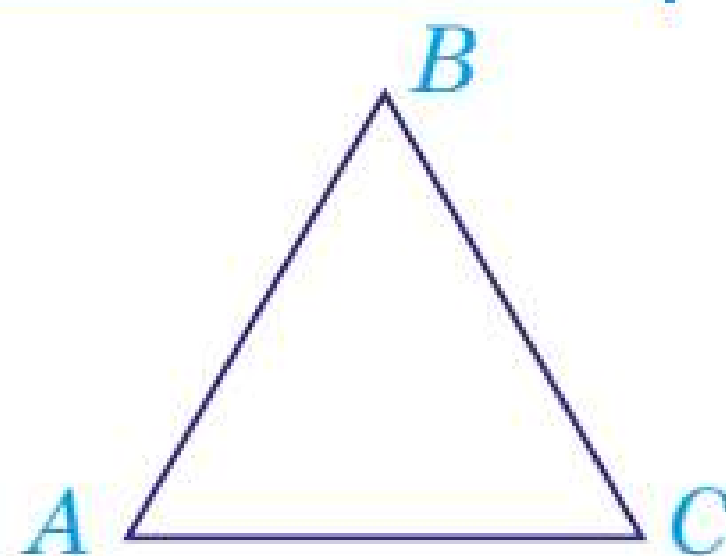
29. Знайди у трикутнику ABC сторони AB , BC і AC . Яка з них найдовша? Обчисли периметр трикутника.

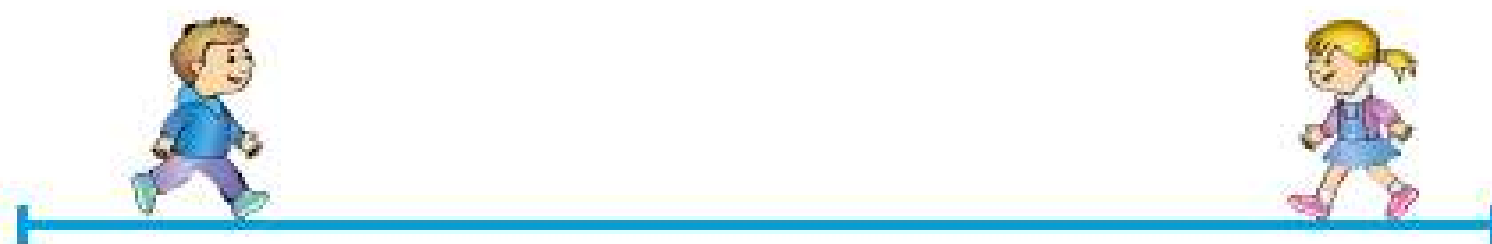
30. Склади задачу за малюнком із попереднього завдання, використовуючи слова «на 2 см коротша», і розв'яжи її.
31. Турист і туристка вирушили з однієї точки у протилежних напрямках. Туристка зробила 45 кроків, а турист — на 21 крок менше. Скільки кроків їх тепер розділяє?

32. $5\text{ см} + 6\text{ см} = \square\text{ дм } \square\text{ см}$
 $5 + 6 = \square\square$
 $9\text{ дм} + 3\text{ дм} = \square\text{ м } \square\text{ дм}$
 $9 + 3 = \square\square$

33. Виміряй довжини сторін трикутника ABC . Обчисли його периметр.
34. Аліна й Антон вирушили назустріч одне одному. Антон пройшов до зустрічі 42 кроки, а Аліна — на 11 кроків менше. Скільки кроків розділяло їх на початку руху?

35. $8\text{ дм} + 7\text{ дм} = \square\text{ м } \square\text{ дм}$
 $5\text{ см} + 7\text{ см} = \square\text{ дм } \square\text{ см}$

$$8 + 7 = \square\square$$

$$5 + 7 = \square\square$$

36. $7 + 4$ $6 + 7$ $9 + 3$ $16 - 7$ $11 - 5$
 $8 + 3$ $7 + 2$ $8 + 5$ $17 - 9$ $19 - 9$

37.

Щоб перевірити дію додавання, треба від суми відняти один із доданків. Якщо отримаємо другий доданок, то дію виконано правильно.

$$25 + 43 = 68$$

Перевірка

$$68 - 25 = 43$$

$$68 - 43 = 25$$

38. Виконай додавання з перевіркою.

$$43 + 21$$

$$64 + 15$$

$$58 + 31$$

39. Виконай дії усно, записуючи лише відповіді.

$$5 + 7$$

$$4 + 8$$

$$9 + 9$$

$$15 - 6$$

$$11 - 3$$

$$16 - 8$$

$$6 + 5$$

$$7 + 8$$

$$18 - 9$$

$$14 - 7$$

40.

$$x + 6 = 10$$

$$x = 10 - 6$$

$$x = 4$$

$$4 + 6 = 10$$

$$10 = 10$$

Це — **рівняння**. Розв'язати рівняння — означає знайти таке числове значення змінної, при якому рівність буде правильною.

41. Повтори правило і розв'яжи рівняння.

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

$$5 + x = 11$$

$$x + 6 = 12$$

42. У Богдана було 4 марки. Батько подарував йому ще кілька марок, і в хлопчика стало 10 марок. Скільки марок подарував Богданові батько?

Було
4

Подарували
?

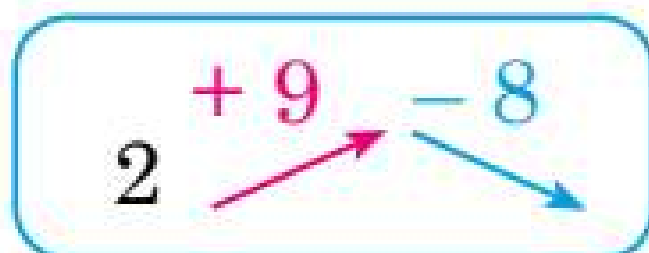
Стало
10

43. Від дошки довжиною 1 м 1 дм відрізали кусок завдовжки 4 дм. Яка довжина залишку?

44. Перевір, чи правильно вибрали схематичний малюнок до кожного завдання.

- 1) На островці посадили ялинку, а зліва від неї — дубок. (Малюнок А.)
- 2) На островці посадили ялинку, а потім — дубок, до того ж так, що ялинка опинилася зліва від дубка. (Малюнок Б.)

45.

46. Виконай додавання з перевіркою.

$34 + 35$

$46 + 13$

$28 + 51$

47. На полиці стояло 8 книг. Коли туди поставили ще декілька, то на полиці стало 11 книг. Скільки книг поставили на полицю?

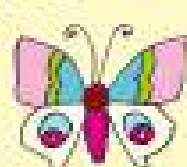
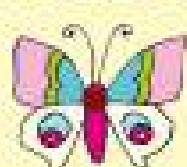
48.

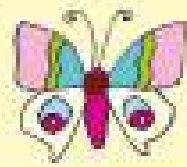
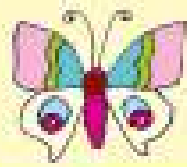
$3 + 8$	$2 + 9$	$8 + 7$	$11 - 5$	$13 - 4$	$15 - 6$
$7 + 5$	$6 + 4$		$16 - 8$	$14 - 9$	

49. Склади, розв'яжи та порівняй задачі.

- 1)

Було 7 	Прилетіло 5 	Стало ?
---	--	--
- 2)

Було ? 	Прилетіло 5 	Стало 12
---	--	---
- 3)

Було 7 	Прилетіло ? 	Стало 12
--	---	--

Друга і третя задачі є **оберненими** до першої.
Усі три задачі — **взаємно обернені**.

50. 1) Перевір, чи правильно записали парами вирази з однаковими значеннями.

$5 + 8$ $5 + 7$ $4 + 8$ $3 + 8$ $6 + 7$ $5 + 6$

$5 + 8 = 6 + 7$ $4 + 8 = 5 + 7$ $3 + 8 = 5 + 6$

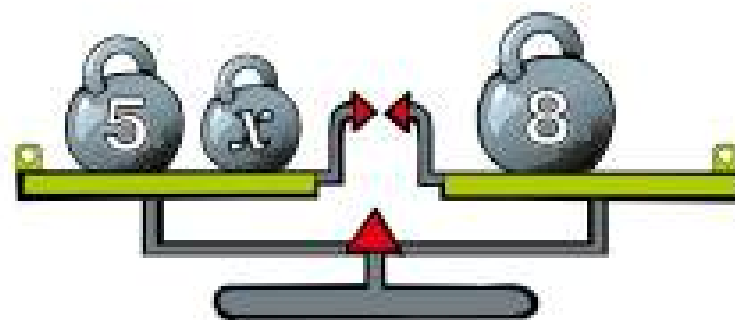
2) Запиши вирази з однаковими значеннями парами.

$7 + 4$ $8 + 7$ $2 + 9$ $6 + 9$ $9 + 3$ $6 + 6$

51. Розв'яжи рівняння, яке відповідає малюнку.

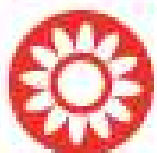
$$5 + x = 8$$

$$5 - x = 8$$

52. Побудуй прямокутник зі сторонами 2 см і 1 см.
Знайди його периметр.

- 53.** Прочитай текст і розв'яжи задачі, складені за його змістом.

Гриби-світлячки

У спекотних країнах, зокрема в Бразилії, є гриби, що світяться в темряві зеленим світлом. Цими вогниками гриби приваблюють до себе друзів — жуків та метеликів.

- 1) Якось на вогник до зграйки грибів завітали 56 метеликів, 23 жуки та 2 гусениці. На скільки більше друзів, ніж інших істот, завітало в гості до грибів-світлячків?
- 2) На малюнку зображено три жуки. Зверни увагу, що відстані між кожною парою жуків різні: велика, середня й мала. Виміряй ці відстані лінійкою та визнач, яка різниця більша: між великою і середньою відстанями чи між середньою і малою. Можливо, ці різниці однакові?

- 3) Безмісячної ночі до грибів-світлячків завітало 76 друзів, що було на 35 друзів більше, ніж місячної ночі. Скільки друзів зібралося на вогник до грибів місячної ночі?

54. Запиши вирази у вигляді числового ланцюжка.

$$7 + 8$$

$$9 + 4$$

$$15 - 6$$

$$13 - 6$$

55. *Склади, розв'яжи та порівняй задачі. Доведи, що вони взаємно обернені.*

1)

Було
15

З'їли
6

Залишилось
?

2)

Було
15

З'їли
?

Залишилось
9

3)

Було
?

З'їли
6

Залишилось
9

56.

$$4 + 9$$

$$9 + 9$$

$$8 + 3$$

$$12 - 5$$

$$18 - 9$$

$$11 - 7$$

$$7 + 4$$

$$6 + 7$$

$$14 - 7$$

$$16 - 8$$

57. Пригадай правило і знайди значення виразів.

Якщо у виразі є дужки, то спочатку виконують дії в дужках.

$$50 - (20 - 10)$$

$$90 - (10 + 30)$$

58. Поясни, як виконали додавання і віднімання.

$$26 + 4 = 20 + (6 + 4) = 20 + 10 = 30$$

$$40 - 2 = 30 + (10 - 2) = 30 + 8 = 38$$

59. Завдання на вибір

1. $14 + 5$

$14 - 5$

$7 + 9$

$8 + 6$

$18 - 4$

$11 - 4$

$5 + 8$

$7 + 4$

2. Запиши парами вирази з однаковими значеннями.

$17 - 9$ $14 - 7$ $12 - 8$ $16 - 8$ $13 - 9$ $15 - 8$

3. $22 + 8$ $17 + 3$
 $63 + 7$ $45 + 5$

$40 - 9$ $40 + 1$
 $50 - 3$ $50 - 30$

60. Розв'яжи рівняння.

$4 + x = 11$

$2 + x = 15$

$x + 7 = 16$

61. Виконай дії спочатку з гривнями, а потім — із копійками.

$57 \text{ грн } 20 \text{ коп.} - 36 \text{ грн } 10 \text{ коп.} =$ грн коп.

$99 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 24 \text{ грн } 30 \text{ коп.} =$ грн коп.

$64 \text{ грн } 50 \text{ коп.} + 21 \text{ грн } 30 \text{ коп.} =$ грн коп.

62. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. У ящику лежало 5 яблук, а груш — на 20 більше. Скільки груш лежало в ящику?

Груш
на 20 більше

2. У кошику лежало 5 яблук і 20 груш. На скільки більше груш, ніж яблук, лежало в кошику?

Груш
на ? більше

Пригадайте! Як знайти, на скільки одне число більше (менше) за інше?

- 63.** На стоянці стояло 4 автомобілі. Коли приїхало ще декілька, на стоянці стало 30 автомобілів. Скільки автомобілів приїхало на стоянку?

- 64.** Розглянь малюнки. Поміркуй, яке число покаже вага, коли до гирі прив'язати повітряну кульку. Поясни, чому.

- 65.** Накресли трикутник зі сторонами 5 см, 6 см, 8 см. Знайди його периметр.

- 66.** Розв'яжи рівняння.

$$50 + x = 70$$

$$20 + x = 40$$

- 67.** Склади та розв'яжи задачу за виразом, використовуючи у запитанні слова «На скільки дорожче...».

56 грн 70 коп. – 32 грн 40 коп.

- 68.**
$28 + 2$	$27 + 3$	$64 + 6$	$21 - 1$	$90 - 7$	$40 - 9$
$29 + 10$	$45 + 5$		$43 - 3$	$60 - 5$	

- 69.** Поясни способи обчислень.

$$34 + 7 = (34 + 6) + 1 = 40 + 1 = 41$$

$$34 + 7 = 30 + (4 + 7) = 30 + 11 = 41$$

$$71 - 8 = (71 - 1) - 7 = 70 - 7 = 63$$

$$71 - 8 = 60 + (11 - 8) = 60 + 3 = 63$$

- 70.** Перевір додавання відніманням.

$$26 + 30$$

$$40 + 60$$

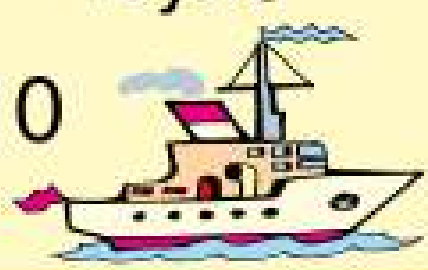
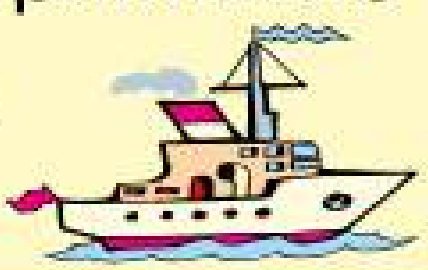
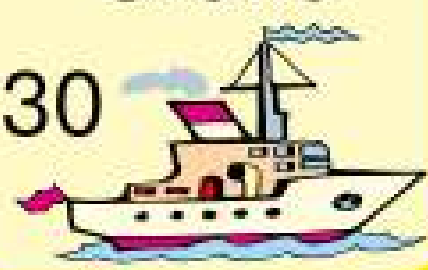
$$32 + 4$$

71. $38 + 5$ $35 + 9$ $35 + 7$ $37 + 7$ $36 + 6$ $39 + 4$

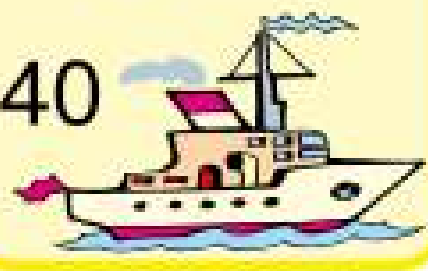
72. Складіть та розв'яжіть задачі.

1.

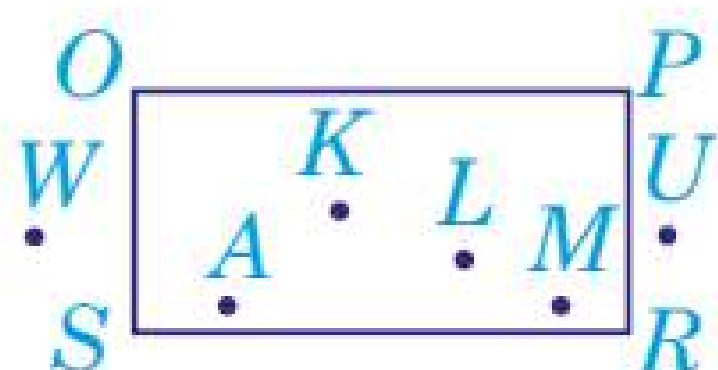
Було 10 	Припливло ? 	Стало 30
---	---	--

2.

Було ? 	Припливло 20 	Стало 40
---	---	---

73. $43 + 7$ $60 - 8$ $5 + 7 - 3$ $54 - (4 + 6)$
 $52 + 8$ $40 - 3$ $4 + 8 - 5$ $45 - (32 - 11)$

74. Назви точки, які містяться всередині прямокутника $OPRS$.

75. Знайди робота, який випередив усіх роботів із більшими, ніж у нього, номерами.

76.

$64 \xrightarrow{+7} \xrightarrow{-9}$							
--	---	---	---	---	---	---	---

77. $42 + 8$ $64 + 7$ $85 - 3$ $81 - 9$ $54 + 32$
 $56 + 7$ $84 + 9$ $56 - 7$ $53 - 8$ $36 - 12$

78. На аеродромі було 20 літаків. Коли з рейсів повернулося декілька літаків, то на аеродромі стало 28 літаків. Скільки літаків повернулося з рейсів?

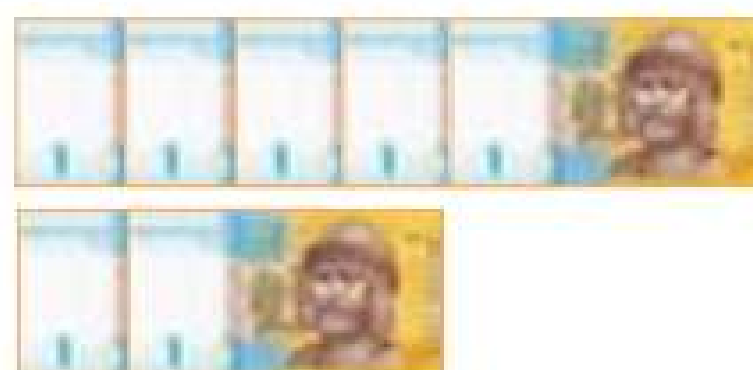

ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

79. $64 + 9$ $61 + 9$ $34 + 8$ $45 - 7$ $95 - 8$ $41 - 5$
 $39 + 4$ $42 + 9$ $33 - 9$ $43 - 6$

80.

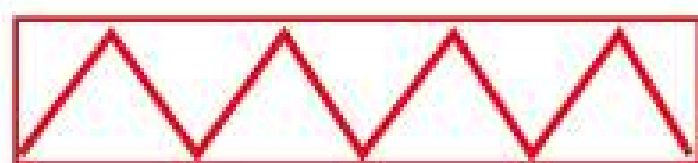
$$\begin{array}{r} 65 \\ + 32 \\ \hline 97 \end{array}$$

Письмове додавання двоцифрових чисел виконують у стовпчик: одиниці пишуть під одиницями, десятки — під десятками. Спочатку додають одиниці, а потім — десятки.

81. $\begin{array}{r} 54 \\ + 22 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 46 \\ + 21 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 42 \\ + 20 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 17 \\ + 81 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 54 \\ + 32 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 61 \\ + 26 \\ \hline \end{array}$

82. Оля вирізала витинанку завдовжки 6 см, Марійка — на 10 см довшу, ніж Оля, а Юркова витинанка вийшла на 4 см довша, ніж Марійчина. Яка довжина Юркової витинанки?

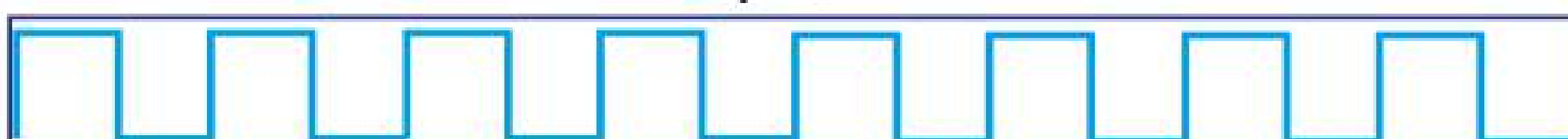
Оля

Марійка

Юрко

83. У параді брали участь 32 солдати і 12 матросів. Скільки всього солдатів і матросів брало участь у параді?

84.

Щоб перевірити віднімання додаванням, треба до різниці додати від'ємник. Якщо отримаємо зменшуване, то дію виконано правильно.

$$74 - 23 = 51$$

$$\text{Перевірка: } 51 + 23 = 74$$

85. Виконай віднімання з перевіркою.

$$40 - 30$$

$$53 - 6$$

86. $x - 20 = 45$

$$x = 45 + 20$$

$$x = 65$$

$$\underline{65 - 20 = 45}$$

$$45 = 45$$

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до різниці додати від'ємник.

87. Склади та розв'яжи задачу.

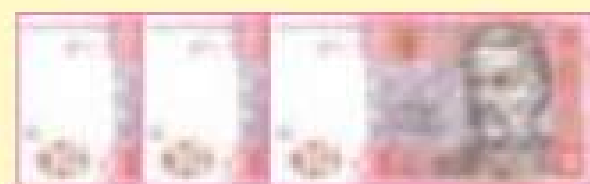
Було

?

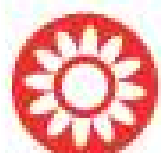
Витратили

Залишилось

88. Жабка зробила два стрибки з купини на сусідню купину й опинилася на купині із непарним номером. Назви номер купини, з якої вона стартувала.

89.

$$\begin{array}{c} +6 \quad -8 \\ 83 \end{array}$$

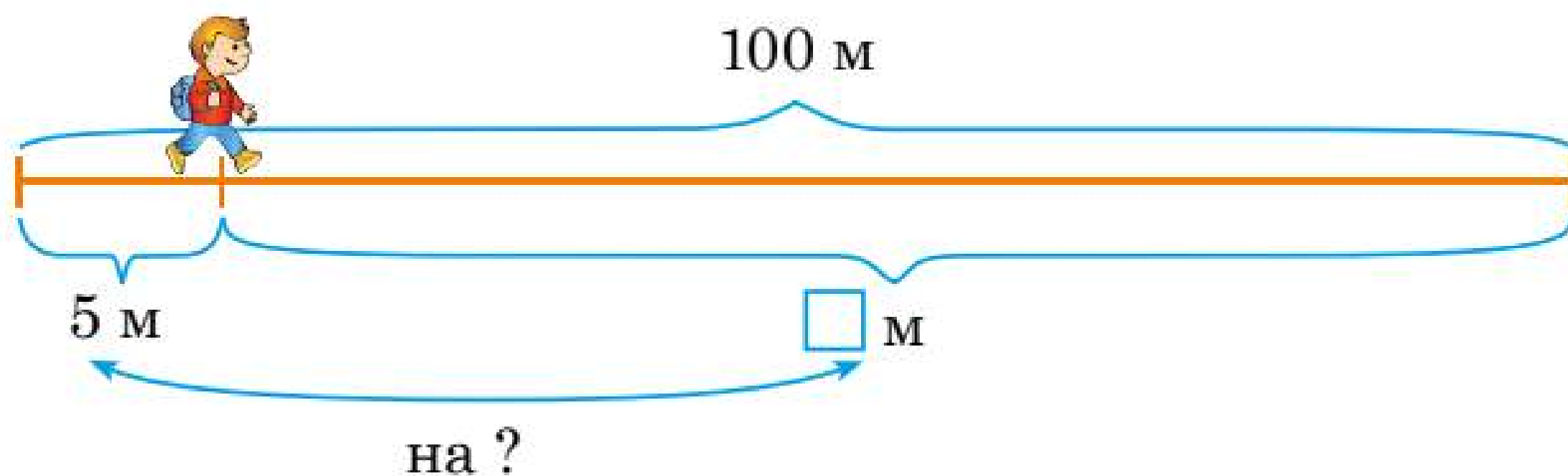
90. $63 + 9$ $51 - 8$ $44 + 9$ $82 - 6$ $41 + 25$
 $48 + 7$ $62 - 5$ $59 + 3$ $51 - 5$ $54 - 32$

91. Маса мішка 45 кг, рюкзак на 21 кг легший, ніж мішок, а сумка легша від рюкзака на 12 кг. Яка маса сумки?

92. $66 + 6$ $88 + 8$ $44 + 4$ $93 - 8$ $57 - 6$ $41 - 2$
 $77 + 7$ $55 + 5$ $62 - 9$ $54 - 9$

93. Відстань від дому до школи 100 м. Василько пройшов 5 м. На скільки менше метрів шляху Василько пройшов, ніж залишилося пройти?

94.

$$\begin{array}{r} 54 \\ - 32 \\ \hline 22 \end{array}$$

Письмове віднімання двоцифрових чисел виконують у стовпчик: десятки пишуть під десятками, одиниці — під одиницями. Спочатку віднімають одиниці, а потім — десятки.

95. $\begin{array}{r} 54 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 68 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 57 \\ - 34 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 99 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 84 \\ - 62 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 55 \\ - 12 \\ \hline \end{array}$

96.

Щоб перевірити віднімання відніманням, треба від зменшуваного відняти різницю. Якщо отримаємо від'ємник, то дію виконано правильно.

$$77 - 56 = 21$$

Перевірка
 $77 - 21 = 56$

97. Виконай віднімання з перевіркою.

$$12 - 7$$

$$36 - 16$$

98.

$$89 - x = 80$$

$$x = 89 - 80$$

$$x = 9$$

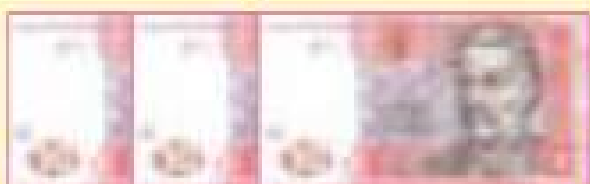
$$89 - 9 = 80$$

$$80 = 80$$

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

99. Склади та розв'яжи задачу.

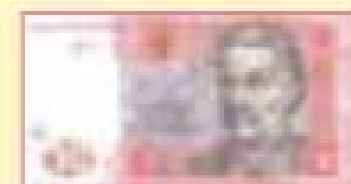
Було

Витратили

?

Залишилось

100. Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

1.

Було

9

Приїхало

3

Стало

?

2.

Було

9

Приїхало

?

Стало

12

- 101.** Жабка зробила два стрибки з купини із парним номером на купину також із парним номером. Назви номер купини, з якої вона стартувала. Яка буде відповідь, якщо вилучити вказівку про парні номери?

- 102.** Виконай дії письмово.

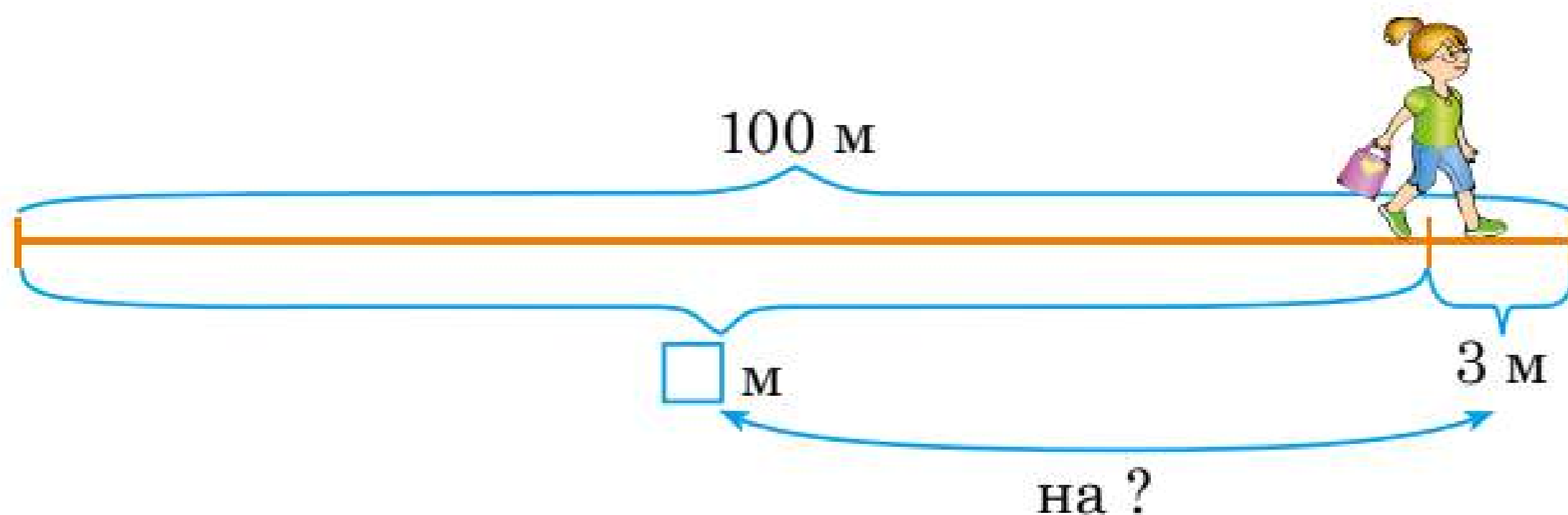
$$54 + 15 \quad 62 - 21 \quad 62 - 20 \quad 54 + 31 \quad 59 - 37$$

- 103.** Щоб викласти доріжку в саду, потрібно 50 тротуарних плиток. Майстер виклав 4 плитки. На скільки менше плиток майстер виклав, ніж залишилося викласти?

- 104.** $57 + 7$ $33 + 3$ $78 + 7$ $29 - 8$ $93 - 6$ $45 - 9$
 $69 + 8$ $44 + 9$ $41 - 5$ $68 - 8$

- 105.** Відстань від дому до магазину 100 м. Мама пройшла майже всю відстань, і до магазину їй залишилося пройти лише 3 м. На скільки більше метрів мама пройшла, ніж залишилося пройти?

- 106.** Досліді, як додавати двоцифрові числа з переходом через розряд.

	3	5
+	2	7
	6	2

107.

$$\begin{array}{r} \dot{4}6 \\ + 37 \\ \hline 83 \end{array}$$

Пояснення. До 6 додамо 7 — буде 13. Це 1 дес. і 3 од.; 3 од. записуємо під одиницями, а 1 дес. пам'ятаємо (ставимо крапку над десятками). Додаємо десятки: 4 дес. і 3 дес. — буде 7 дес., та ще 1 дес. — буде 8 дес. Записуємо цифру 8 під десятками. Отримали число 83.

108.

$$\begin{array}{r} 34 \\ + 48 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 56 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \\ + 27 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43 \\ + 39 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 54 \\ + 37 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ + 41 \\ \hline \end{array}$$

109. Шнури завдовжки 28 м та 49 м з'єднали в один. Знайди довжину утвореного шнура.

110. *Склади і розв'яжи три взаємно обернені задачі.*

Було

14

Поїхало

6

Залишилось

?

111. У цих рівностях усі числа замінили літерами. Яка літера позначає найбільше число у кожній рівності?

$$a + b = c$$

$$x - y = z$$

112. $54 + 23$

$76 - 41$

$53 + 16$

$52 - (12 - 6)$

$38 + 58$

$71 - 40$

$64 + 17$

$64 - (8 + 6)$

113. Для приготування страв у їдальні в першій половині дня використали 18 морквин, а в другій половині дня — 26. Скільки всього морквин використали в їдальні за день?

114. $64 + 28$ $65 + 34$ $33 + 56$ $74 - 7$ $92 - 20$ $40 - 2$
 $13 + 38$ $29 + 18$ $63 - 13$ $74 - 31$

115.

$$\begin{array}{r} 43 \\ - 25 \\ \hline 18 \end{array}$$

Пояснення. Від 3 од. відняти 5 од. не можемо, тому візьмемо один десяток із чотирьох. Щоб це пам'ятати, поставимо крапку.

1 дес. і 3 од. — це 13. Від 13 віднімаємо 5 — буде 8. Записуємо 8 під одиницями. Десятків залишилося 3. Від 3 дес. віднімаємо 2 дес. — буде 1 дес. Записуємо під десятками. Отримали число 18.

116. Знайди різницю чисел 56 та 29 із коментуванням. Зроби перевірку.

117. $\begin{array}{r} 42 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 78 \\ - 19 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 54 \\ - 32 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 65 \\ - 48 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 56 \\ - 38 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 95 \\ - 57 \\ \hline \end{array}$

118. У магазині було 87 велосипедів. Протягом дня продали 18 велосипедів.

На які з цих запитань можна дати відповідь, виконавши одну арифметичну дію? дві дії?

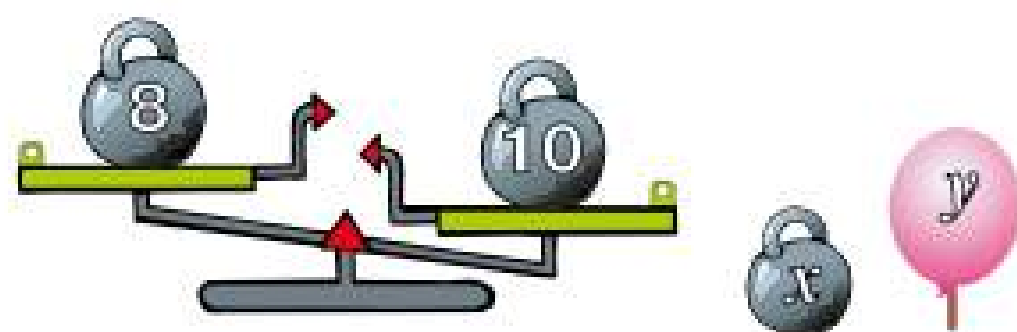
- 1) Скільки велосипедів залишилося в магазині?
- 2) На скільки менше велосипедів продали, ніж їх було спочатку?
- 3) На скільки менше велосипедів продали, ніж їх залишилося?

- 119.** Продовж «плести» числове мереживо, поступово додаючи число 2 до кожної отриманої суми, поки у відповіді не буде число 20:

$$2 + 2 \rightarrow \boxed{4} + 2 \rightarrow \boxed{6} + 2 \rightarrow \boxed{} + \dots \text{ до } 20.$$

- 120.** На яку шальку терезів треба поставити гирю, щоб їх урівноважити? Чи вдасться урівноважити терези за допомогою повітряної кульки? Склади і розв'яжи рівняння.

- 121.** У класі 30 дітей. На перерву вийшли 12 дівчаток і 17 хлопчиків. Скільки дітей залишилося в класі?

- 122.**
$42 + 39$	$45 - 27$	$93 - 16$	$45 - (40 - 5)$
$54 - 26$	$52 + 18$	$95 - 14$	$64 - (6 + 4)$

- 123.**
$34 + 12$	$41 + 36$	$63 - 12$	$24 - 13$
$25 + 32$	$62 + 13$	$48 - 36$	$99 - 72$

- 124.** Запиши вирази у вигляді числового ланцюжка.

$25 + 17$	$26 + 29$	$42 - 16$	$55 - 30$
-----------	-----------	-----------	-----------

- 125.** У кожній рівності знайди літеру, якою позначили більше число.

$$a + 3 = b$$

$$c - d = 2$$

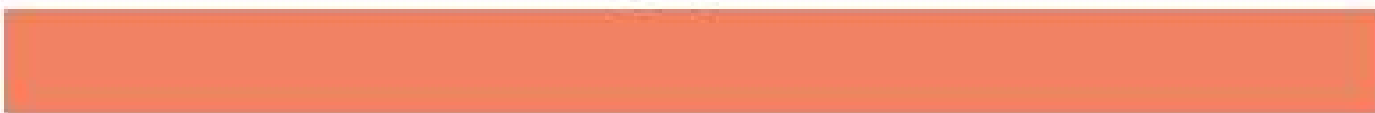
- 126.** У тата було 100 грн. Він купив для сина пазли за 80 грн. На скільки більше гривень тато витратив, ніж у нього залишилося?

- 127.** Стрічки можна зробити однаковими за довжиною, якщо коротшу збільшити або довшу зменшити на певну величину. Склади і розв'яжи рівняння для кожного випадку.

- 128.**
- $$\begin{array}{ccc} & + 23 & - 19 \\ 27 & \nearrow & \searrow \end{array}$$

8 см

- 129.** Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Білка, швабра і комп'ютер

Одна білка примудрилася оселитися в будинку біля людей. Господарі дозволяли їй бувати всюди, окрім кухні. Вибравши слухну мить, білка стрибнула в кухню крізь прочинені двері й зачепила швабру. Швабра впала на підлогу та скинула чашку з молоком. Білка злякалася прочуханки від господарів, тож вирішила зробити так, аби їй поспівчували. Вона підлізла під швабру, розпласталася на підлозі й почала жалібно стогнати, ніби від болю. Але білка не знала, що відеокамера на комп'ютері працює та записує всі її фокуси.

- 1) Господині так сподобалось відео, що вона й гадки не мала сварити білку, зате розіслала ролик багатьом людям. Зокрема, відео з білкою отримали 4 подруги господині, 7 родичів і 26 однокласників та однокласниць її доньки. На скільки менше дорослих, аніж дітей, отримали відеоролик, якщо серед родичів було двоє неповнолітніх?

- 2) Донька господині поділилася роликом із п'ятьма подругами, які навчаються в іншій школі, а кожен її однокласник та кожна однокласниця — зі своїм другом або подругою. Скільки нових глядачів подивилися відео з білкою?
- 3) Господиня будинку завантажила відео на YouTube, і протягом перших десяти хвилин його переглянули 96 осіб. Цікаво, що 35 людей у коментарях похвалили за винахідливість господиню, а 45 людей — білку. Чого було більше: переглядів чи коментарів? На скільки більше?

130. $72 - 36$ $29 + 61$ $78 + 13$ $64 - 36$

$18 + 45$ $53 - 15$ $34 - 17$ $12 + 59$

- 131.** Секцію з плавання відвідувало 32 дівчинки, 42 хлопчики і 24 дорослих. На скільки більше дітей, ніж дорослих, відвідувало секцію з плавання?

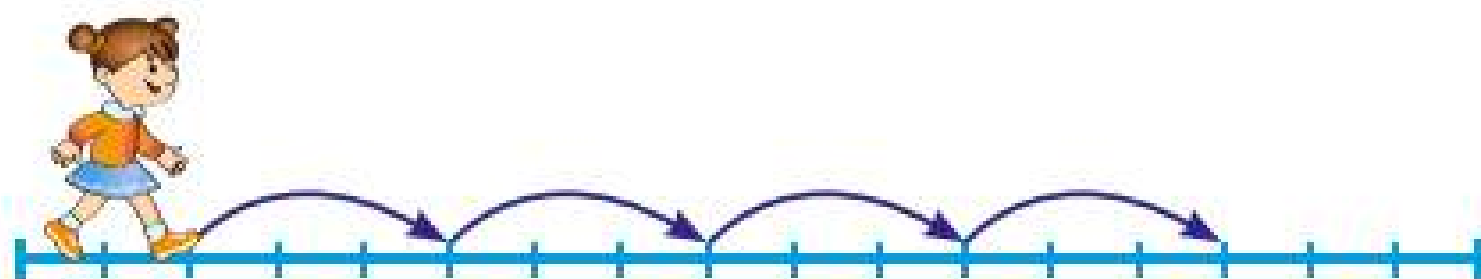

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛИЦЬ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ 2–6

132. $28 + 28$ $91 - 19$ $76 - 59$ $49 + 2$ $53 + 8$ $68 + 5$
 $34 + 34$ $39 - 21$ $42 - 4$ $54 - 20$

133. Розв'яжи задачу спочатку дією додавання, а потім — дією множення.

Іринка має намір зробити 4 кроки по 3 клітинки. Скільки клітинок вона подолає?

134. Пригадай таблиці множення на 2 і на 3.

Перевір, чи правильно вписали добутки в таблицю.

a		2		4		8		6		3		7		5		9
$a \cdot 2$		4		8		16		12		6		14		10		18

Заповни таблицю.

b		3		8		2		6		5		7		4		9
$b \cdot 3$																

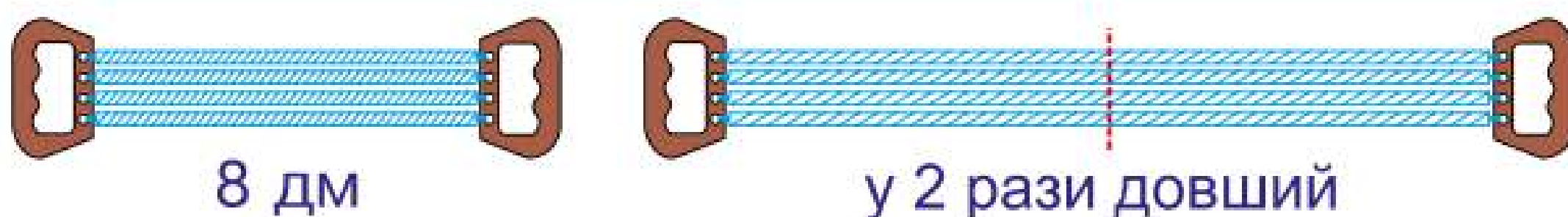
135. Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши діями з поясненням.

Мама зварила варення і заповнила ним дві банки по 3 л та каструлю місткістю 12 л. Скільки всього літрів варення зварила мама?

$$\square \cdot \square \rightarrow \square + \square \square \rightarrow \square \square$$

136.

Щоб збільшити число у 2 рази,
його потрібно помножити на 2.

Збільш у 2 рази числа: 6, 8, 2, 4.

137. $26 + 65$ $41 + 14$ $28 + 32$ $92 - 37$ $96 - 36$ $54 + 37$

138. Якими фігурами позначили множники, а якою — добуток?

$$\diamond \cdot \square = \triangle$$

139. Розглянь розв'язання задачі, що містить невідоме, позначене буквою.

У Петрика було 24 марки, а в Марійки — в a разів більше. Скільки марок було в Марійки?

П. — 24 м.

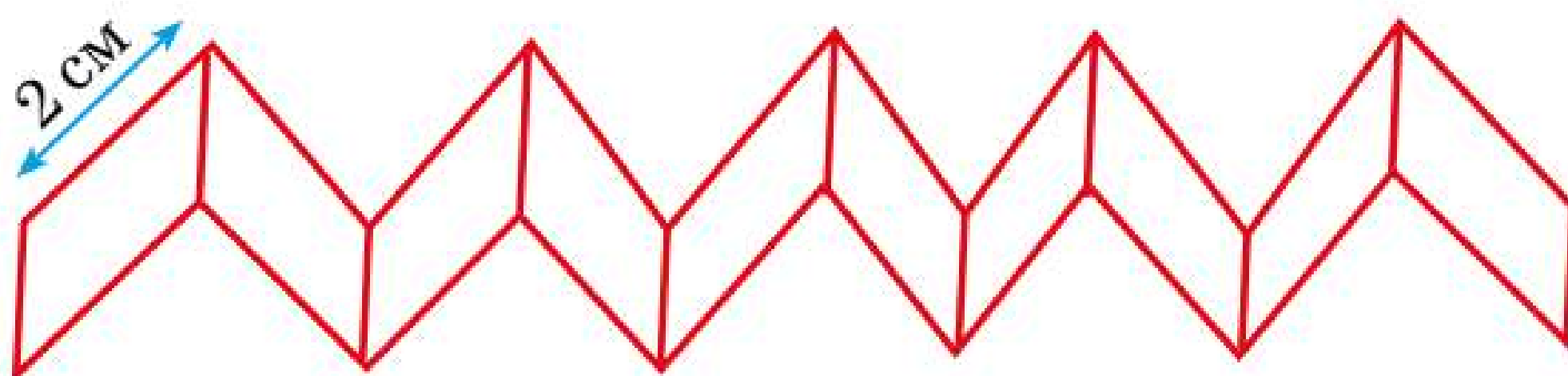
М. — ?, в a разів більше, ніж у П.

Розв'язання. $24 \cdot a$ (м.) — було в Марійки.

Відповідь: у Марійки було $24 \cdot a$ марок.

Розв'яжи задачу, якщо $a = 2$.

140. Паперову смужку склали за зразком. Кожна її частинка має довжину 2 см. Яка довжина цієї смужки?

141. «Сплети» числове мереживо: $3 + 5 \rightarrow \square \dots$ до 33.

142. Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши діями з поясненням.

У гаманці 5 купюр по 2 грн і одна — вартістю 50 грн. Скільки всього гривень у гаманці?

$$\square \cdot \square \rightarrow \square\square + \square\square \rightarrow \square\square$$

143. $2 \cdot 2 + 6$ $2 \cdot 4 + 8$ $2 \cdot 5 + 9$ $2 \cdot 9 + 7$

$3 \cdot 5 + 4$ $3 \cdot 4 + 7$ $3 \cdot 6 + 0$ $3 \cdot 3 + 9$

144. $64 + 27$ $81 - 18$ $63 - 27$ $3 \cdot 6$ $3 \cdot 8$ $3 \cdot 5$
 $73 - 45$ $29 + 41$ $2 \cdot 9$ $2 \cdot 6$

145. Пригадай таблиці ділення на 2 і на 3.

a			4		6		8		10		12		14		16		18
$a:2$																	

b			6		9		12		15		18		21		24		27
$b:3$																	

146. Якщо кожне число у «смугастому» завданні помножити або поділити на одне й те саме число, отримаємо правильну рівність.

$\cdot 2$		9	-		5	+	3	=		7	$: 2$	18	-	14	+	2	=		
	18	-	10	+	6	=	14			-			+		=				

147. Збільш у 3 рази числа: 3, 7, 5, 9.

148. У таблиці наведено назви всіх дванадцяти місяців року.

Яким кольором позначено зимові місяці? весняні місяці? літні? осінні?

З якого місяця починається рік? Яким місяцем закінчується?

Які місяці тривають 31 день? 30 днів?

У якому місяці кількість днів змінюється?

Січень	Лютий	Березень	Квітень
1 31	2 28 (29)	3 31	4 30
Травень	Червень	Липень	Серпень
5 31	6 30	7 31	8 31
Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
9 30	10 31	11 30	12 31

100 років — це століття (вік).

149. На аеродромі стояли 36 літаків та a вертольотів. Скільки всього літаків і вертольотів стояло на аеродромі?

150.

Порядок виконання дій у виразах

- 1) Дії в дужках.
- 2) Множення і ділення (за порядком).
- 3) Додавання та віднімання (за порядком).

Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

$$\begin{array}{ccccc} \textcircled{\text{Ж}} & \textcircled{\text{К}} & \textcircled{\text{У}} & & \\ \square : \square + \square \cdot \square & & & & \end{array}$$

$$18 : 3 + 4 \cdot 2$$

151. Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

1.

Зелених
на 2 більше

2.

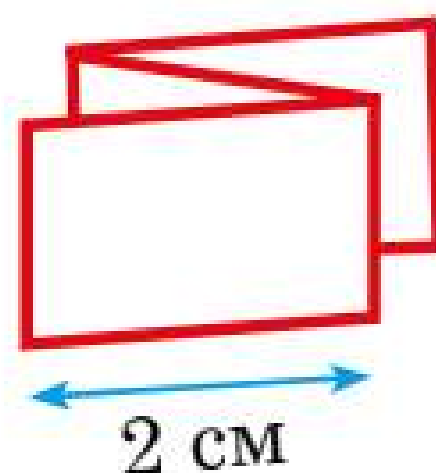
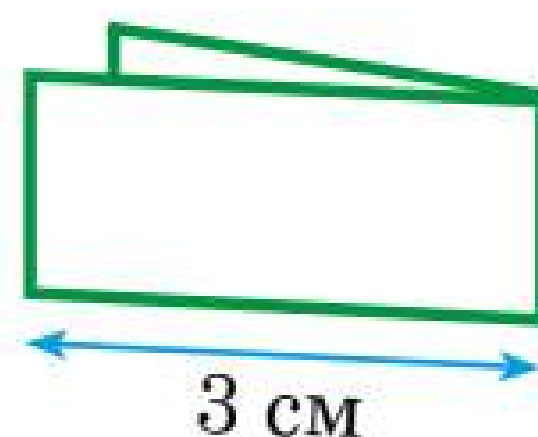
Зелених
у 2 рази більше

152. Одну смужку склали втрое, а другу — вдвое. Відомо, що довжина кожної частинки першої смужки становить 2 см, а другої — 3 см. Яка з цих смужок довша?

153.

154. Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши виразом.

У шести коробках було по 3 тенісні м'ячики. П'ять м'ячиків узяли для гри. Скільки м'ячиків залишилося в коробках?

155. $2 \cdot 7 + 4$ $3 \cdot 4 + 28$ $2 \cdot (4 - 2)$ $4 + 12 - 6$
 $3 \cdot 8 - 7$ $3 \cdot 6 - 15$ $3 \cdot (15 - 6)$ $46 - (24 - 12)$

156. $21 + 39$ $92 - 68$ $42 + 29$ $3 \cdot 5$ $3 \cdot 9$ $3 \cdot 7$
 $45 + 27$ $89 - 77$ $2 \cdot 8$ $2 \cdot 5$

157. Знайди невідомі множники за добутками та відомими множниками.

a																						
$a \cdot 2$		1	6		8		6		1	0		1	2		4		1	4		1	8	

b																						
$b \cdot 3$		2	4		9		1	5		2	1		6		1	2		2	7		1	8

158. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Турист подолав відстань завдовжки 12 клітинок трьома однаковими кроками. Яка довжина кожного його кроку?
2. Туристка подолала відстань 12 клітинок кроками завдовжки три клітинки кожен. Скільки кроків їй довелося зробити?

Чим відрізняються ці задачі?

159. Завдання на вибір

1. Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

$\square : (\square - \square) \cdot \square$

$$18 : (36 - 34) \cdot 3$$

- 2.** Що триває довше: весна чи осінь? літо чи зима? Якщо складно відповісти, скористайся таблицею із завдання № 148.

3. $3 \cdot 6$ $2 \cdot 8$
 $2 \cdot 4$ $18 : 3$

$$\begin{array}{cc} 27 : 3 & \square & 18 : 2 \\ 14 : 2 & \square & 15 : 3 \end{array}$$

160. Якою фігурою позначили ділене?
дільник? частку?

$$\diamond : \square \equiv \triangle$$

161. Виконай «смугасті» завдання.

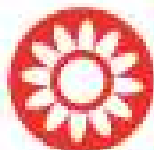
: 3	24	−	18	+	6	=	
		−		+		=	
		−		+		=	

: 3	27	−	21	+	9	=	
		−		+		=	
		−		+		=	

162. У класі зібралося 8 хлопчиків, дівчаток — у 2 рази більше, ніж хлопчиків, а вчителів — на 20 менше, ніж усіх дітей. Скільки учителів зібралося в класі?

План розв'язування

- 1) Скільки дівчаток зібралося в класі?
- 2) Скільки всього дітей було в класі?
- 3) Скільки учителів зібралося в класі?

163. Довжини смужок позначили літерами a , b , c .
 Склади з цими величинами рівності на додавання та віднімання.

a

b

c

164. У бочці було 100 л води. З неї відлили 10 л. На скільки більше літрів води залишилося в бочці, ніж із неї відлили?

165. Знайди вирази з однаковими значеннями і запиши їх парами.

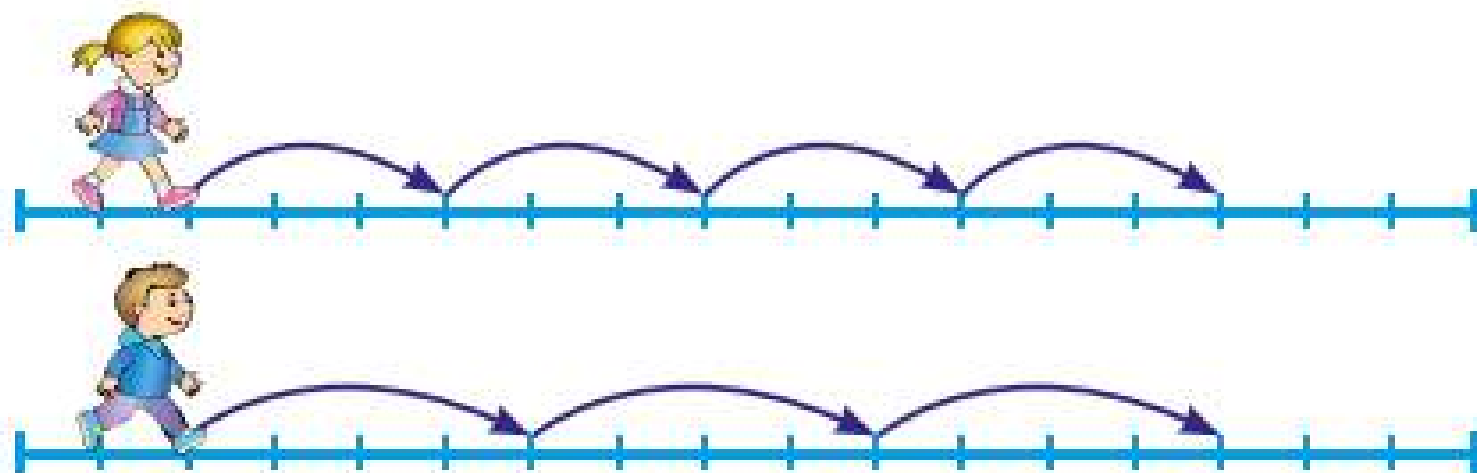

4 : 2	8 : 2	12 : 2	16 : 2	10 : 2	18 : 2	14 : 2	6 : 2
21 : 3	9 : 3	6 : 3	27 : 3	18 : 3	12 : 3	24 : 3	15 : 3

166. $73 - 37$ $48 + 48$ $71 - 57$ $15 : 3$ $18 : 3$ $10 : 2$
 $26 + 26$ $92 - 16$ $18 : 2$ $24 : 3$

167. Розв'яжи задачу та зроби висновок.

Наталя має намір зробити 4 кроки по 3 клітинки, а Олексій — 3 кроки по 4 клітинки. Хто з них подолає більшу відстань?

Від перестановки множників
добуток не змінюється.

168. Знайди значення виразів, застосувавши переставну властивість дії множення.

$$3 \cdot 5 \cdot 3$$

$$2 \cdot 4 \cdot 3$$

$$3 \cdot 3 \cdot 2$$

$$2 \cdot 9 \cdot 2$$

$$4 \cdot 5 \cdot 2$$

$$2 \cdot 7 \cdot 2$$

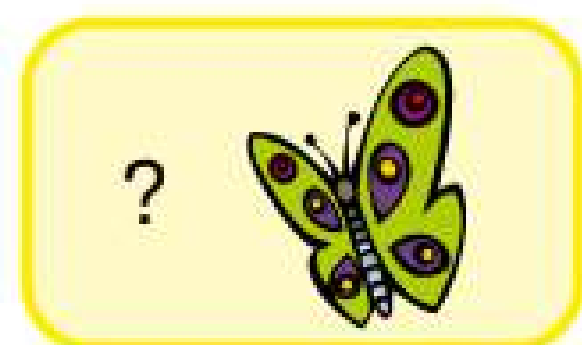
169. Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

1.

Зелених
на 3 більше

2.

Зелених
у 3 рази більше

170. $78 - 19$ $35 + 26$ $43 + 16$ $54 + 46$ $33 + 67$ $81 - 20$

171. У книжці 72 сторінки. Василько прочитав 6 сторінок. Скільки сторінок залишилося прочитати Василькові?

172. «Сплети» числове мереживо: $4 + 6 \rightarrow \square$... до 40.

173. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Бабуся святкує перемогу внука

На Житомирщині є маленьке село. Мешканців тут небагато, тож про талановитих людей знають усі. Нещодавно третьокласник Сашко став переможцем столичного танцювального конкурсу.

- 1) Бабуся Сашка вирішила відсвяткувати цю подію. Вона приготувала 3 літри компоту і 20 пиріжків й кожного, хто виходив зі школи, частувала пиріжком та склянкою компоту. Що закінчилось раніше: компот чи пиріжки, якщо одного літра компоту вистачає на 5 склянок?

- 2) Бабуся захотіла показати виступ Сашка своїм подругам. Спочатку відеозапис танцю дивилися 6 бабусь, потім кожна з них запросила на перегляд свою подругу, а тоді до гурту приєдналися ще 3 бабусі. Скільки всього бабусь дивилися виступ Сашка?

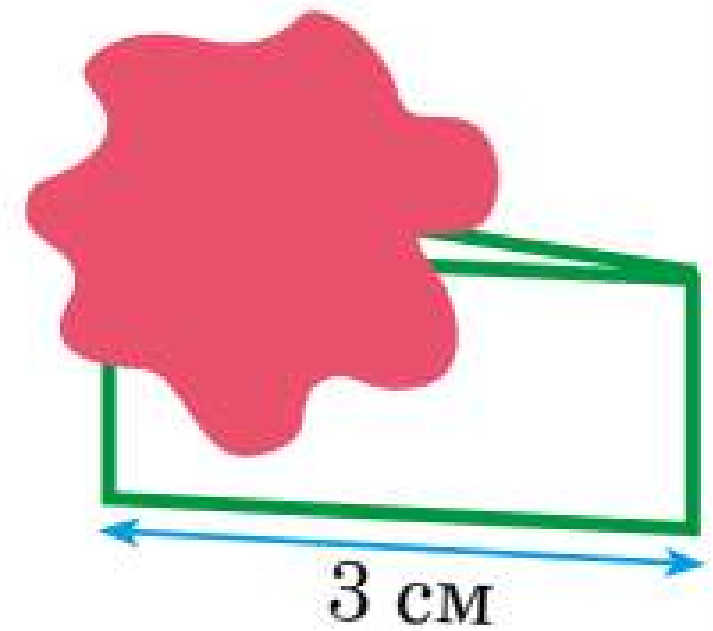
3) Учителька Сашка увімкнула відеозапис переможного танцю й запропонувала всім охочим його станцювати. Зголосилося 19 дітей і трое дорослих, але тільки шестеро виконали танець до кінця. Скільки людей не змогли дотанцювати танець?

174. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Дошку завдовжки 8 дм розрізали на 4 однакові частини. Яка довжина кожної частини?
2. Мотузку завдовжки 8 дм розрізали на однакові частини, по 4 дм кожна. Скільки таких частин отримали?

175. Смужку склали в кілька разів. Відомо, що довжина кожної її частинки становить 3 см. Якою завдовжки може бути ця смужка?

176. $2 \cdot 9 - 11$

$(14 - 9) \cdot 2$

$12 - 6 : 3$

$3 + 3 \cdot 2$

$3 \cdot (3 + 4)$

$(12 - 6) : 3$

177. У магазин привезли 6 ящиків зефіру, по 3 кг в кожному. Продали 10 кг зефіру. Скільки кілограмів зефіру залишилося в магазині?

178. Заповни таблиці.

a		1	2		6		4		1	0		1	8		8		1	6		1	4
$a : 2$																					

b		1	8		2	4		1	5		9		2	7		6		2	1		1	2
$b : 3$																						

179.

Щоб зменшити число в 2 рази,
треба його поділити на 2.

Зменш у 2 рази числа: 8, 10, 16, 18.

180. Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши виразом.

Трое піратів поділили між собою порівну 27 монет. У порту кожен із них витратив по 3 монети. Скільки монет залишилося в кожного пірата?

$$\square\square : \square \rightarrow \square - \square \rightarrow \square$$

181. Завдання на вибір

1. $27 : 3 + 17$
 $(18 + 6) : 3$

$18 : 2 + 4$
 $24 : 3 : 2$

2. $24 : 3 \square 16 : 2$
 $5 \cdot 2 \square 3 \cdot 5$

$2 \cdot 9 \square 27 : 3$
 $2 \cdot 4 \square 16 : 2$

3. Устав знаки арифметичних дій, щоб рівності були правильними.

$3 \square 2 = 5$
 $7 \square 2 = 14$

$2 \square 3 = 6$
 $18 \square 3 = 6$

182. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) 18 кг рису розсипали в пакети, по 2 кг у кожний. Скільки пакетів наповнили рисом?

2) У першому мішку було 18 кг рису, а в другому — у 2 рази менше. Скільки кілограмів рису було в другому мішку?

183. 1. $24 : 3 + 8$

$16 : (4 : 2)$

$(15 - 6) : 3$

$(14 + 2) : 2$

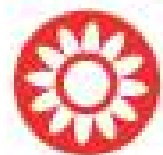
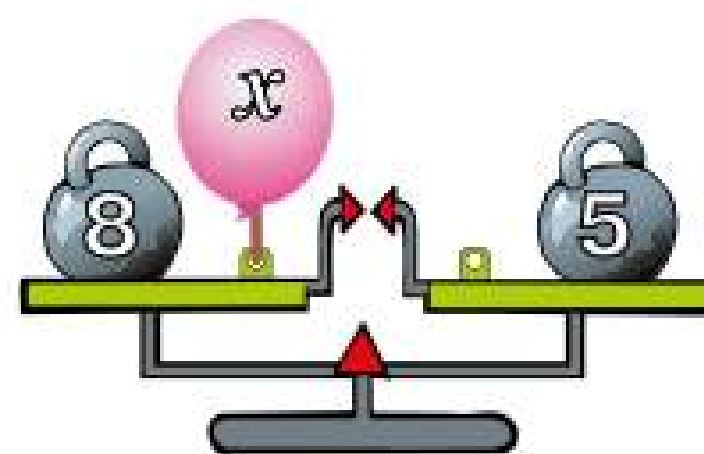
2. $12 : 3 + 96$

$(14 - 5) : 3$

$27 - (18 : 2)$

$(15 + 3) : 2$

184. Поясни, чому терези перебувають у рівновазі. Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

185. $15 : 3 \cdot 2$

$14 : 2 \cdot 3$

$18 : 3 \cdot 2$

$12 : 2 \cdot 3$

$27 : 3 \cdot 2$

$10 : 2 \cdot 3$

$24 : 3 \cdot 2$

$16 : 2 \cdot 3$

186. На стоянці було 12 легкових автомобілів, а вантажівок — у 3 рази менше. Скільки вантажівок було на стоянці?

187. $74 - 47$ $62 - 39$ $92 - 36$ $18 : 2$ $4 \cdot 2$ $3 \cdot 6$
 $59 + 19$ $21 + 49$ $4 : 2$ $6 : 3$

188. Пригадай таблицю множення числа 4 і таблицю ділення на 4.

$4 \cdot 2 = 8$

$4 \cdot 3 = 12$

$4 \cdot 4 = \square$

$4 \cdot 5 = \square$

$4 \cdot 6 = \square$

$4 \cdot 7 = \square$

$4 \cdot 8 = \square$

$4 \cdot 9 = \square$

$8 : 4 = 2$

$12 : 4 = 3$

$16 : 4 = \square$

$20 : 4 = \square$

$24 : 4 = \square$

$28 : 4 = \square$

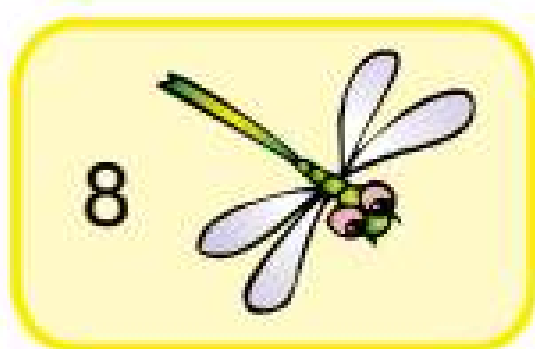
$32 : 4 = \square$

$36 : 4 = \square$

$\div 3$	12	-	6	+	18	=	
$\cdot 4$		-		+		=	

$\div 3$	15	-	9	+	21	=	
$\cdot 4$		-		+		=	

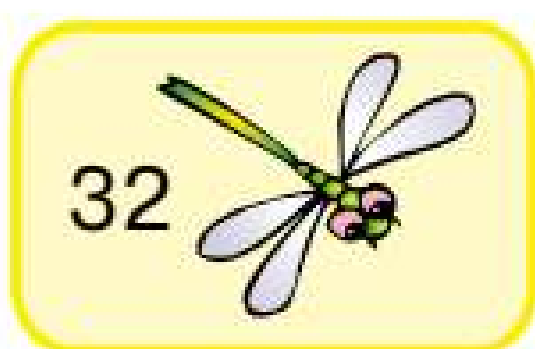
1.

Метеликів
у 4 рази більше

2.

Метеликів
у 4 рази менше

1. Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

 : (:) ·

$$28 : (16 : 4) \cdot 3$$

2. Заповни таблиці.

[illegible]

b																								
$b \cdot 4$		2	0		3	6		1	2		2	8			8		3	2		2	4		1	6

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 3 і на 4. Отримаєш два слова.

20 С 18 М 16 И 21 И 15 Д 28 Л 12 Ъ

192. У лімузин можуть сісти 7 пасажирів, а в джип — 4 пасажир. Скільки пасажирів поміститься у двох лімузинах і трьох джипах?

План розв'язування

- 1) Скільки пасажирів поміститься у двох лімузинах?
- 2) Скільки пасажирів поміститься у трьох джипах?
- 3) Скільки всього пасажирів поміститься в цих машинах?

193. Який запис відповідає поданому виразу? Знайди значення виразу.

- 1) Від числа 86 відняти суму чисел 21 і 32.
- 2) Число 86 зменшити на 21, а потім результат збільшити на 32.

$$86 - (21 + 32)$$

194. У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$$a : 2 = b$$

$$c : d = 2$$

$$e \cdot 2 = f$$

195. $18 : 3 \cdot 4$ $14 : 2 \cdot 4$ $16 : 4 \cdot 3$ $24 : 4 \cdot 3$

$15 : 3 \cdot 4$ $18 : 2 \cdot 4$ $28 : 4 \cdot 2$ $32 : 4 \cdot 3$

196. Для дитячого садка купили 5 комплектів по 4 простирадла у кожному і 7 комплектів по 2 простирадла у кожному. Скільки всього простирادل купили для дитячого садка?

197. $4 \cdot 7$ $2 \cdot 9$ $4 \cdot 9$ $36 : 4$ $8 : 4$ $32 : 4$
 $3 \cdot 8$ $4 \cdot 6$ $20 : 4$ $28 : 4$

198. Пригадай таблицю множення числа 5 і таблицю ділення на 5.

$5 \cdot 2 = 10$

$5 \cdot 3 = 15$

$5 \cdot 4 = \square \square$

$5 \cdot 5 = \square \square$

$5 \cdot 6 = \square \square$

$5 \cdot 7 = \square \square$

$5 \cdot 8 = \square \square$

$5 \cdot 9 = \square \square$

$10 : 5 = 2$

$15 : 5 = 3$

$20 : 5 = \square$

$25 : 5 = \square$

$30 : 5 = \square$

$35 : 5 = \square$

$40 : 5 = \square$

$45 : 5 = \square$

199.

$\div 4$

36	−	28	+	12	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

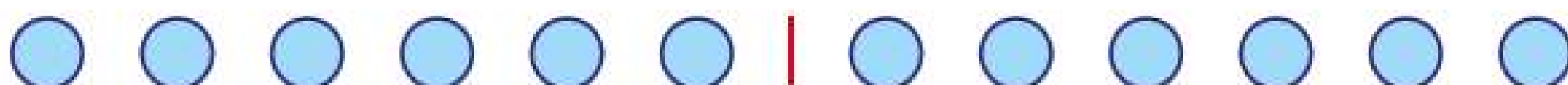
$\div 4$

24	−	8	+	16	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

$\cdot 5$

$\cdot 5$

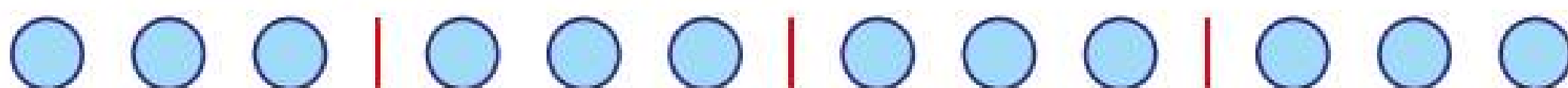
200.

половина

третина (третя частина)

чверть (четверта частина)

На яке число треба поділити дане число, щоб отримати його половину? третю частину? чверть?

201. Знайди третину й чверть від числа 24. Що більше: третина чи чверть?

202. Накресли відрізок завдовжки 8 см. Знайди й покажи його четверту частину.

203. У гаражі було 16 легкових машин. Із гаража виїхало b машин. Скільки легкових машин залишилося в гаражі?

Якого найбільшого значення може набувати b ?

204. «Сплети» числове мереживо: $6 + 8 \rightarrow$... до 60.

205.

a	2	4	1	6	3	6	8	2	0	1	2	2	8	3	2
$a : 4$															

b	2	8	4	9	5	3	6	7
$b \cdot 5$								

206. Поясни, як розшифрували слово «лак». Розшифруй інші слова.

Л	І	А	С	Т	К	Ю	О
2	3	4	5	6	7	8	9

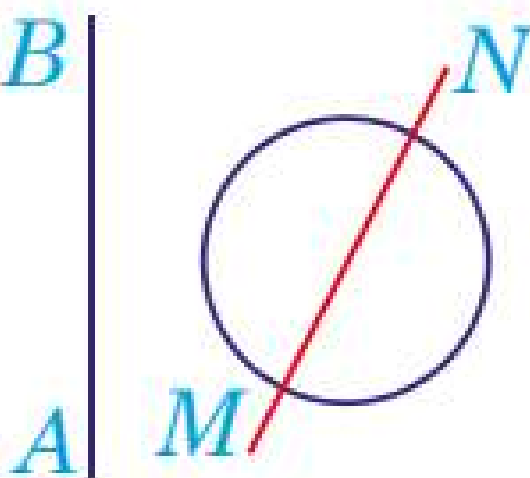
$8 : 4 = 2$ Л	$15 : 3 =$ 	$35 : 5 =$
$16 : 4 = 4$ А	$12 : 4 =$ 	$9 : 3 =$
$21 : 3 = 7$ К	$14 : 2 =$ 	$30 : 5 =$

207. Розв’яжи рівняння.

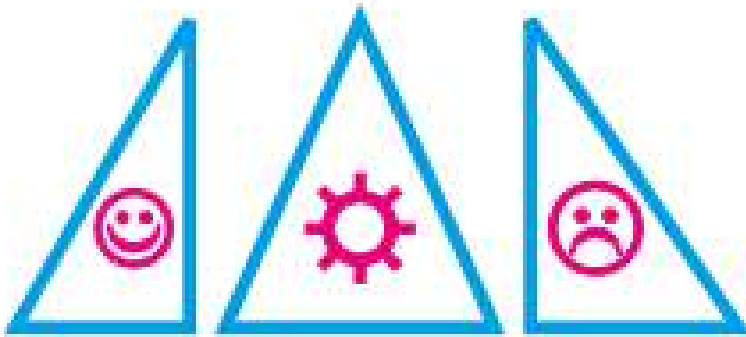
$39 + x = 34$

$x - 13 = 34$

208. Яка пряма перетинає коло? Яка пряма проходить поза колом?

209. Наклейки перевернули малюнком донизу і перемішали. Якого кольору кожна наклейка з протилежного боку?

210. Висота будинку 5 м, а вежа у 4 рази вища. Яка висота вежі?

211. $24 : 4 \cdot 5$ $25 : 5 \cdot 3$ $32 : 4 \cdot 5$ $20 : 5 \cdot 3$
 $15 : 3 \cdot 5$ $40 : 5 \cdot 2$ $27 : 3 \cdot 5$ $15 : 5 \cdot 4$

ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

212. Яке число треба збільшити у 2 рази, щоб отримати 10; 18; 4; 12; 6; 16; 8; 14?

213. Поділи купки монет порівну. Де це можливо? Скільки монет залишиться в кожній купці, де це неможливо?

214. Пригадай таблицю ділення на 2.

a	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
$a : 2$	1									

215. Виконай ділення з остачею за зразком.

Зразок. $9 : 2 = 4$ (ост. 1)

Запис читають так: 9 поділити на 2 — у частці буде 4 і в остачі 1.

$13 : 2$

$19 : 2$

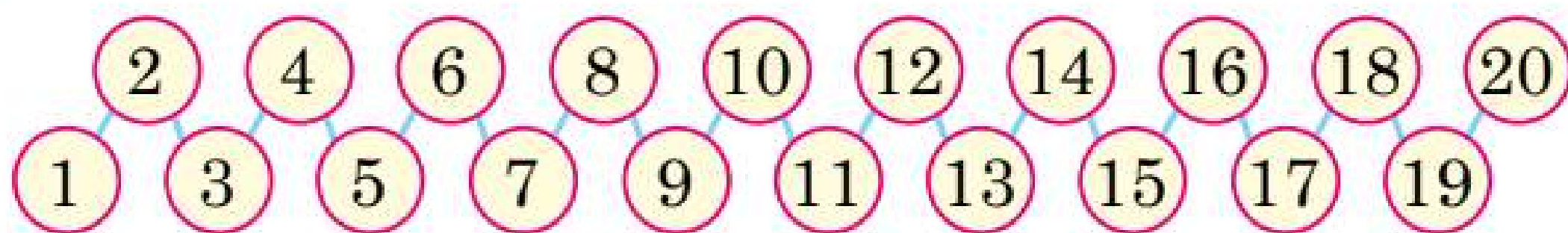
$9 : 2$

$17 : 2$

216. Використовуючи таблиці ділення на 2 і на 5, склади всі можливі такі рівності.

$\square\square : 2 = \square\square : 5$

217. Розглянь числовий ряд від 1 до 20.

Яке з цих тверджень правильне?

- 1) У ряду є два числа-сусіди, які діляться на 2 без остачі.
- 2) У ряду є два числа-сусіди, які діляться на 2 з остачею.
- 3) Серед усіх чисел-сусідів одне ділиться на 2 без остачі, а інше — з остачею.

218. Ганнусю запитали, чи ділиться число 36 на 2 без остачі. Дівчинка записала число як суму доданків: $36 = 20 + 16$, а тоді кожен доданок поділила на 2.

$$20 : 2 = 10$$

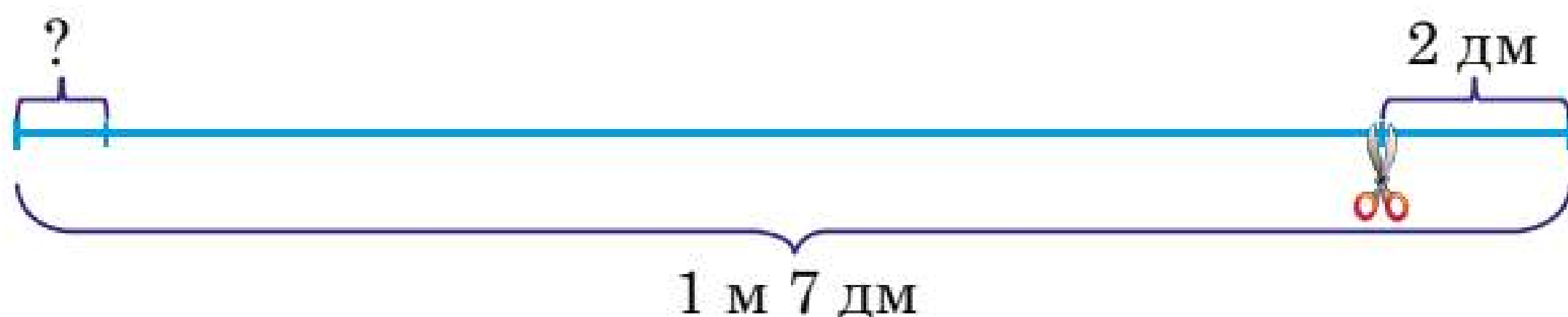
$$16 : 2 = 8$$

«Якщо кожен доданок ділиться на 2 без остачі, то й сума ділиться на 2 без остачі», — пояснила Ганнуса. Чи погоджуєшся ти з нею?

219. Поміркуй, як із таблиці ділення на 2 (№ 214) можна отримати рівності на ділення з остачею. Склади і запиши 9 таких рівностей.

220. Від смужки мережива завдовжки 1 м 7 дм щоразу відрізували куски довжиною 2 дм, доки це було можливо. Скільки дециметрів становив залишок?

- 221.** Яких чисел більше в цьому ряду: тих, що діляться на 2 без остачі, чи тих, що діляться з остачею? Запиши рівності на ділення з остачею.

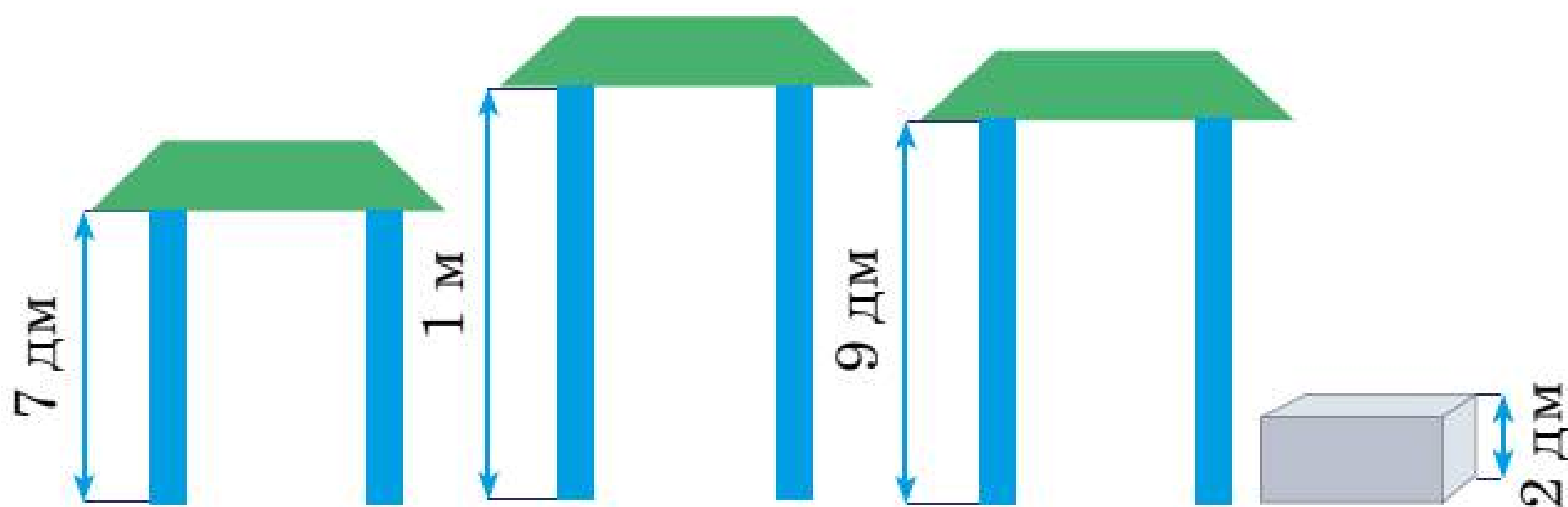
6, 19, 11, 14, 20, 4, 17, 7, 8, 15, 5.

- 222.** Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$2 \cdot 5$ $3 \cdot 3$ $8 \cdot 3$ $7 \cdot 5$ $9 \cdot 4$ $\rightarrow$

10	9	24
35	36	

- 223.** Будівельні блоки заввишки 2 дм ставлять один на одний, доки це можливо. Скільки блоків поміститься під кожною брамою?

- 224.** Петрик додавав числа двійками так, щоб сума не перевищила число 11: «Два, чотири, шість, вісім, десять!». Додай числа двійками до 15; до 16; до 3.

- 225.** Виконай ділення з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$5 : 2$

$7 : 2$

$15 : 2$

$11 : 2$

- 226.** Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 2 отримати остачу 2; остачу, більшу ніж 2. Поясни свою думку.

227. У крамниці продають смаколики за вказаними цінами. У покупця монети по 2 грн. Скільки монет він заплатить за перший смаколик? за другий? за третій?

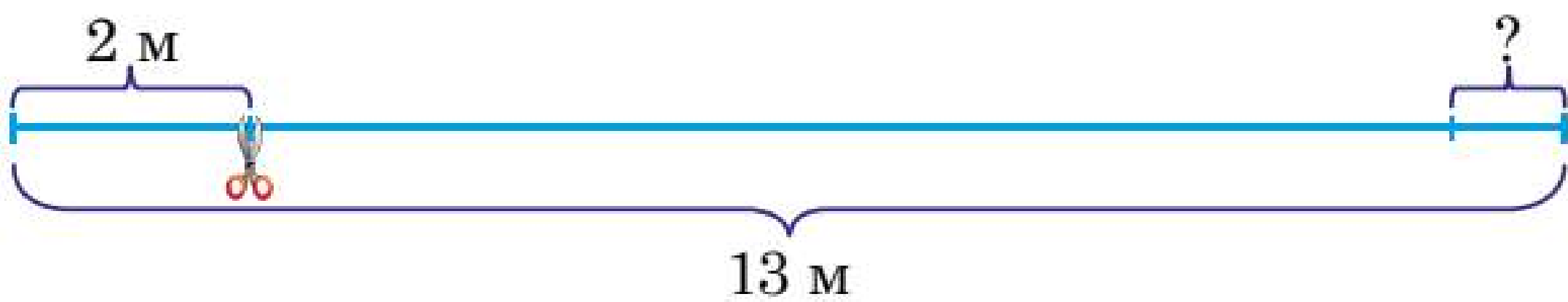

228. Пригадай таблицю множення на 2.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 2$	2									

229. За допомогою таблиці множення на 2 можна визначити, скільки двійок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

230. Склади і розв’яжи задачу на ділення з остачею за поданою схемою.

231. Збільш у 2 рази числа: 5, 10, 3, 8, 1, 7, 9, 6, 2. Отримані рівності запиши у два стовпчики, порівну в кожному. Чи можливо це зробити? Обґрунтуй свою думку.

- 232.** Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$$\begin{array}{ccc} 12 : 4 & 10 : 5 & 18 : 2 \\ 21 : 3 & 30 : 5 & \end{array} \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline 3 & 2 & 9 & \\ \hline & 7 & 6 & \\ \hline \end{array}$$

- 233.** Пригадай таблицю ділення на 3.

a	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
$a : 3$	1									

- 234.** Поясни, як поділили 13 на 3 за допомогою коробок із тістечками.

$$13 : 3 = 4 \text{ (ост. 1)}$$

- 235.** Виконай ділення з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$5 : 3 \quad 8 : 3 \quad 11 : 3 \quad 7 : 3 \quad 10 : 3 \quad 14 : 3$$

- 236.** Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 3 (№ 233), щоб отримати остачу 1? Запиши відповідні рівності.

- 237.** Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Як навчити робота

У класі, де навчається тридцять двоє дітей, кожному учню й кожній учениці дали робота-помічника. Усі роботи розумні та кмітливі, але поки вони не засвоїли шкільних правил, виконувати завдання їм допомагають діти.

- 1) Першого дня впоратися із завданням самостійно не зміг кожен четвертий робот. Скільки роботів виконали завдання без допомоги дітей?
- 2) Наступного дня завдання не виконали 6 роботів, але половині з них допомогли інші роботи, перш ніж встигли втрутитися діти. Скільком роботам знадобилася допомога дітей?

- 3) За кожне правильно виконане завдання робот і його власник чи власниця отримує нагороду — право зіграти партію в настільний теніс. Перше завдання виконали 27 роботів, друге — на 13 роботів менше, ніж перше, а третє — на 17 роботів більше, ніж друге. Скільки всього партій у настільний теніс було зіграно?

238. Наклейки перевернули малюнком донизу і перемішали. Якого кольору кожна наклейка з протилежного боку?

239. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 3 отримати остачу 3; остачу, більшу ніж 3. Поясни свою думку.

240. Три голови Змія Горинича ділять порівну між собою 29 кавунів. Що поділити не зможуть — віддадуть Котигорошкові. Скільки кавунів йому дістанеться?

241. У числовому ряду від 1 до 10 є два числа, які діляться на 3 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

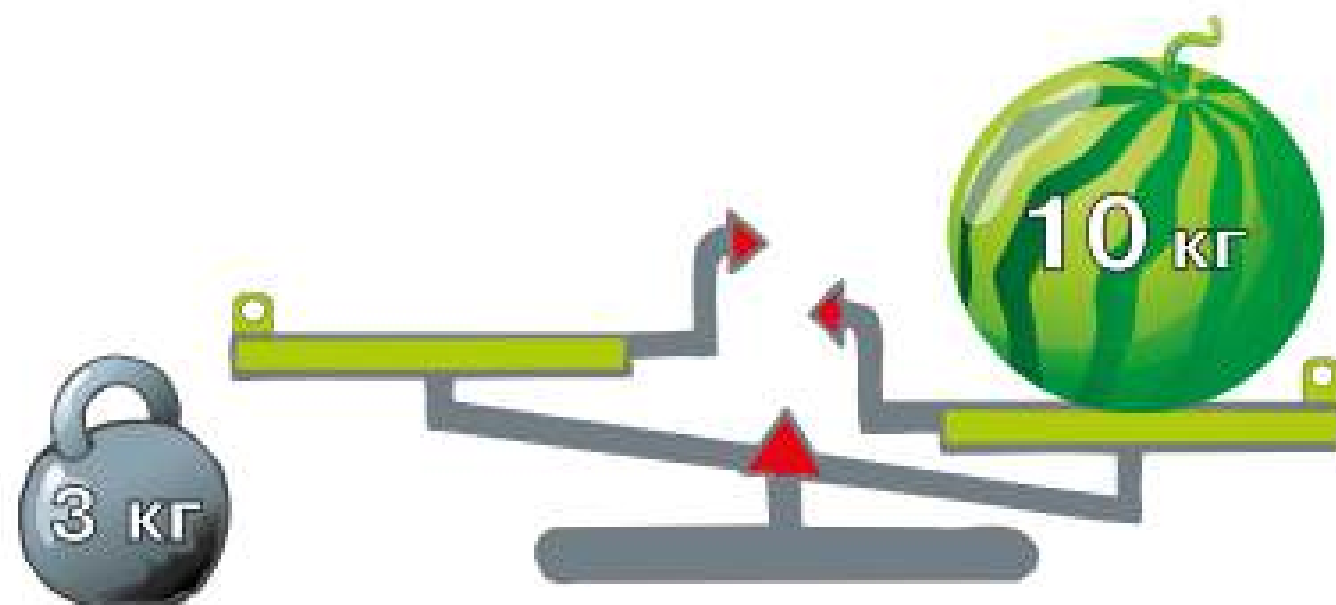
242. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 3 (№ 233), щоб отримати остачу 2? Запиши відповідні рівності.

243. Знайди значення виразів. Запиши тільки результати.

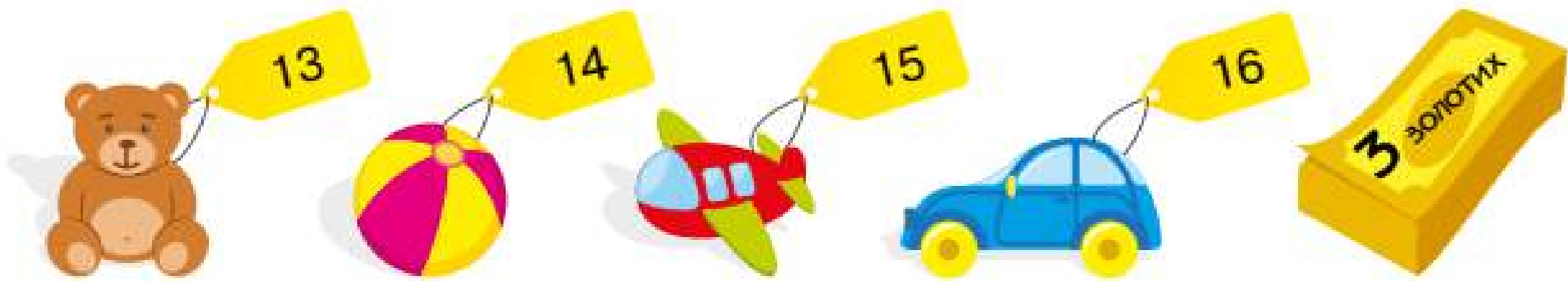
$5 \cdot 5$	$6 \cdot 5$	$8 \cdot 3$	$15 : 5$	$24 : 3$	$16 : 4$
$4 \cdot 4$	$2 \cdot 2$		$28 : 4$	$12 : 2$	

244. Яку найбільшу кількість гир масою 3 кг можна покласти на ліву шальку терезів, аби ці гири не переважили кавун?

245. Додай числа трійками до 7; до 17; до 27.

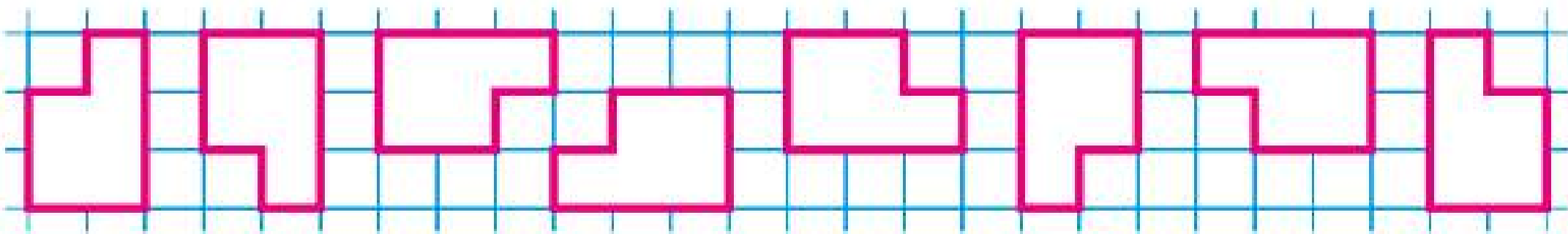
246. У казковій крамниці продають іграшки за вказаними цінами. У покупця купюри по 3 золотих. Скільки купюр він заплатить за першу іграшку? за другу? за третю? за четверту?

247. Пригадай таблицю множення на 3.

<i>a</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>a</i> · 3	3									

248. Знайди всі фігури, які можна сумістити в результаті їхнього повертання.

249. Розв’яжи рівняння.

$$60 - x = 35$$

$$x + 18 = 81$$

250. За допомогою таблиці множення на 3 можна визначити, скільки трійок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

251. *Склади та розв’яжи задачу за поданою схемою і запитанням.*

Скільки клітинок залишиться подолати Олі?

252. Збільш у 3 рази числа: 5, 10, 3, 8, 1, 7, 9, 6, 2, 4.

Отримані результати запиши в один рядок у тому самому порядку.

253.

$5 \cdot 3$	$9 \cdot 3$	$4 \cdot 5$	$30 : 5$	$27 : 3$	$16 : 4$
	$6 \cdot 2$	$2 \cdot 4$		$18 : 3$	$12 : 4$

254. Пригадай таблиці множення на 2 і на 3. Запиши всі рівності виду $2 \cdot \square = 3 \cdot \square$ з цих таблиць.

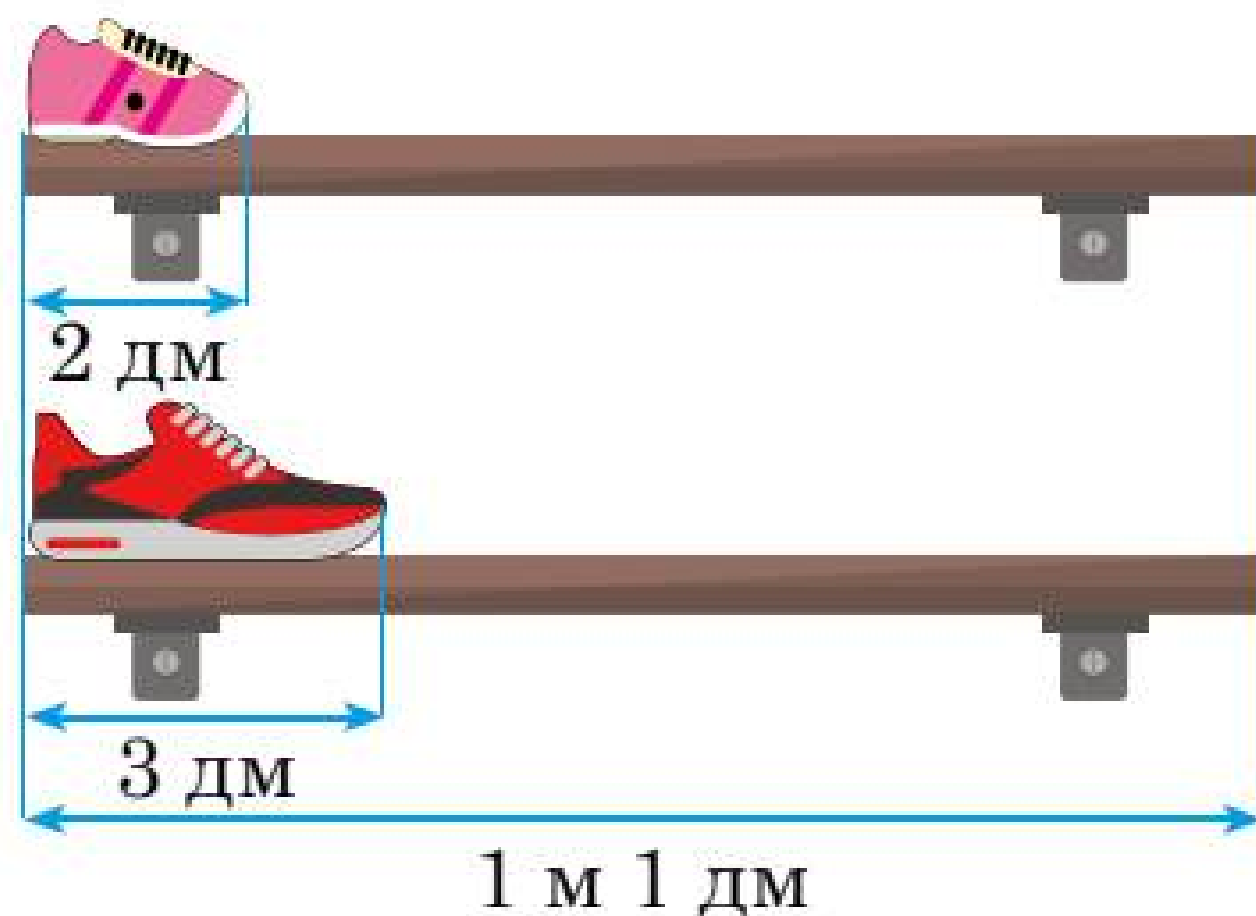
255. Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 3 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $28 = 27 + 1$

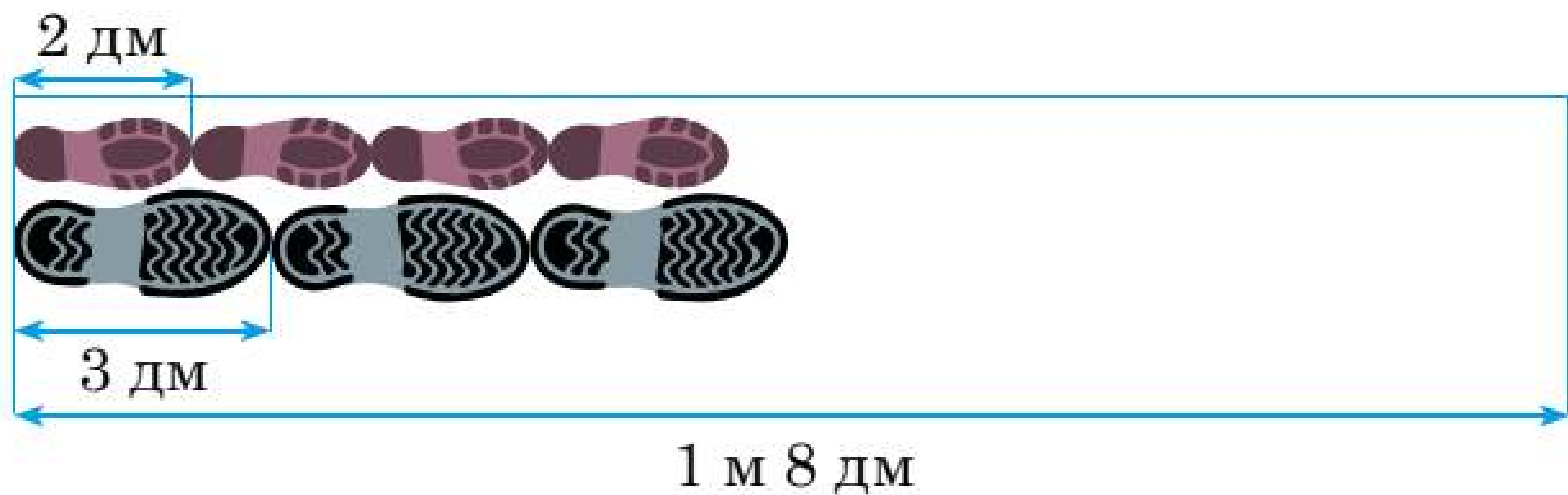
19, 25, 8, 29, 13, 17.

256. 1) У Катрусі довжина кросівки 2 дм. Скільки Катрусиних кросівок можна поставити на полицю завдовжки 1 м 1 дм?

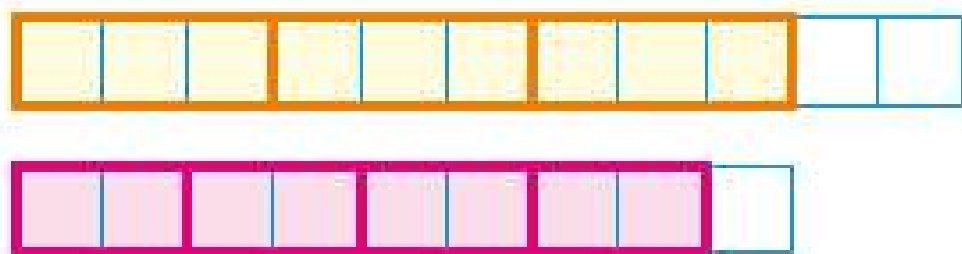
2) У тата довжина кросівки 3 дм. Скільки татових кросівок можна поставити на таку ж полицю?

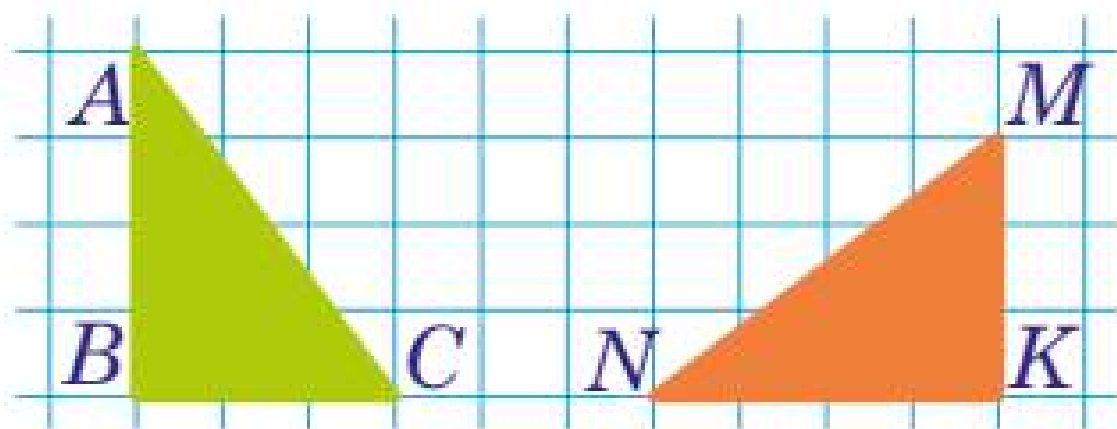
257. Тато і Катруся пройшли особливими кроками — ступня до ступні — однакову відстань. Скільки кроків зробив тато і скільки — Катруся?

258. Татів слід умовно зобразили трьома помаранчевими клітинками, а Катрусин — двома рожевими. Запиши рівності на ділення з остачею за схематичними малюнками.

259. Трикутники ABC і KMN вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і T ?

260.

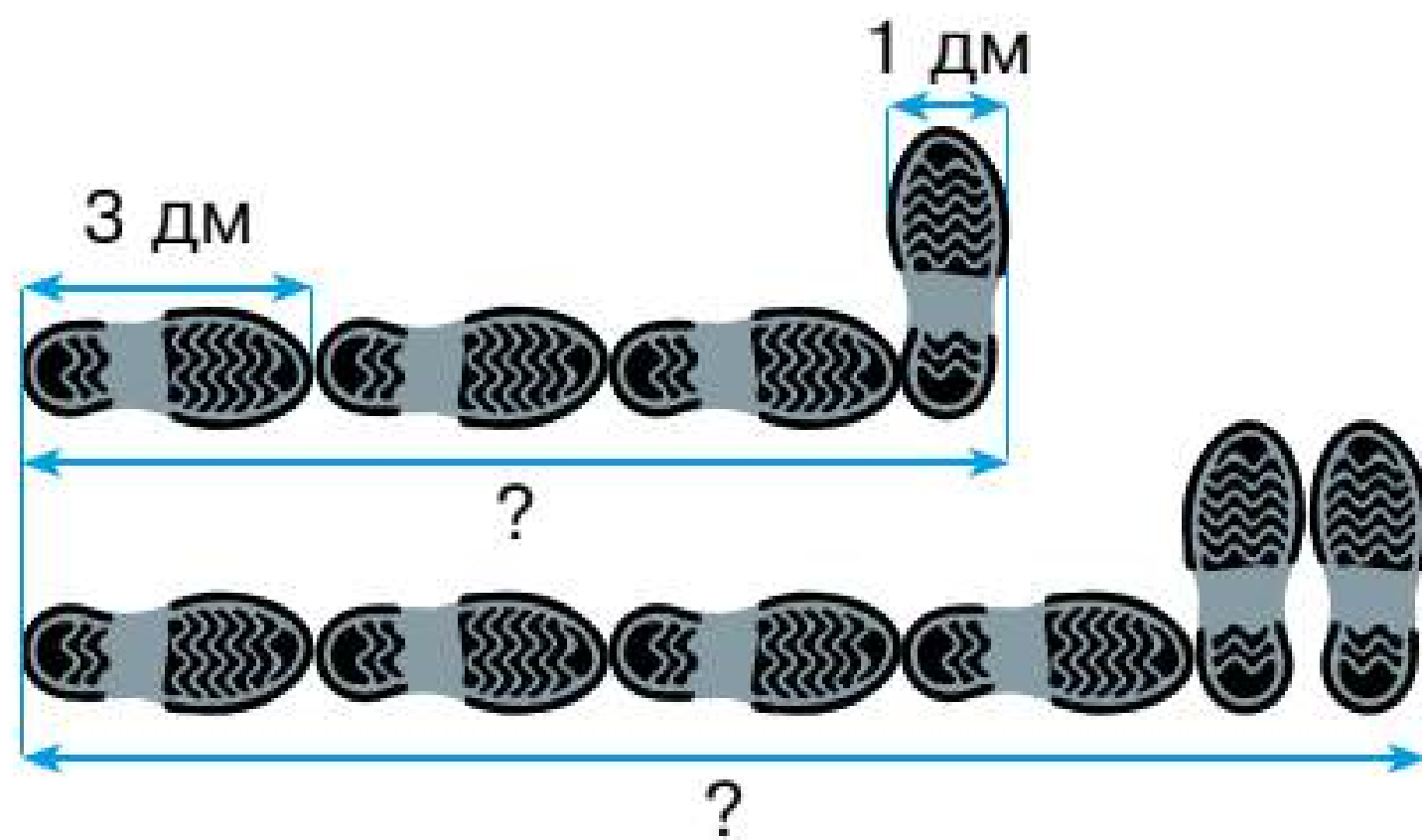
Щ	У	С	К	М	А	И	Р
2	3	4	5	6	7	8	9

$24 : 4 = \square \square$
 $36 : 4 = \square \square$
 $27 : 3 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$
 $35 : 5 = \square \square$
 $32 : 4 = \square \square$

$18 : 2 = \square \square$
 $15 : 3 = \square \square$
 $20 : 5 = \square \square$

- 261.** Якщо тато поставить кросівку поперек, то довжина доріжки слідів збільшиться на 1 дм. Знайди довжини доріжок у дециметрах.

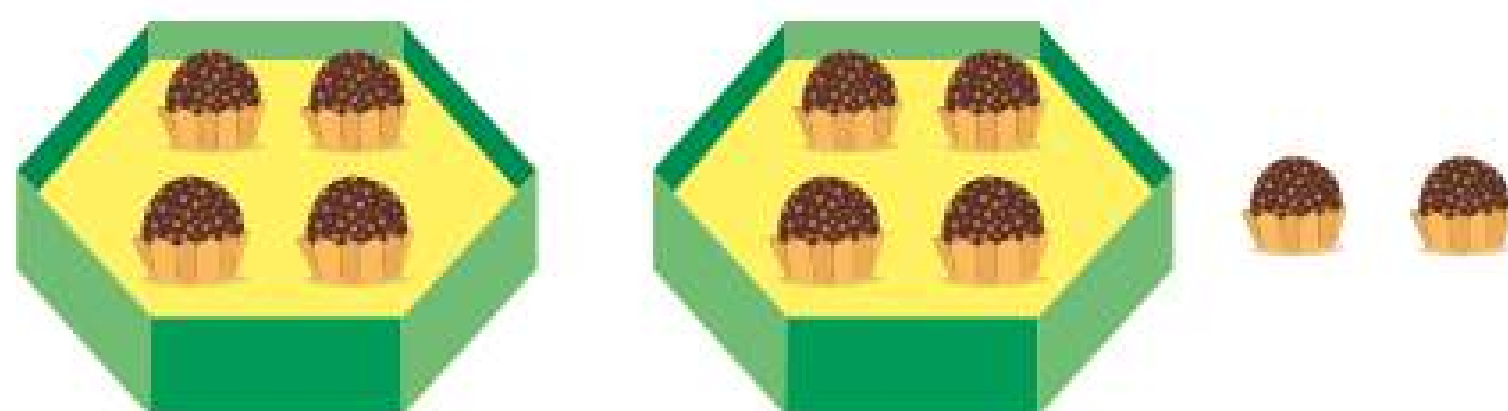
- 262.**
$8 \cdot 4$	$2 \cdot 5$	$5 \cdot 5$	$21 : 3$	$45 : 5$	$24 : 4$
	$7 \cdot 2$	$7 \cdot 3$		$32 : 4$	$18 : 2$

- 263.** Пригадай таблицю ділення на 4.

a	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
$a : 4$	1									

- 264.** Поясни, як поділили 10 на 4 за допомогою коробок із цукерками.

$$10 : 4 = 2 \text{ (ост. 2)}$$

- 265.** Виконай ділення на 4 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$15 : 4 \quad 9 : 4 \quad 11 : 4 \quad 17 : 4 \quad 14 : 4 \quad 18 : 4$$

266. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 4 отримати остачу 4; остачу, більшу ніж 4. Поясни свою думку.

267. Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

Мавпочки роздобули 9 пар рукавичок. Кожна мавпочка надягла по 4 рукавички. Скільки мавпочок надягли рукавички? Скільки рукавичок залишилось?

268. Завдання на вибір

1. $2 \cdot 8 + 32$

$52 + 4 + 6$

$4 \cdot 9 + 20$

$20 : 4 + 5$

$3 \cdot 7 + 13$

$4 \cdot 8 + 20$

2. Розв'яжи рівняння.

$x - 12 = 23$

$15 + x = 40$

3. Накресли трикутник зі сторонами 2 см, 3 см і 4 см. Знайди його периметр.

269. Виконай дії за зразком.

Зразок.

$1 \text{ м} - 1 \text{ дм} = 9 \text{ дм}$

$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

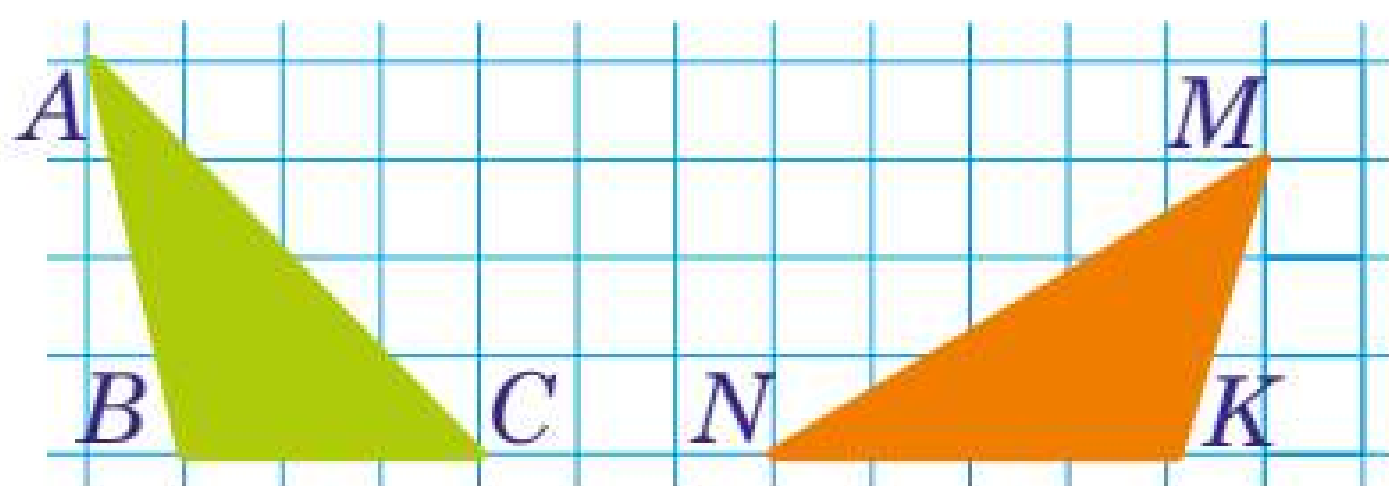
$10 \text{ дм} - 1 \text{ дм} = 9 \text{ дм}$

$6 \text{ м} - 5 \text{ дм} = \boxed{} \text{ дм}$

$5 \text{ дм} - 3 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$

$4 \text{ дм} - 2 \text{ см} = \boxed{} \text{ см}$

270. Трикутники ABC і KMN вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і N ?

271. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 4 (№ 263), щоб отримати остачу 1? остачу 2? Запиши чотири рівності.

272. У числовому ряду від 1 до 20 є три числа, які діляться на 4 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

273. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 4 (№ 263), щоб отримати остачу 3? Запиши відповідні рівності.

274.

$9 \cdot 4$	$6 \cdot 2$	$4 \cdot 5$
$7 \cdot 5$	$3 \cdot 4$	

$40 : 5$	$14 : 2$	$15 : 5$
$20 : 4$	$36 : 4$	

275. Пригадай таблицю множення на 4.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 4$	4									

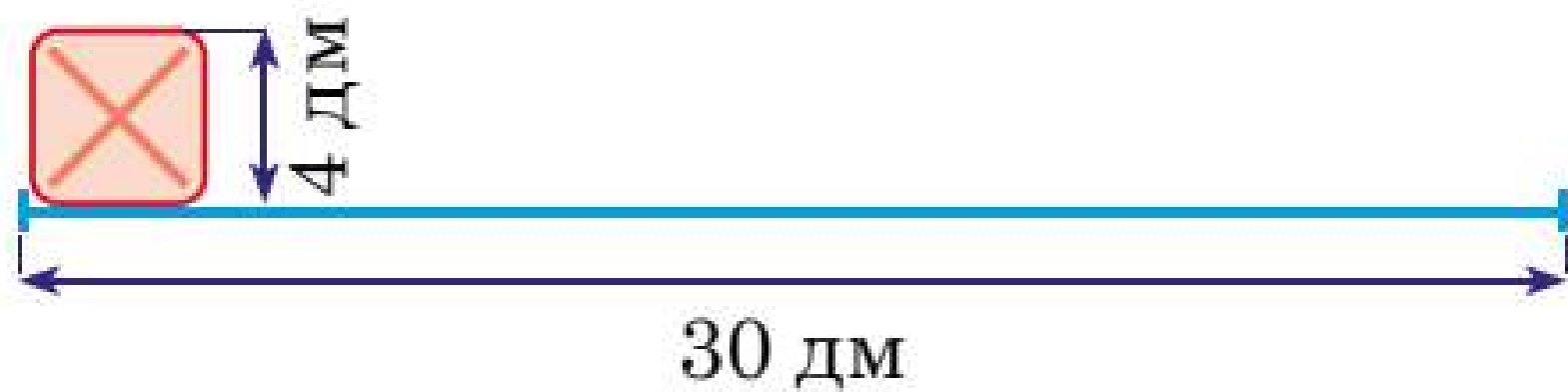
276. За допомогою таблиці множення на 4 можна визначити, скільки четвірок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

277. Надувна куля може підняти вантаж масою 4 кг. Яку найбільшу кількість таких куль можна прив'язати до коробки масою 13 кг, щоб вона все одно не зрушила з місця?

278. Додай числа четвірками до 7; до 17; до 27; до 37.

279. Довжина сторони квадратної плитки 4 дм. Скільки таких цілих плиток знадобиться, щоб викласти доріжку завдовжки 30 дм?

280. Розв'яжи рівняння.

$x + 16 = 38$

$68 - x = 60$

$x - 15 = 23$

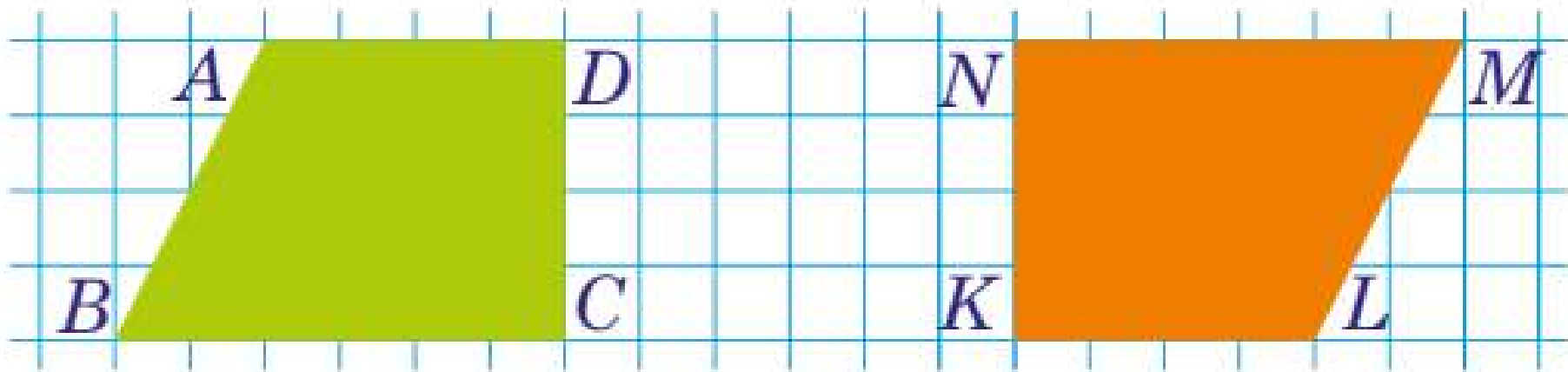
281. 4 дм ☐ 6 см

3 дм ☐ 18 см

3 дм 5 см ☐ 30 см

2 дм 3 см ☐ 32 см

282. Чотирикутники $ABCD$ і $KLMN$ вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і N ? вершини A і L ?

283. Збільш у 4 рази числа: 4, 10, 6, 1, 7, 3, 9, 8, 2, 5.

Отримані результати запиши в один рядок у зворотному порядку.

284. Склади і розв'яжи задачу за схематичним малюнком і запитанням.

На скільки більше буде зроблено кроків, ніж залишиться клітинок?

285. $8 \cdot 5$ $3 \cdot 3$ $6 \cdot 5$ $35 : 5$ $16 : 2$ $30 : 5$
 $7 \cdot 4$ $5 \cdot 4$ $15 : 3$ $28 : 4$

286. Пригадай таблиці множення на 3 і на 4. Запиши всі рівності виду $3 \cdot \square = 4 \cdot \square$ з цих таблиць.

287. За допомогою таблиці ділення на 4 і таблиці множення на 2 обчисли всі можливі такі вирази.

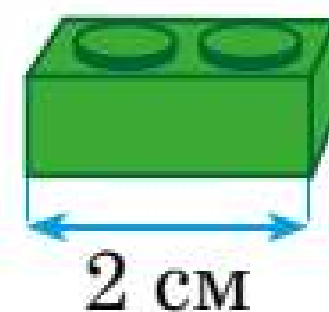
$$\square \square : 4 \cdot 2$$

288. Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 4 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 25, 18, 29, 13, 17.

289. 1) Зелена деталь конструктора має довжину 2 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

2) Червона деталь конструктора має довжину 3 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

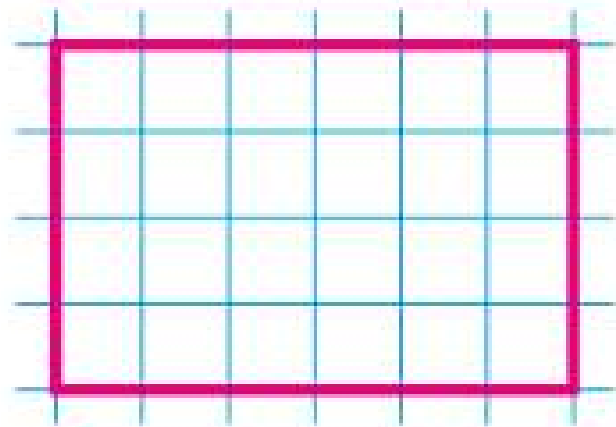

3) Жовта деталь конструктора має довжину 4 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

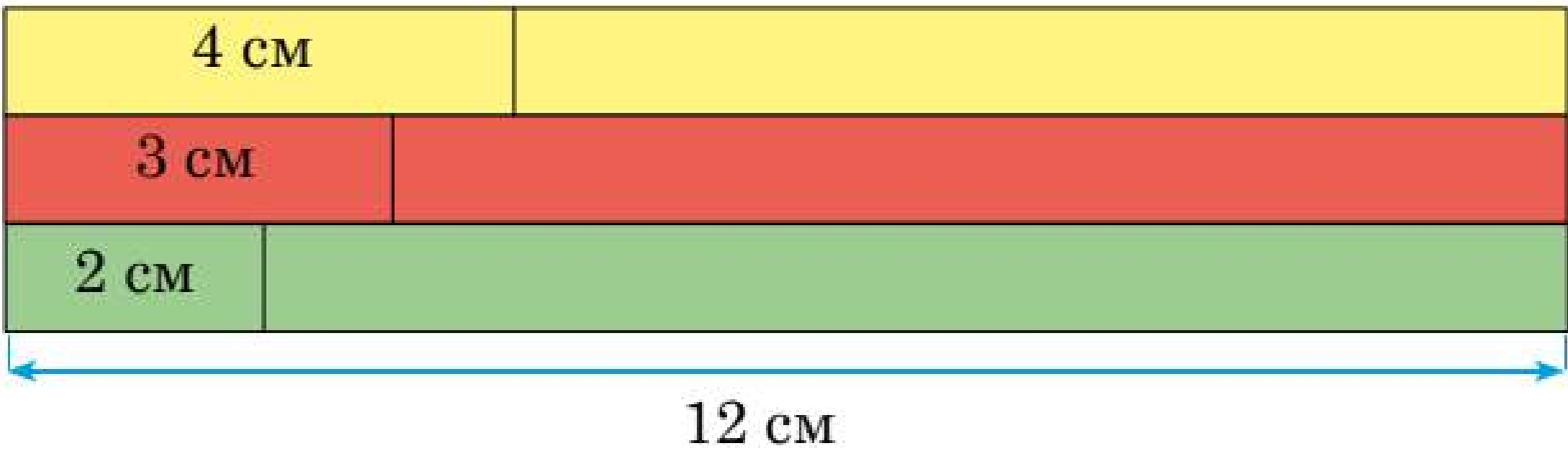

- 290.** 1) Будь-яку жовту деталь можна замінити на дві зелені. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 5 жовтих?
- 2) Будь-які 2 червоні деталі можна замінити на три зелені. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 6 червоних?

- 291.** Накресли в зошиті три такі прямокутники. Перший розділи на 2 однакові частини, другий — на 3 однакові частини, третій — на 4 однакові частини. У якій частині прямокутника більше клітинок: у половині, третині чи чверті?

- 292.** Три однакові за довжиною доріжки виклали жовтими, червоними і зеленими деталями конструктора. У якій доріжці найбільше деталей?

- 293.**
Т	К	В	М	Р	О	І	А	Д
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$12 : 4 = \square \square$	$18 : 2 = \square \square$	$27 : 3 = \square \square$
$24 : 4 = \square \square$	$40 : 5 = \square \square$	$35 : 5 = \square \square$
$45 : 5 = \square \square$	$16 : 4 = \square \square$	$15 : 3 = \square \square$
$8 : 1 = \square \square$	$24 : 3 = \square \square$	$32 : 4 = \square \square$

294. $9 \cdot 3$ $6 \cdot 3$ $2 \cdot 3$ $10 : 5$ $24 : 4$ $45 : 5$
 $8 \cdot 4$ $4 \cdot 4$ $32 : 4$ $6 : 2$

295. Повтори таблицю ділення на 5.

a	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
$a : 5$	1									

296. Поясни, як поділили 13 на 5 за допомогою короб із тістечками.

$$13 : 5 = 2 \text{ (ост. 3)}$$

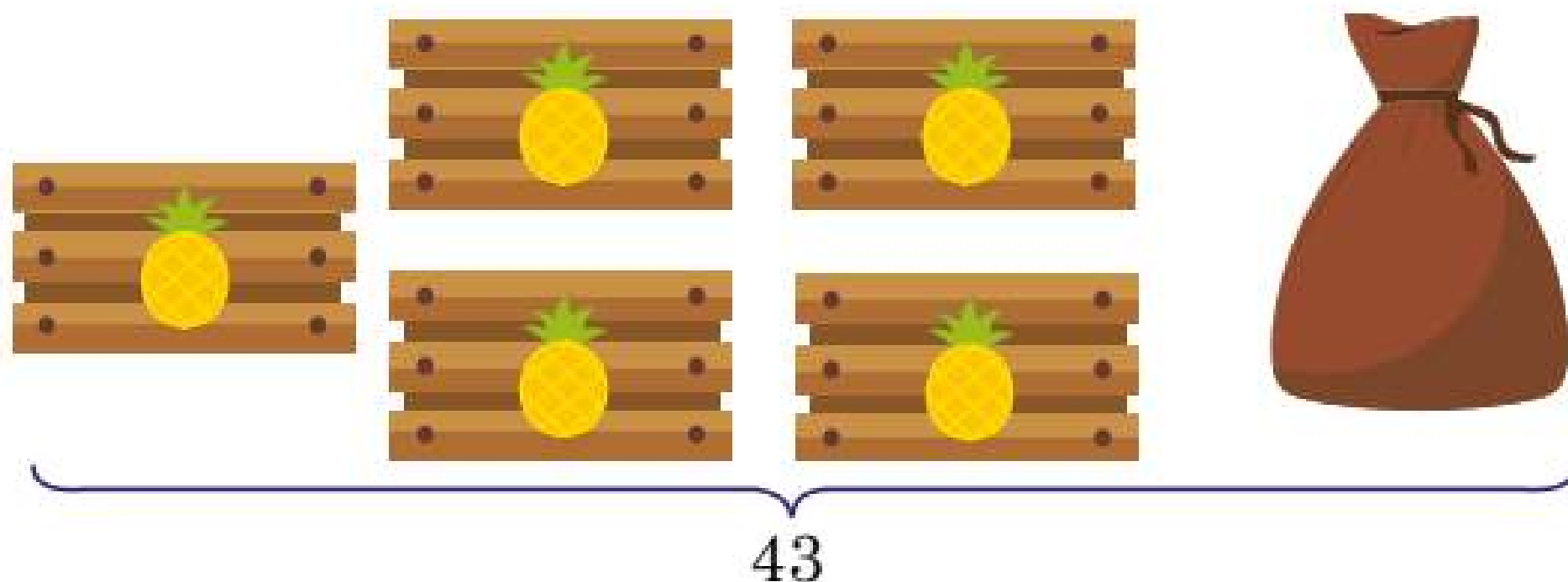

297. Виконай ділення на 5 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$16 : 5 \quad 9 : 5 \quad 12 : 5 \quad 7 : 5 \quad 14 : 5 \quad 18 : 5$$

298. Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

У Бразилії із земельної ділянки зібрали 43 ананаси. Їх розклали порівну в 5 ящиків, а решту поклали в мішок. На скільки менше ананасів у мішку, ніж у кожному ящику?

299. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Восьминіг-фотограф

Японці навчили восьминога фотографувати відвідувачів зоопарку. Коли хтось зупиняється біля акваріума і потрапляє в об'єктив фотоапарата, восьминіг натискає кнопку, й апарат видає світлин, яка коштує 2 долари. Якщо людей кілька, восьминіг натискає іншу кнопку, і фотоапарат робить копії останнього знімка.

- 1) Якось протягом дня восьминіг зробив 10 світлин, а копій — утричі більше. Скільки доларів заробив восьминіг цього дня?

- 2) Підопічними дресирувальника, який навчив восьминога фотографувати, були також 2 слони та 28 мавпочок. Скільки розумних тварин випередив восьминіг, якщо за швидкістю навчання він посів четверте місце?
- 3) Восьминіг охоче розгадує головоломки. Якось із двадцяти головоломок він розгадав 13, що на 4 більше, ніж зумів розгадати тямущий третьокласник. Скільки головоломок розгадав третьокласник?

300. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 5 отримати остачу 5; остачу, більшу ніж 5. Поясни, чому ти так вважаєш.

301. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 5 (№ 295), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

302. У числовому ряду від 1 до 30 є чотири числа, які діляться на 5 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

303. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 5 (№ 295), щоб отримати остачу 4? Запиши відповідні рівності.

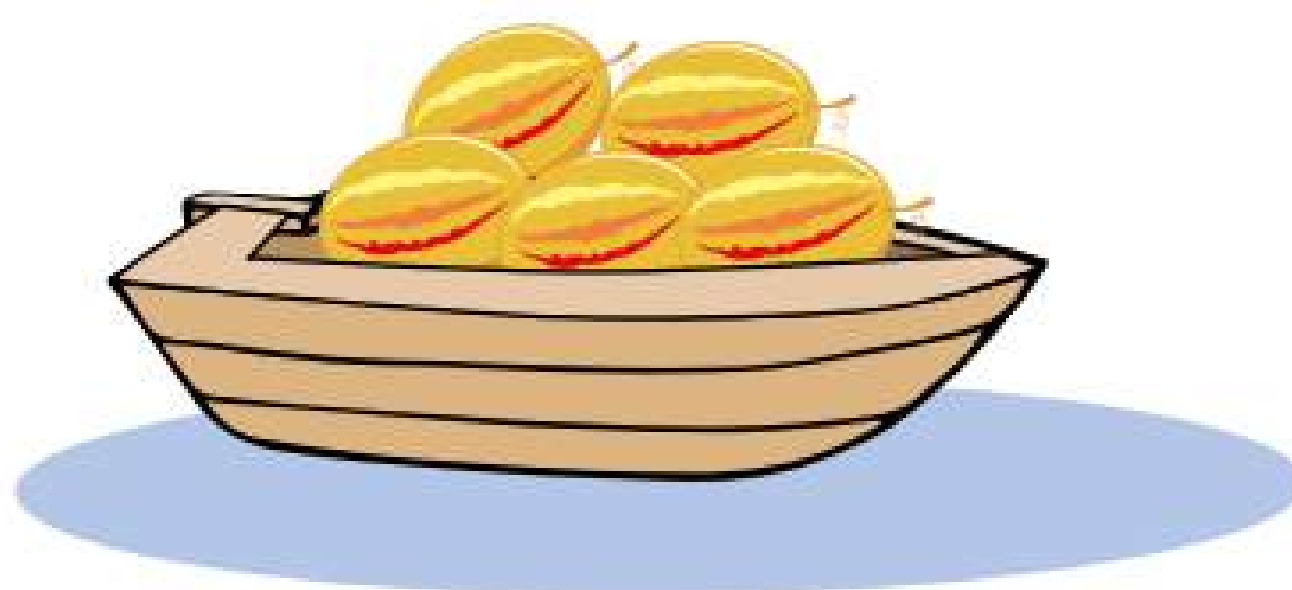
304.

$3 \cdot 5$	$8 \cdot 3$	$4 \cdot 2$	$8 : 2$	$25 : 5$	$36 : 4$
$6 \cdot 4$	$9 \cdot 5$		$18 : 3$	$12 : 4$	

305. Пригадай таблицю множення на 5.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 5$	5									

306. Човен може перевезти вантаж масою 33 кг. Яку найбільшу кількість динь масою 5 кг можна покласти в човен, щоб він не потонув?

307. За допомогою таблиці множення на 5 можна визначити, скільки п'ятирок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

308. Додай числа п'ятірками до 7; до 17; до 27; до 37; до 47.

309. У казковій крамниці продають чарівні речі за вказаними цінами. У покупця купюри по 5 золотих. Скільки купюр він заплатить за першу річ? за другу? за третю?

310. Завдання на вибір

1. $3 \cdot 9 - 9$
 $16 : 2 + 5$

$24 : 3 + 17$
 $18 : 3 : 2$

$32 : 4 : 4$
 $20 : 5 : 2$

2. Розв'яжи рівняння.

$$x - 13 = 21$$

$$x + 18 = 34$$

3. Добери й запиши такі числа, щоб рівності та нерівності були правильними.

$$5 \cdot 3 = 3 \cdot \square$$

$$40 : 5 < \square \square : 5$$

$$5 \cdot \square = 5 \cdot 6 + 5$$

$$5 \cdot \square > 7 \cdot 5$$

311. Збільш у 5 разів числа: 4, 10, 6, 5, 2, 3, 9, 8, 7, 1.

Отримані рівності запиши в два стовпчики.

$3 \cdot 4$ $7 \cdot 5$ $4 \cdot 4$ $15 : 5$ $12 : 3$ $20 : 5$
 $2 \cdot 3$ $6 \cdot 4$ $12 : 4$ $10 : 2$

Зразок. $27 = 25 + 2$

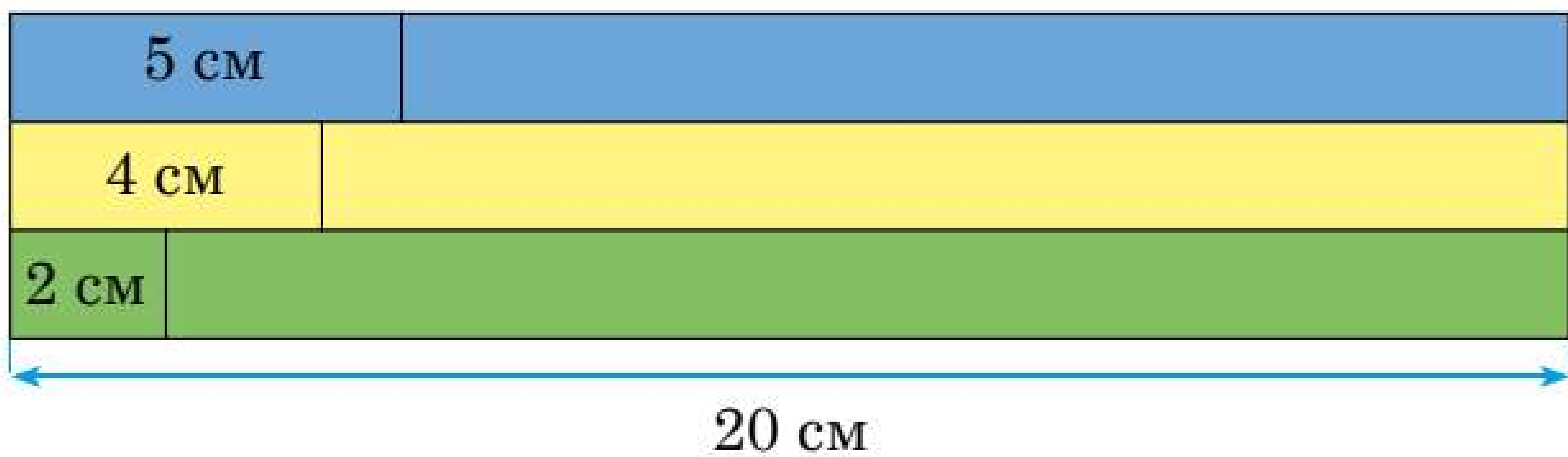
$$\square\square : 5 \cdot 3$$

$$\begin{array}{l} 3 \text{ дм} : 5 \\ 3 \text{ дм } 2 \text{ см} : 4 \\ 2 \text{ дм } 4 \text{ см} + 6 \text{ см} \end{array}$$

- 318.** 1) Будь-які 2 сині деталі можна замінити на 5 зелених. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 4 сині?
- 2) Будь-які 3 сині деталі можна замінити на 5 червоних. Скільки червоних деталей потрібно, щоб замінити 6 синіх?

319. Пригадай таблиці множення на 4 і на 5. Запиши всі рівності виду $4 \cdot \square = 5 \cdot \square$ з цих таблиць.

- 320.** Три однакові за довжиною доріжки виклали синіми, жовтими і зеленими деталями. У якій доріжці найбільше деталей?

321.

A	B	K	L	C	O	I	T
2	3	4	5	6	7	8	9

$30 : 5 = \square \square$	$18 : 3 = \square \square$	$24 : 6 = \square \square$
$12 : 4 = \square \square$	$7 : 1 = \square \square$	$21 : 3 = \square \square$
$40 : 5 = \square \square$	$15 : 5 = \square \square$	$15 : 3 = \square \square$
$18 : 2 = \square \square$	$8 : 4 = \square \square$	$14 : 2 = \square \square$

- 322.** Додай числа, а тоді заміни додавання множенням.
$4 + 4 + 4$	$5 + 5 + 5 + 5$	$6 + 6 + 6 + 6 + 6$
$6 + 6$	$8 + 8 + 8$	$9 + 9 + 9 + 9$

323. Пригадай таблицю множення числа 6 і таблицю ділення на 6.

$$6 \cdot 2 = 12$$

$$6 \cdot 3 = \square \square$$

$$6 \cdot 4 = \square \square$$

$$6 \cdot 5 = \square \square$$

$$6 \cdot 6 = \square \square$$

$$6 \cdot 7 = \square \square$$

$$6 \cdot 8 = \square \square$$

$$6 \cdot 9 = \square \square$$

$$12 : 6 = 2$$

$$18 : 6 = \square$$

$$24 : 6 = \square$$

$$30 : 6 = \square$$

$$36 : 6 = \square$$

$$42 : 6 = \square$$

$$48 : 6 = \square$$

$$54 : 6 = \square$$

324.

a			7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 6$																	

c		2	4		1	2		4	2		3	6		1	8		4	8		3	0		5	4
$c : 6$																								

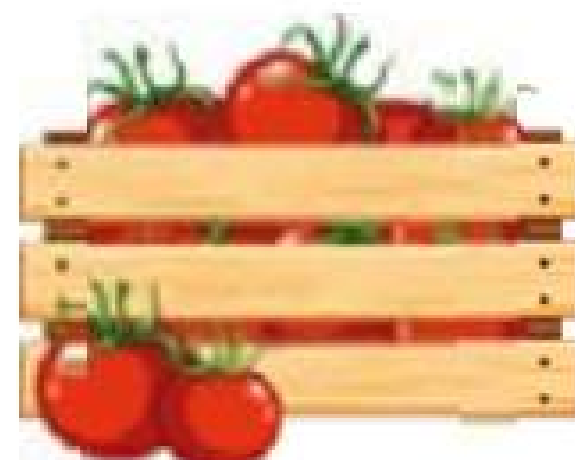
325. Що більше:

- 1) половина чи третина від числа 18?
- 2) половина від числа 10 чи третина від числа 27?
- 3) половина від числа 8 чи третина від числа 9?

326. Петрик купив 2 листівки, по 6 грн кожна. Скільки гривень решти одержить хлопчик, якщо до каси подасть 20 грн?

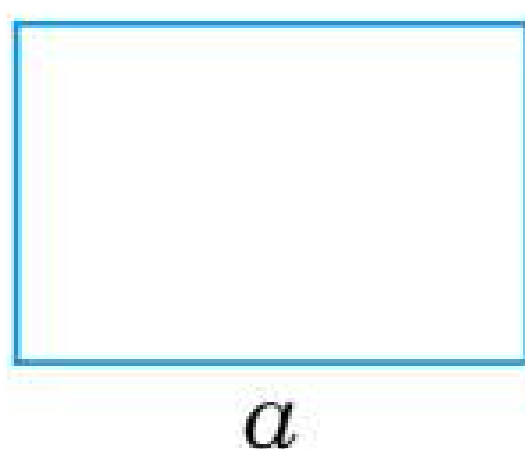
327. $31 - 15$ $78 + 9$ $8 + 8$ $62 - 44$ $94 - 7$ $9 + 9$

328. Маса шести однакових ящиків із помідорами 48 кг. Яка маса одного такого ящика?

329.

Периметр прямокутника — це сума довжин його сторін.

P — периметр прямокутника
 a — його довжина
 b — його ширина

$$P = a + a + b + b$$

$$P = a \cdot 2 + b \cdot 2$$

$$P = (a + b) \cdot 2$$

330. Накресли прямокутник зі сторонами 4 см і 2 см. Знайди його периметр.

331. Знайди периметри трикутника зі сторонами 4 см, 6 см, 8 см та прямокутника зі сторонами 3 см і 6 см. Порівняй периметри цих фігур.

332. $6 \cdot 8 - 12$ $54 : 6 \cdot 5$ $6 \cdot 9 - 36$ $(40 + 8) : 6$

$6 \cdot 4 + 64$ $12 : 6 \cdot 2$ $6 \cdot 7 - 16$ $(36 - 6) : 6$

333. Коробка цукерок коштує 54 грн, а пачка печива у 6 разів дешевша. Скільки гривень коштують печиво і цукерки разом?

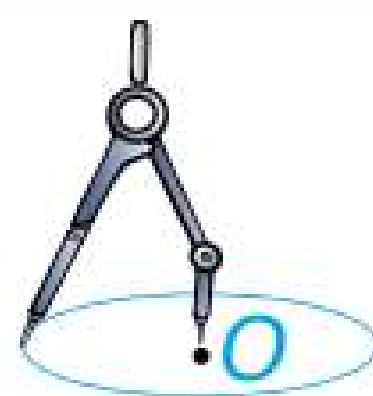
334. $5 \cdot 6$ $2 \cdot 4$ $6 \cdot 2$ $36 : 4$ $20 : 5$ $12 : 6$
 $4 \cdot 5$ $3 \cdot 6$ $30 : 5$ $18 : 6$

335. $6 \cdot 5 + 5 \cdot 9$ $24 : 6 : 2$ $60 - 20 : 5$
 $4 \cdot 8 - 6 \cdot 3$ $36 : 6 : 3$ $(100 - 52) : 6$

336. $4 \cdot 5 + 36$ ☐ $2 \cdot 6 + 19$ $35 : 5 \cdot 2$ ☐ $48 : 6 + 6$
 $3 \cdot 3 + 48$ ☐ $62 - 5 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 4$ ☐ $54 - 24 : 6$

337. Коло можна накреслити за допомогою циркуля. Точку O , навколо якої обертається циркуль, називають **центром** кола.

338. Накресли три кола з радіусами відповідно 1 см, 2 см, 3 см. Знайди їхні діаметри.

339. Запиши вирази та знайди їхні значення.

- 1) Різницю чисел 60 і 33 поділити на 3.
- 2) Число 4 помножити на частку чисел 24 і 6.
- 3) Суму чисел 20 і 12 зменшити у 4 рази.
- 4) До добутку чисел 6 і 7 додати добуток чисел 3 і 5.

340. Завдання на вибір

1. $32 : 4 \square 2 \cdot 4$
 $5 \cdot 8 + 5 \square 6 \cdot 5$

$5 \cdot 8 \square 3 \cdot 8 + 8$
 $36 : 4 \square 7 \cdot 2$

2. Розв'яжи рівняння.

$$x + 5 = 25$$

$$x - 8 = 16$$

3. $4 \text{ м } 6 \text{ дм} \square 4 \text{ м } 6 \text{ см}$
 $3 \text{ м } 9 \text{ дм} \square 39 \text{ дм}$

$70 \text{ дм} \square 7 \text{ м}$
 $5 \text{ м} \square 15 \text{ дм}$

341. У саду посадили 18 саджанців яблунь у 3 ряди, порівну в кожному, та ряд саджанців вишень. Скільки саджанців вишень посадили, якщо їх було на 5 більше, ніж саджанців яблунь в одному ряду?

Який із поданих виразів є розв'язанням задачі?

- а) $18 : 3 - 5$; б) $18 : 3 + 5$; в) $3 \cdot 5 + 18$.

342. $27 : 3$ $48 : 6$ $35 : 5$ $32 : 4$ $21 : 3$ $54 : 6$

343. Прочитай літери в порядку виконання дій. Запиши отримане слово.

$\text{I} \quad \text{P} \quad \text{K}$
 $\square : (\square - \square) + \square$

344. На клумбі розквітло 6 троянд, жоржин — у 3 рази більше, ніж троянд, а гладіолусів — у 2 рази менше, ніж жоржин. Скільки гладіолусів розквітло на клумбі?

ДОБА, ГОДИНА, ХВИЛИНА, СЕКУНДА

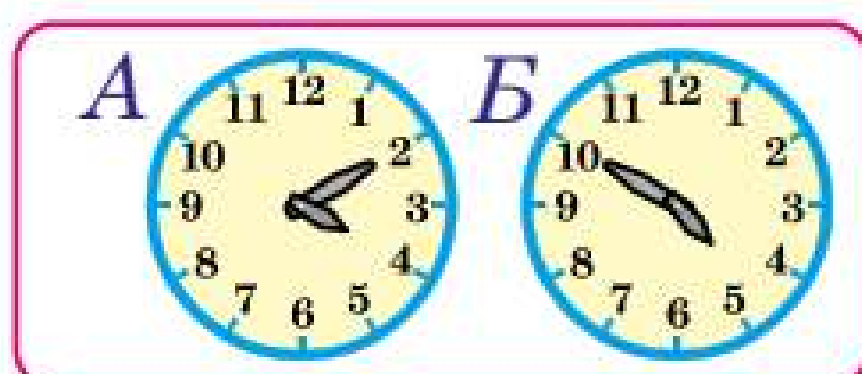
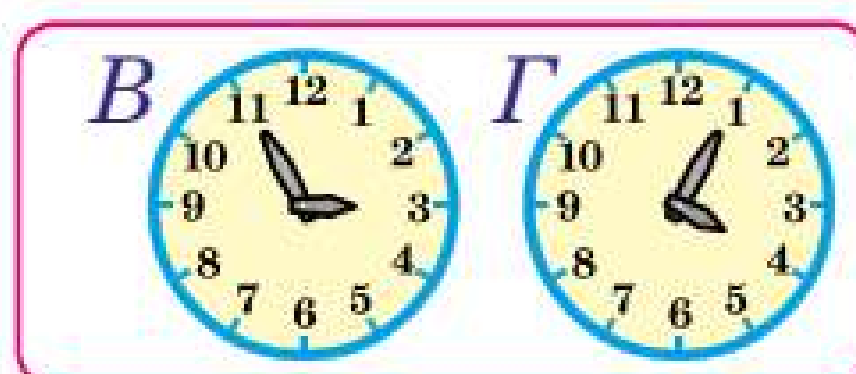
345. $6 \cdot 6$ $6 \cdot 9$ $4 \cdot 8$ $35 : 5$ $24 : 6$ $20 : 4$
 $4 \cdot 6$ $5 \cdot 7$ $36 : 6$ $40 : 5$

346. Пригадай, що таке доба. Скільки у добі годин? у годині хвилин?

У добі 24 години.
 У годині 60 хвилин.
 У хвилині 60 секунд.

1 доба = 24 год
 1 год = 60 хв
 1 хв = 60 с

347. Цей годинник показує 3-тю годину, 5 хвилин і 10 секунд. На які числа вказуватиме хвилинна стрілка кожного годинника через 20 хвилин?

348.

a																			
$a \cdot 6$	2	4	5	4	3	0	4	2	1	2	4	8	1	8	3	6			

349. Коробка із цукерками коштує 27 грн. Денис заплатив третину її вартості, а Яринка — решту. Скільки гривень заплатила кожна дитина?

350. 1. $6 \cdot 6 - 5 \cdot 3$ $90 - 32 : 4$
 $60 - 3 \cdot 9$ $48 : 6 : 2$
 $5 \cdot 3 + 42 : 6$ $81 + 54 : 6$

2. $6 \cdot 9 - 4 \cdot 7$ $48 + 36 : 6$
 $70 - 3 \cdot 8$ $80 - 36 : 4$
 $4 \cdot 5 + 27 : 3$ $16 : (4 : 2)$

351. Продовж запитання та розв'яжи задачу.
 Першого дня дорожній коток заасфальтував 35 м доріжки, а другого дня — у 5 разів менше. Скільки метрів доріжки... ?

352. Накресли два кола з радіусами відповідно 2 см і 4 см. Намалюй на кожному з них циферблат годинника і стрілками вкажи час, коли ти прокидаєшся і коли лягаєш спати.

353.

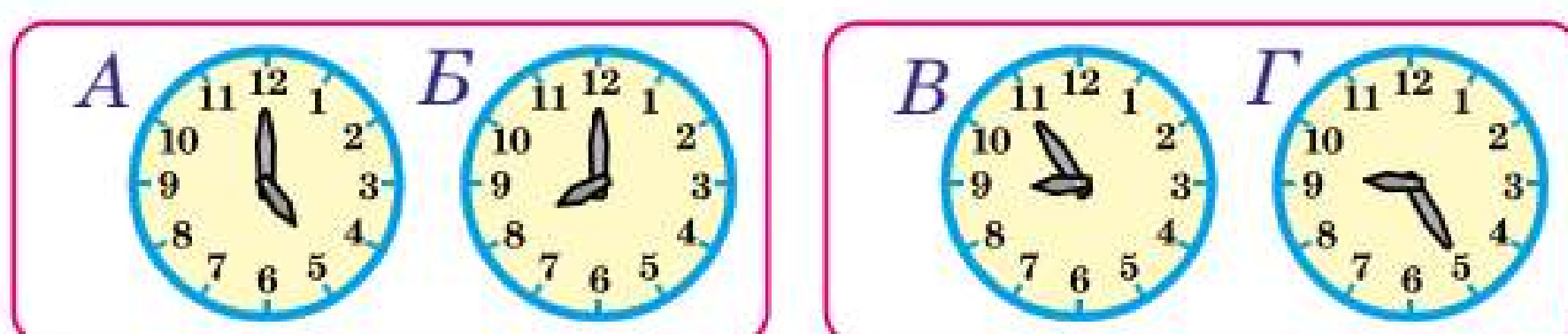
$14 : 2 \cdot 6$	$30 : 5 \cdot 6$	$36 : 6 \cdot 2$	$10 : 5 \cdot 6$
$25 : 5 \cdot 6$	$24 : 6 \cdot 3$	$15 : 5 \cdot 6$	$12 : 6 \cdot 3$

354. У Павлика 18 дисків із мультфільмами, а в Юлі — втричі менше. На скільки менше дисків із мультфільмами має Юля, ніж Павлик?

355.

$6 \cdot 8$	$4 \cdot 7$	$3 \cdot 7$	$42 : 6$	$16 : 4$	$12 : 4$
$6 \cdot 3$	$4 \cdot 9$		$25 : 5$	$18 : 6$	

: 4	32	−	24	+	8	=	
• 6		−		+		=	
		−		+		=	

An analog clock with a yellow face and blue border. The hour hand points to 7 and the minute hand points to 12.

358.

359.

360.

361.

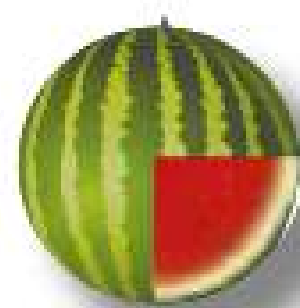
362.

363.

$$a : 5 = b$$

- 364.** За обідом з'їли четверту частину кавуна, маса якого 12 кг. Скільки кілограмів кавуна залишилося?

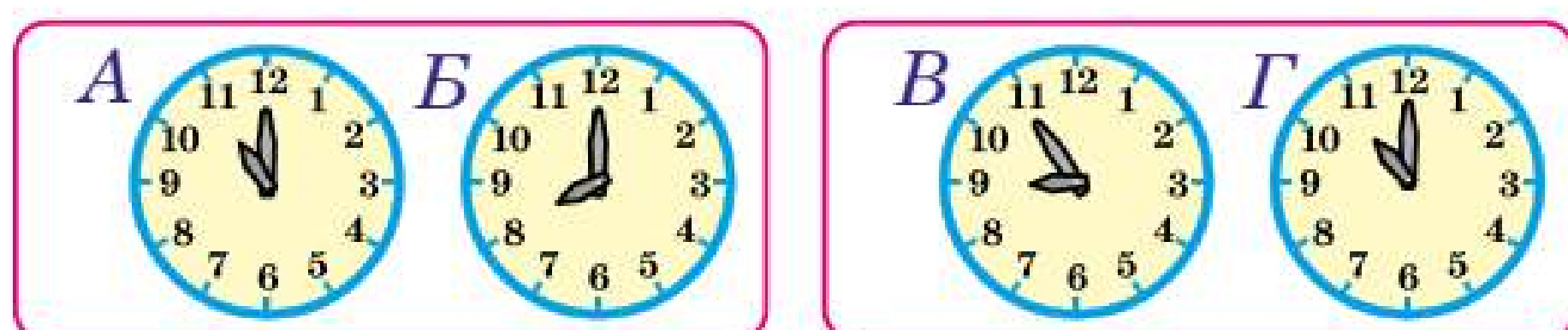
365. $24 + 4 \cdot 6$ $36 - 36 : 6$ $72 + 6 \cdot 3$ $94 - 5 \cdot 6$
 $72 - 6 \cdot 9$ $84 - 24 : 6$ $96 - 6 \cdot 6$ $48 + 6 \cdot 4$

- 366.** У Костиковій іграшковій армії 28 піхотинців, вершників — у 4 рази менше, ніж піхотинців, а моряків — на 4 менше, ніж вершників. Скільки моряків у Костиковій армії?

367. $6 \cdot 4$ $3 \cdot 9$ $6 \cdot 9$ $18 : 3$ $14 : 2$ $24 : 6$
 $5 \cdot 7$ $6 \cdot 7$ $30 : 6$ $16 : 4$

- 368.** У кожній парі зображених годинників перший показує час до полудня, а другий — час після полудня. Котру годину показує кожен годинник?

- 369.** Розв'яжи рівняння.

$$x + 40 = 65$$

$$18 + x = 36$$

$$92 - x = 22$$

370. $99 - 19$ $54 + 6$ $25 + 25$ $11 + 39$ $48 + 32$ $37 + 23$

371. $3 \text{ см} + 3 \text{ дм}$
 $9 \text{ дм} - 4 \text{ см}$
 $1 \text{ м} - 6 \text{ дм}$

$2 \text{ дм} : 4$
 $2 \text{ дм } 4 \text{ см} : 3$
 $5 \text{ дм } 6 \text{ см} + 3 \text{ дм}$

372.

a																			
$a \cdot 6$	4	8	5	4	1	8	3	0	4	2	1	2	2	4	3	6			

373. У відрі вміщується 12 л молока, а в глечику — у 3 рази менше. Скільки потрібно таких глечиків, щоб розлити 28 л молока?

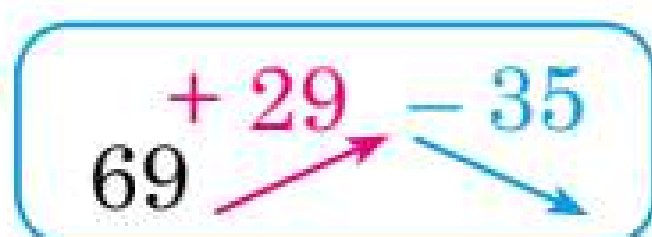
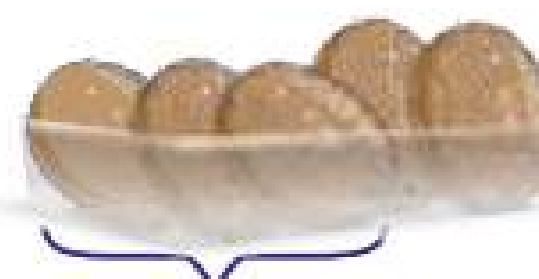
Склади подібну задачу, розв'язанням якої був би вираз $54 : (30 : 5)$.

374. Христинка має намір пройти 4 клітинки, а Остап — у 4 рази більше. На скільки більше клітинок пройде Остап, ніж Христинка?

375. Діти купили кошик із п'ятьма ківі за 40 грн. Олег заплатив за 3 ківі, а Іринка — за решту. Скільки гривень заплатила кожна дитина?

376.

Олег

377. Розв'яжи рівняння.

$$5 + x = 20$$

$$26 - x = 18$$

$$x - 30 = 20$$

378. Запиши вирази та знайди їхні значення.

1) Знайти чверть від суми чисел 24 і 8.

2) Різницю чисел 42 і 38 збільшити у 6 разів.

3) Число 12 поділити на різницю чисел 21 і 18.

4) Добуток чисел 6 і 9 зменшити на 5.

379. $6 \cdot 9$ $5 \cdot 3$ $4 \cdot 7$ $18 : 3$ $42 : 6$ $20 : 5$
 $3 \cdot 8$ $2 \cdot 6$ $12 : 4$ $48 : 6$

380. У класі 24 хлопчики, а дівчаток — у 6 разів менше. На скільки більше хлопчиків, ніж дівчаток, у класі?

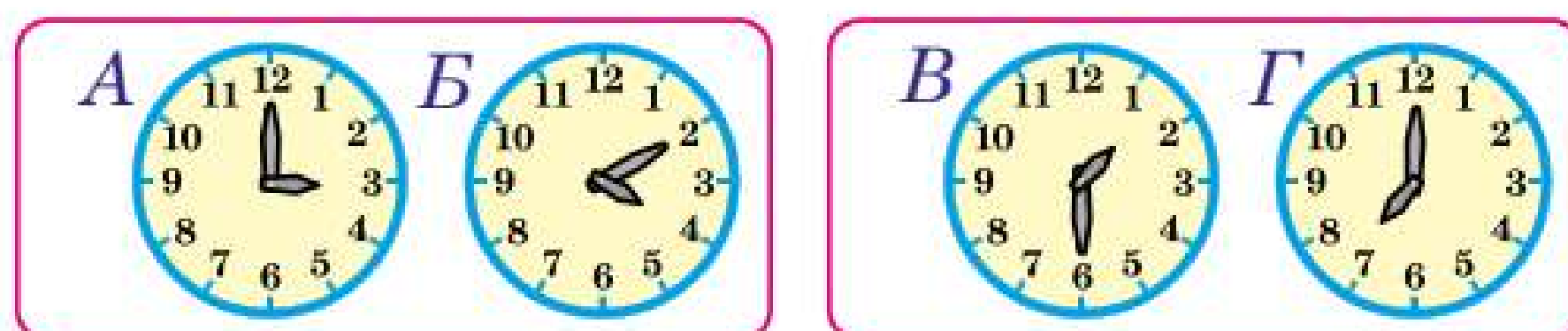
381. $\begin{array}{l} : 6 \\ \cdot 5 \end{array}$

42	—	24	+	36	=	
	—		+		=	
	—		+		=	

 $\begin{array}{l} : 6 \\ \cdot 5 \end{array}$

24	—	12	+	30	=	
	—		+		=	
	—		+		=	

382. Усі зображені годинники показують час від полудня до опівночі. Котру годину показує кожен годинник? Скільки часу минуло між показами годинників *A* і *B*? між показами годинників *B* і *Г*?

383. Прочитай текст і розв'яжи задачу.

Третя рука

Трапляється, людина несе кілька коробок, і раптом котрась із них падає. От якби мати ще одну руку! І вчені її придумали. Третя рука, яку прикріплюють на грудях власника, реагує на команди, висловлені подумки, і діє швидше, аніж справжні руки.

1) Під час випробувань людина перенесла однією рукою 2 коробки, двома руками — на 19 коробок більше, ніж однією, а трьома руками — стільки, скільки однією та двома руками разом. Скільки коробок змогла перенести людина за допомогою трьох рук?

- 2) «Трирукий» спортсмен зробив кожною рукою по 100 пострілів зі спортивного пістолета. Під час стрільби лівою рукою він зробив 11 невдалих пострілів, правою рукою — 6 невдалих пострілів, а третьою рукою — лише 1 такий постріл. На скільки більше влучних пострілів зробив спортсмен своїми справжніми руками, ніж третьою рукою?
- 3) Кухар прикрасив святковий торт двома руками за 1 годину 12 хвилин 6 секунд. Після цього він надів третю руку і прикрасив такий самий торт, затративши на 42 хвилини 27 секунд менше часу, ніж коли працював двома руками. Скільки часу знадобилося кухареві, аби прикрасити торт за допомогою трьох рук?

- 384.** У 6 рядів посадили s саджанців слив, порівну в кожному ряду. Скільки саджанців слив садили в кожному ряду?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $s = 30$; $s = 54$.

- 385.** На скільки частин потрібно розрізати третю частину піци, щоб отримати шосту частину? Полічи, скільки всього вийде шостих частин.

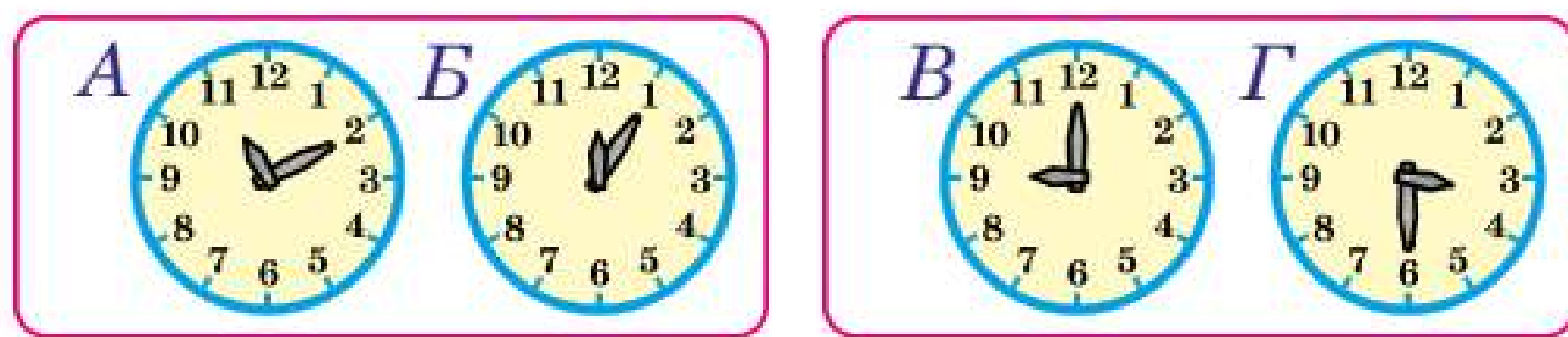
386. $36 : 6 \cdot 5$ $24 : 6 \cdot 3$ $54 : 6 \cdot 4$ $18 : 6 \cdot 5$
 $42 : 6 \cdot 4$ $12 : 6 \cdot 5$ $30 : 5 \cdot 3$ $48 : 6 \cdot 4$

387. Щоб виготовити гірлянду, взяли 24 червоні квітки, 12 жовтих квіток, а синіх — у 4 рази менше, ніж червоних і жовтих разом. Скільки синіх квіток у гірлянді?

388. $6 \cdot 6$ $5 \cdot 6$ $6 \cdot 8$ $18 : 6$ $54 : 6$ $30 : 5$
 $4 \cdot 8$ $4 \cdot 4$ $24 : 4$ $36 : 6$

389. У кожній парі зображених годинників перший показує час від полудня до опівночі, а другий — від опівночі до полудня. Котру годину показує кожен годинник? Скільки часу минуло між показами годинників *A* і *Б*? між показами годинників *В* і *Г*?

390. Завдання на вибір

1. $54 : 6$ $28 : 4$ $30 : 6$ $35 : 5$ $45 : 5$ $25 : 5$

2. $45 + 14$ $23 + 19$ $42 + 3$ $59 - 36$

3. Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$\begin{matrix} \textcircled{2} & \textcircled{1} & \textcircled{3} \\ \square : \square - \square + \square \end{matrix}$

391. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

18	16	24	54	20	30	28	25	15
С	Т	Е	Л	М	О	А	Р	Е

392. З однієї ділянки зібрали 27 кг огірків, а з другої — у 3 рази менше. Усі огірки розклали порівну в 6 ящиків. Скільки кілограмів огірків у кожному ящику?

393. Два однакові зошити коштують 12 грн. Скільки гривень коштують три такі зошити?

План розв'язування

- 1) Скільки гривень коштує один зошит?
- 2) Скільки гривень коштують три такі зошити?

394. $5 \cdot 7 + 6 \cdot 3$ $4 \cdot 8 - 8 : 4$ $30 : 5 \cdot 6$
 $6 \cdot (7 - 5) : 3$ $16 : (16 : 2 : 2)$ $27 : 3 \cdot 6$

395. $25 : 5 \cdot 6$ $48 : 6 \cdot 4$ $28 : 4 \cdot 6$
 $24 : 3 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 5$ $18 : 3 \cdot 6$

396. Кожна з двох коробок із кульковими ручками коштує 36 грн. В одній коробці 4 ручки, а в іншій — 6 ручок. У якій коробці ціна однієї ручки менша? На скільки гривень?

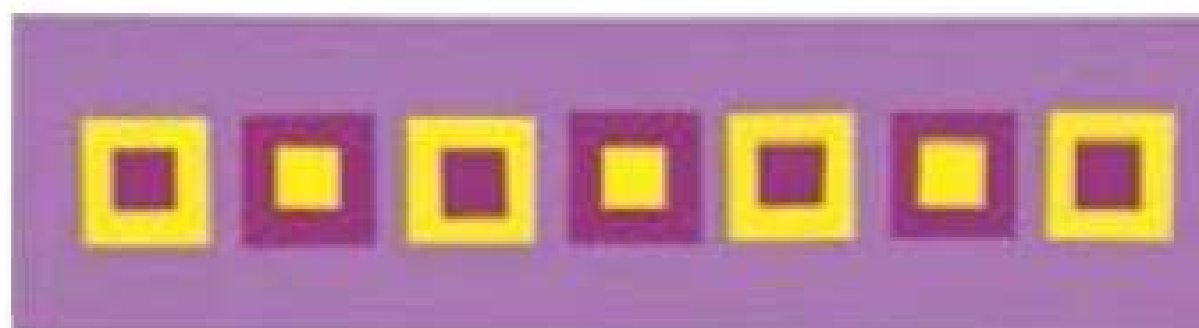

ПОРІВНЯННЯ ВЕЛИЧИН І ЧИСЕЛ

397.

$2 \cdot 8$	$5 \cdot 4$	$6 \cdot 3$	$24 : 6$	$12 : 2$	$30 : 6$
	$6 \cdot 9$	$6 \cdot 7$		$12 : 6$	$42 : 6$

398. Іринка виготовила закладку завдовжки 4 см, а Дмитрик — завдовжки 8 см. Чия закладка довша? У скільки разів?

Щоб знайти, у скільки разів одне число більше (менше) за друге, треба більше число поділити на менше.

399. У скільки разів величина, подана зліва, менша від величини, поданої навпроти справа?

4 грн

20 грн

6 м

18 м

5 кг

40 кг

400. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. На заняттях у технічному гуртку діти виготовили 18 повітряних зміїв та 6 моделей планерів. На скільки менше планерів, ніж повітряних зміїв, виготовили діти?

18

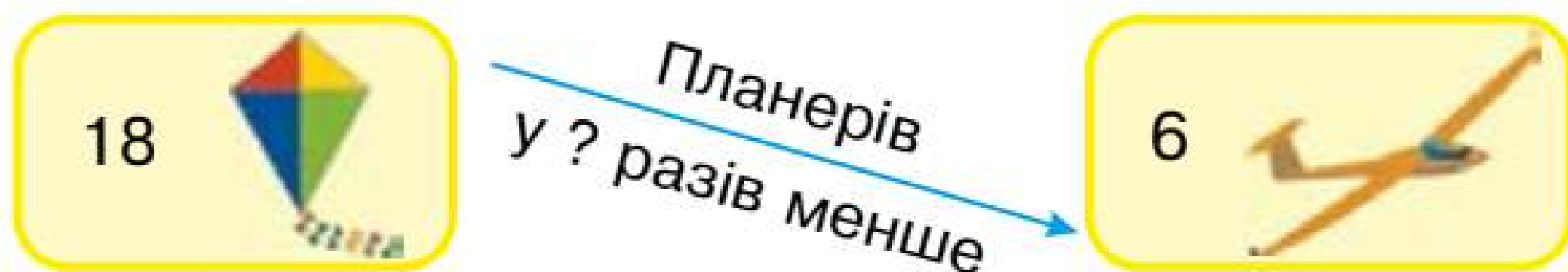

Планерів
на ? менше

6

2. На заняттях у технічному гуртку діти виготовили 18 повітряних зміїв та 6 моделей планерів. У скільки разів менше планерів, ніж повітряних зміїв, виготовили діти?

401. Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання. ② ①
□ · □ : □

402.

: 6
· 4

36	−	12	+	24	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

: 6
· 4

54	−	30	+	18	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

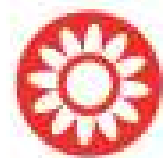
403. Виконай дії з іменованими числами.

25 грн 80 коп. − 18 грн 60 коп.

24 м 6 дм + 36 м 2 дм

37 м 9 дм − 19 м 6 дм

404. У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$$a - b = 6$$

$$c \cdot 6 = d$$

$$e : 6 = f$$

405.

40 : 5 · 6	36 : 6 · 4	14 : 2 · 6	48 : 6 · 4
------------	------------	------------	------------

18 : 3 · 6	24 : 6 · 5	10 : 5 · 6	30 : 6 · 3
------------	------------	------------	------------

406. У буфет завезли 32 кг печива, вафель — у 4 рази

менше, ніж печива, а цукерок — на 48 кг більше, ніж печива і вафель разом. Скільки кілограмів

цукерок завезли в буфет?

407. $3 \cdot 6$ $4 \cdot 9$ $5 \cdot 2$ $30 : 5$ $24 : 3$ $48 : 6$
 $5 \cdot 9$ $6 \cdot 6$ $18 : 3$ $36 : 6$

408.

a			7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 5$																	

b		3	6		1	8		4	8		2	4		1	2		3	0		5	4		4	2
$b : 6$																								

409. У скільки разів величина, подана зліва, більша від величини, поданої навпроти справа?

28 грн	4 грн
36 м	6 м
24 кг	3 кг
45 дм	5 дм

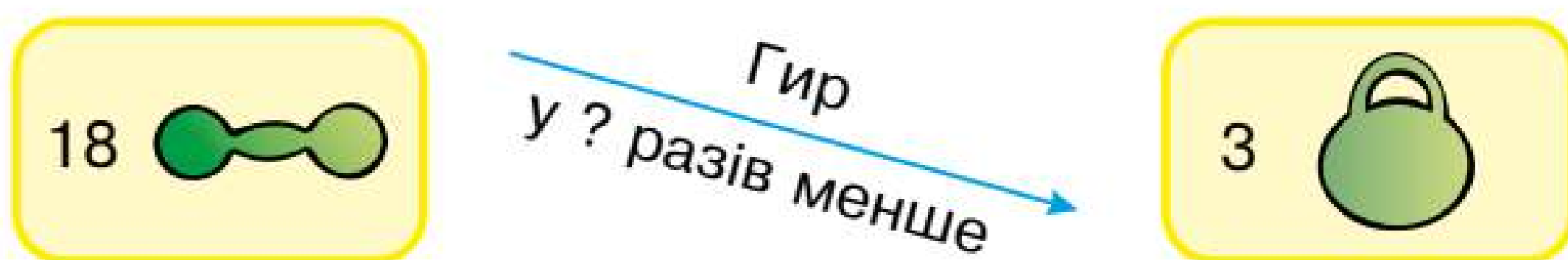
410. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. У спортивній школі було 18 гантелей, а гир — у 3 рази менше. Скільки гир було у спортивній школі?

2. У спортивній школі було 18 гантелей і 3 гири. У скільки разів менше гир, ніж гантелей, було у спортивній школі?

411. Завдання на вибір

1. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

20	28	15	12	24	45	42	30
С	А	И	Ж	А	Л	Б	А

2. Виконай дії з іменованими числами.

$$48 \text{ грн } 30 \text{ коп.} : 6$$

$$16 \text{ м } 32 \text{ см} : 4$$

$$7 \text{ грн } 10 \text{ коп.} \cdot 6$$

$$6 \text{ м } 3 \text{ см} \cdot 3$$

3. Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$$\boxed{} - \boxed{} + \boxed{} \cdot \boxed{}$$

1 3 2

412. Накресли відрізок AB завдовжки 1 дм та відрізок CD завдовжки 1 см. Порівняй довжини цих відрізків.

413. $54 - 6 \cdot 6$ $96 - 42 : 6$ $40 + 48 : 6$ $30 - 30 : 6$

$42 + 6 \cdot 8$ $64 - 36 : 6$ $64 - 24 : 3$ $90 - 54 : 6$

414. Майстер виготовляє за 4 години 8 однакових кошиків. Скільки таких кошиків він виготовить за годину?

415. $3 \cdot 5$ $5 \cdot 7$ $2 \cdot 9$ $32 : 4$ $18 : 6$ $54 : 6$
 $4 \cdot 6$ $6 \cdot 8$ $36 : 4$ $24 : 6$

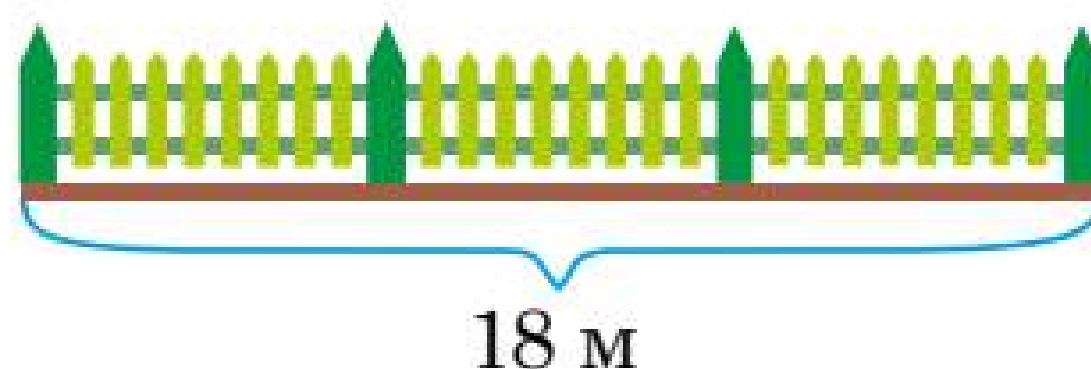
416. Сестрі 12 років, а братові 4 роки. У скільки разів сестра старша за брата?

417. Знайди шосту частину від чисел: 30, 36, 42, 12.

418. У скільки разів кожна величина, подана на жовтому тлі, більша за величину, подану навпроти на блакитному тлі?

4 м	8 м	16 м	24 м	32 м
3 грн	9 грн	15 грн	21 грн	27 грн
6 кг	18 кг	24 кг	48 кг	54 кг

419. Довжина трьох однакових секцій огорожі 18 м. Яка довжина п'яти таких секцій огорожі?

План розв'язування

- 1) Скільки метрів становить довжина однієї секції огорожі?
- 2) Скільки метрів становить довжина п'яти таких секцій огорожі?

420. Робот подолав 27 м трьома однаковими стрибками. Скільки таких стрибків він зробить, аби подолати 45 м?

421. $27 + 27$ $99 - 43$ $92 - 36$ $54 + 27$ $36 + 45$ $19 + 35$

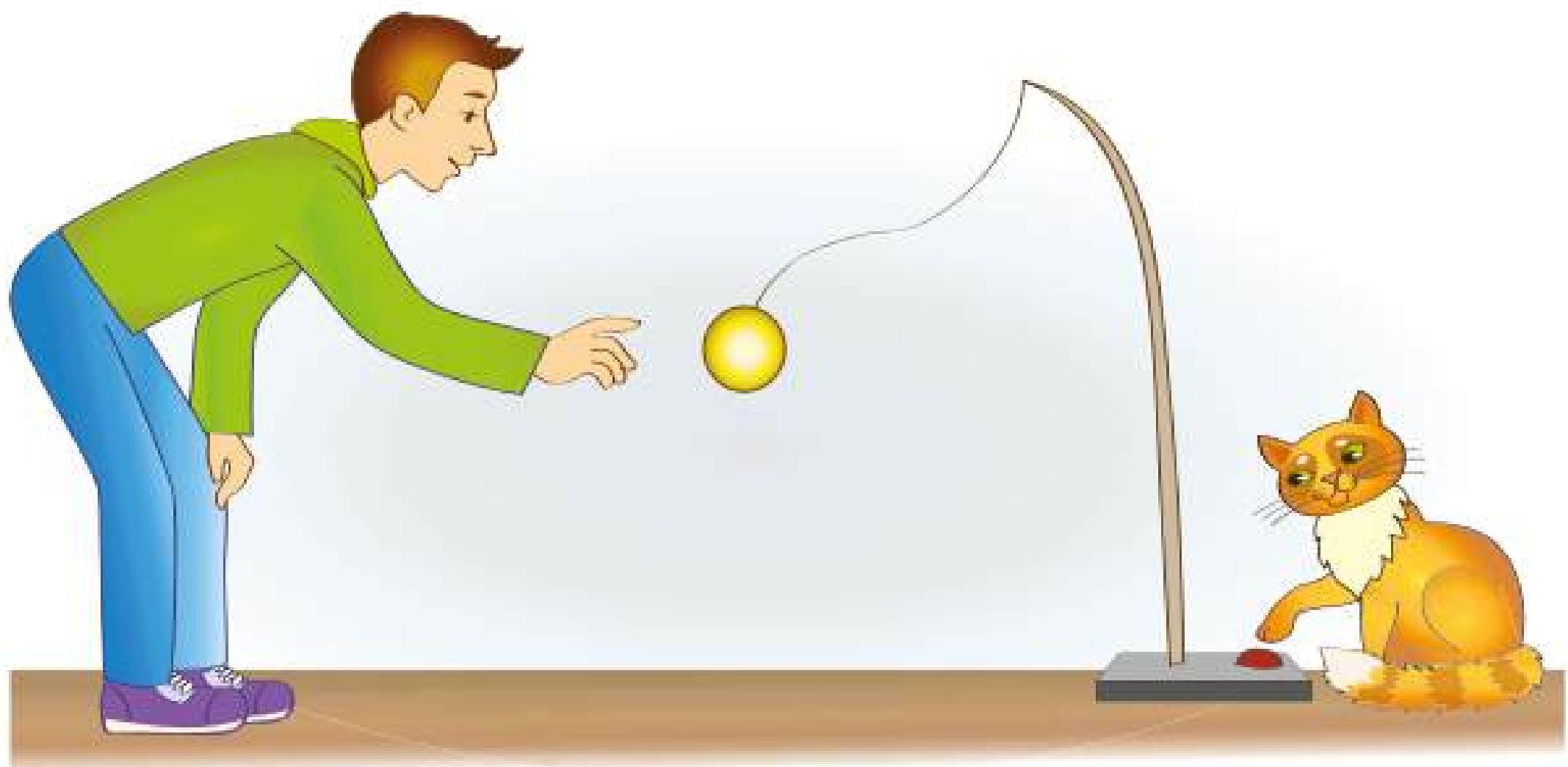
422. Прочитай текст і розв'яжи задачу.

Кішка ловить людину на вудку

Виставки котів часто поєднують із ярмарками зоотоварів, на яких відвідувачі можуть придбати корми, іграшки та інші потрібні й цікаві речі для своїх домашніх улюбленців.

- 1) На регіональну виставку завітали 32 коти й кішки, їхні господарі, яких було на 12 більше, ніж чотирилапих учасників, та ціла сотня продавців зоотоварів. На скільки більше продавців, ніж тварин та їхніх господарів разом, було на цій виставці?
- 2) Один із продавців, який торгував хитромудрими вудками із м'ячиками на кінці, прийшов зі своєю кішкою. У нього відразу купили 2 вудки, а після того, як кішка почала ловити м'ячик, вудок придбали у 9 разів більше, ніж спочатку. Скільки всього хитромудрих вудок купили в цього продавця?

- 3) Згодом продавець і його кішка помінялися місцями: тепер кішка натискала лапкою на кнопку, а людина ловила м'ячик. У результаті зацікавлені покупці придбали 64 вудки. На скільки більше вудок зумів реалізувати продавець, коли вудкою керувала кішка, а не він?

423. Довжина радіуса кола 5 см. Скільки дециметрів становить довжина діаметра цього кола?

424. $24 : 6 \cdot 5$ $36 : 4 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 4$ $32 : 4 \cdot 6$

$48 : 6 \cdot 4$ $20 : 5 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 3$ $21 : 3 \cdot 6$

425. Із трьох однакових квадратних плиток можна викласти доріжку завдовжки 9 дм. Яка довжина доріжки, викладеної із чотирьох таких плиток?

План розв'язування

1) Яка довжина однієї плитки?

2) Яка довжина чотирьох таких плиток?

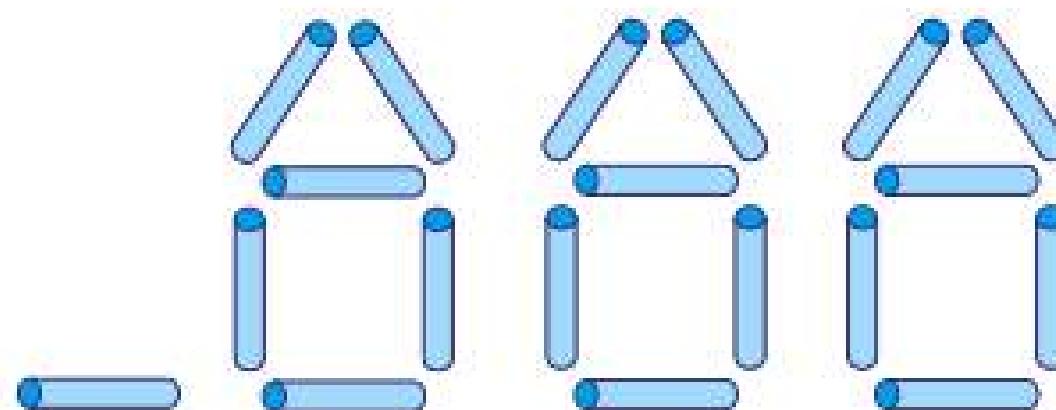
426. $9 \cdot 4$ $6 \cdot 5$ $4 \cdot 3$ $18 : 3$ $24 : 3$ $15 : 5$
 $8 \cdot 5$ $7 \cdot 4$ $30 : 5$ $16 : 2$

427. Пригадай таблицю ділення на 6.

a	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
$a : 6$	1	2								

428. Поясни, як поділили 19 на 6 за допомогою будиночків із паличок.

$$19 : 6 = 3 \text{ (ост. 1)}$$

429. Виконай ділення на 6 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$16 : 6$ $9 : 6$ $14 : 6$ $20 : 6$ $23 : 6$ $17 : 6$

430. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 6 отримати остачу 6; остачу, більшу ніж 6. Поясни свою думку.

431. Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

У торбинці було 32 мандаринки. Їх розділили порівну між шістьма друзями, а кожну «зайву» мандаринку поділили на 6 однакових шматочків. Скільки таких шматочків одержали?

432. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 6 (№ 427), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

433. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Ворона-поліцейська

Якось третьокласник Юрко показав у класі відео, як ворона проганяла їжака з дороги, і вчителька запропонувала дітям придумати три задачі про ворону-поліцейську.

1) Юрко склав задачу за сюжетом відео.

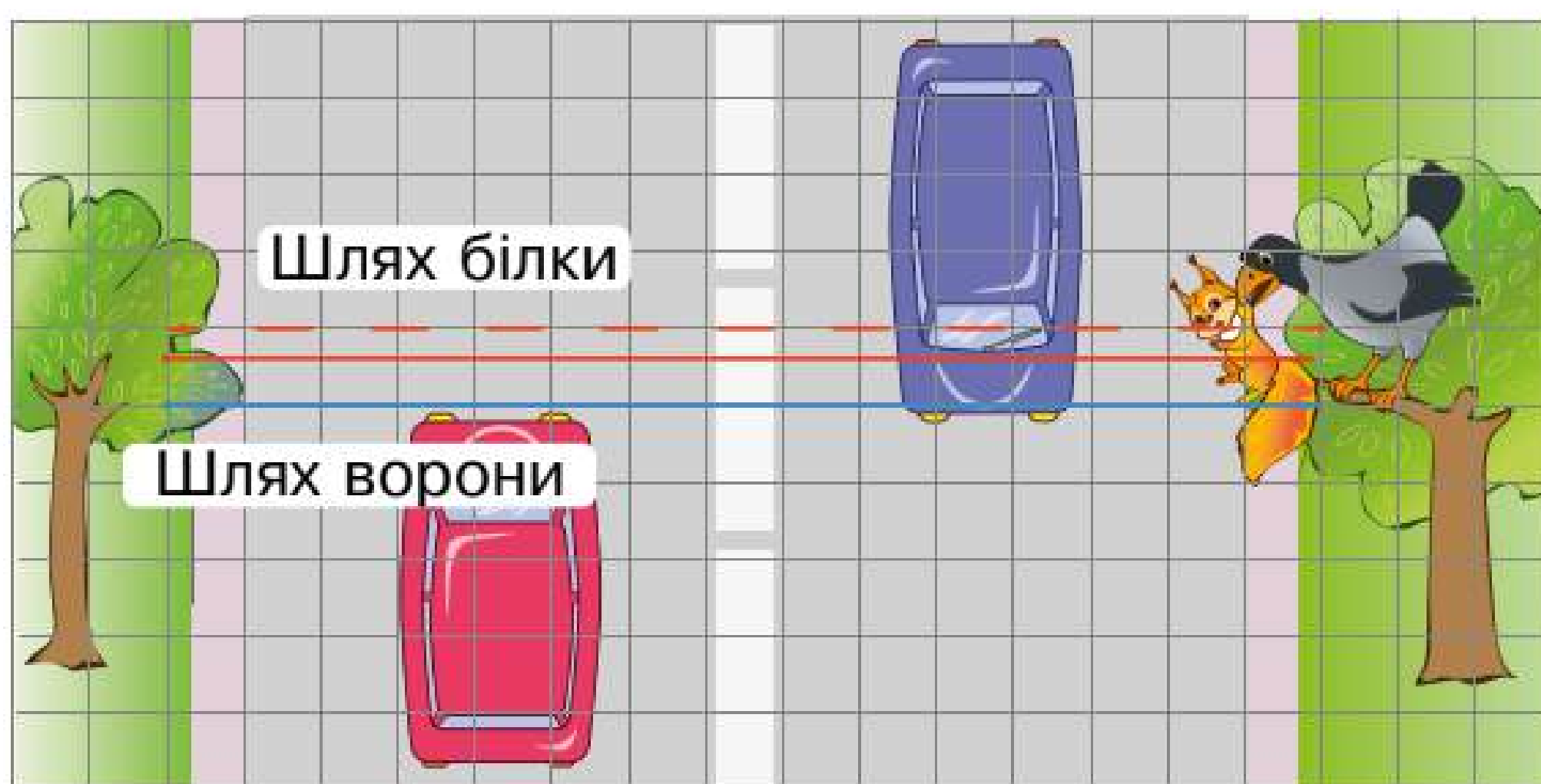
Їжак часто виходив на дорогу і вкладався спати, тож ворона вирішила подбати про його безпеку. Першого дня вона прогнала їжака з дороги 24 рази, другого дня — на 16 разів менше, ніж першого, а третього — у 4 рази менше, ніж другого. Скільки разів вороні довелося проганяти їжака з дороги третього дня?

2) Оля склала задачу про каченят.

Мама качка переводила 18 каченят через дорогу, і ворона допомагала їм порадами. Малята погано розуміли воронячу мову, тому половині каченят довелося дати по дві поради, а іншій половині — по три. Скільки всього порад дала ворона каченяткам?

3) Олег придумав задачу про білку.

Білка перестрибувала через дорогу з гілки одного дерева на гілку іншого, але порив вітру відкинув звірятко назад. Ворона стежила за всім довкола, тож миттю впіймала білку та перенесла її на протилежний бік дороги.

Розглянь схему і визнач, на скільки більше метрів білка подолала самотійно, ніж із допомогою ворони. (Візьми до уваги: 5 клітинок на схемі — це 1 м на місцевості.)

- 434.** У числовому ряду від 1 до 40 є п'ять чисел, які діляться на 6 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

- 435.** Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 6 (№ 427), щоб отримати остачу 4? остачу 5? Запиши чотири рівності.

- 436.**
$5 \cdot 4$	$7 \cdot 5$	$3 \cdot 4$	$24 : 6$	$12 : 6$	$30 : 6$
	$2 \cdot 5$	$6 \cdot 3$		$48 : 6$	$54 : 6$

- 437.** Довжина коричневої деталі конструктора становить 6 см. Чи можна складену з таких деталей доріжку будь-якої довжини викласти зеленими деталями завдовжки 2 см кожна? червоними деталями по 3 см? жовтими деталями по 4 см? синіми деталями по 5 см?

- 438.** Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 6 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 47, 38, 39, 58, 17.

- 439.** Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

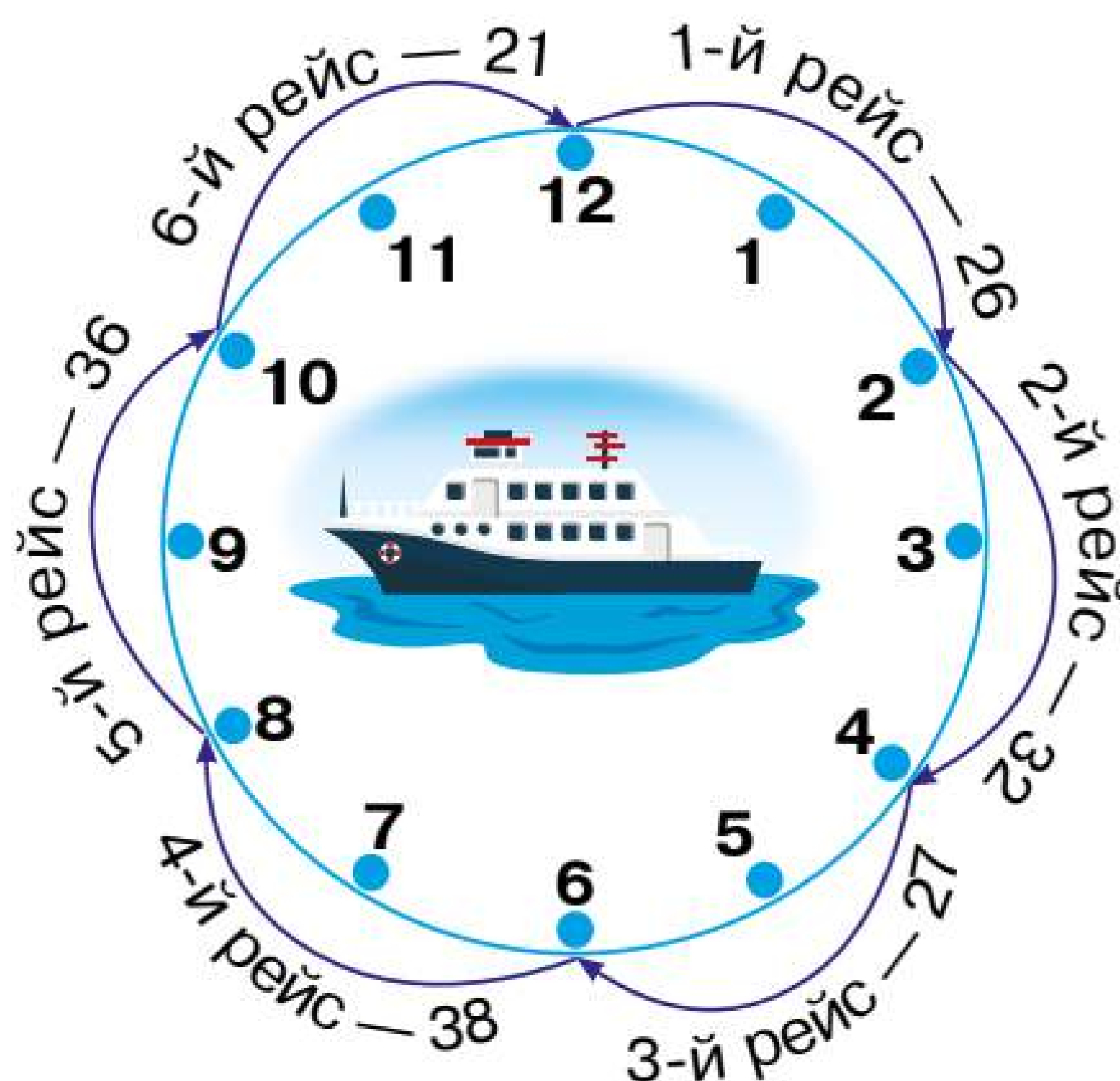
Зразок. $6 : 2 = 9 : 3$

$36 : 6$	$30 : 5$	$12 : 6$	$15 : 3$
$18 : 6$	$16 : 4$	$30 : 6$	$32 : 4$
$24 : 6$	$36 : 4$	$48 : 6$	$35 : 5$
$54 : 6$	$12 : 4$	$42 : 6$	$10 : 5$

- 440.** За допомогою таблиці ділення на 6 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 6 \cdot 5$$

- 441.** Морський пором перевозить пасажирів за кордон і в зворотному напрямку. Номер рейсу і кількість пасажирів позначено на циферблаті.

Дай відповіді на запитання.

- 1) Скільки часу тривав кожен рейс?
- 2) На якому рейсі було найбільше пасажирів?
- 3) Скільки людей поїхало за кордон, якщо це були пасажирів всіх непарних рейсів?
- 4) Куди поїхало більше пасажирів: за кордон чи назад у країну?
- 5) Від початку першого рейсу минуло 11 годин. Що ми дізнаємось, поділивши 11 на 2?

- 442.** $24 : 6 + 24$ $30 + 30 : 6$ $48 : 6 + 48$ $42 - 42 : 6$
 $18 : 6 + 18$ $54 + 54 : 6$ $12 : 6 + 12$ $36 - 36 : 6$

443. Кожен рейс порома триває 6 годин. Від початку роботи минуло 22 години.

- 1) Скільки рейсів зробив пором?
- 2) Скільки годин пройшло від початку рейсу, що триває?

444.

$3 \cdot 6$	$4 \cdot 6$	$5 \cdot 6$
$7 \cdot 6$	$9 \cdot 6$	

$36 : 6$	$28 : 4$	$36 : 4$
	$14 : 2$	$40 : 5$

445. Маса мішка картоплі 23 кг. Картоплю із двох таких мішків хочуть розкласти в пакети — по 6 кг у кожен. Скільки пакетів знадобиться?

446. Додай числа шістками до 27; до 37; до 47; до 57.

447. По килимовій доріжці завдовжки 5 м спортсмен робить кроки довжиною 6 дм. Про що ми дізнаємося, поділивши 5 м на 6 дм?

448. Пригадай таблицю множення на 6.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 6$	6									

449. Склади та розв'яжи задачу за коротким записом.

Було — 60 м

Відрізали — 3 рази по 6 м

Залишилося — ?

450. Накресли прямокутник, периметр якого дорівнює 8 сантиметрів. Скільки таких прямокутників може бути?

451. За допомогою таблиці множення на 6 можна визначити, скільки шісток потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

452. За допомогою чисел 4, 5, 6 запиши рівності виду

$$34 : \square = \square \text{ (ост. } \square \text{)}.$$

453. Збільш у 6 разів числа: 7, 10, 2, 1, 4, 3, 9, 6, 5, 8.

Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

454.

$3 \cdot 5$	$4 \cdot 8$	$8 \cdot 6$	$30 : 6$	$6 : 6$	$12 : 6$
	$6 \cdot 6$	$2 \cdot 6$		$54 : 6$	$24 : 4$

455. Пригадай таблиці множення на 5 і на 6. Запиши всі рівності виду $5 \cdot \square = 6 \cdot \square$.

456. Випиши букви в порядку виконання дій у виразах і прочитай слова. Знайди значення виразів.

Н И С

$$25 - 25 : (25 - 20)$$

Н Л С О

$$80 - 48 : (91 - 85) \cdot 10$$

457. За допомогою таблиці ділення на 6 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 6 \cdot 5$$

458. Завдання на вибір

1. $6 \cdot 9 - 4 \cdot 7$

$4 \cdot 5 + 27 : 3$

$48 + 36 : 6$

$(12 + 42) : 6$

2. $72 - 3 \cdot 8 \square 19 + 48 : 6$

$16 : 4 : 2 \square 16 : (4 : 2)$

$9 \cdot 6 - 4 \square 9 \cdot 5 + 5$

$24 : 3 \cdot 4 \square 24 : 4 \cdot 3$

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

30	32	18	40	54	20	36	25
М	Г	И	О	Ш	Р	А	Е

459. На тацю поклали 3 яблука, слив — у 8 разів більше, ніж яблук, а груш — у 4 рази менше, ніж слив. Скільки груш поклали на тацю?

460. Яких чисел на циферблаті більше: тих, що діляться на 6 без остачі, чи тих, що діляться з остачею? Запиши їх окремо у два рядки.

461. Морський пором виконує кожен рейс за 6 год. У дорозі він був 29 год. Яку частину шляху він подолав у рейсі, що триває: більше половини чи менше половини?

462. Яких чисел на циферблаті більше: тих, що діляться на 6 із остачею 1, чи тих, що діляться на 6 із остачею 2? Запиши їх окремо у два рядки.

463.

Щ	У	С	К	М	А	И	Р
2	3	4	5	6	7	8	9

$10 : 5 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$18 : 3 = \square \square$

$12 : 4 = \square \square$

$24 : 3 = \square \square$

$28 : 4 = \square \square$

$10 : 2 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$20 : 5 = \square \square$

$35 : 5 = \square \square$

$21 : 3 = \square \square$

$42 : 6 = \square \square$

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛИЦЬ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ 7–9

464. Пригадай таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на 7.

$7 \cdot 2 = 14$

$7 \cdot 3 = 21$

$7 \cdot 4 = \square \square$

$7 \cdot 5 = \square \square$

$7 \cdot 6 = \square \square$

$7 \cdot 7 = \square \square$

$7 \cdot 8 = \square \square$

$7 \cdot 9 = \square \square$

$14 : 7 = 2$

$21 : 7 = 3$

$28 : 7 = \square$

$35 : 7 = \square$

$42 : 7 = \square$

$49 : 7 = \square$

$56 : 7 = \square$

$63 : 7 = \square$

465.

$\div 7$

$\cdot 6$

28	–	14	+	42	=	
	–		+		=	
	–		+		=	

$\div 7$

$\cdot 6$

35	–	21	+	49	=	
	–		+		=	
	–		+		=	

466. У тижні 7 днів. Скільки днів у дев'яти тижнях?

467. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Сорочі скарби

Сорока здавна селиться поблизу житла людей. Ця ошатна чорно-біла пташка дуже розумна й обережна: саме вона першою помічає небезпеку та попереджує про неї інших пернатих. А ще сорока любить усе блискуче — і це не вигадка. У сорочому гнізді часто знаходять ложечки, намистини, каблучки, скельця, ґудзики тощо.

- 1) Сорока поцупила в господині будинку срібний кулон і понесла в своє гніздо. Жінка скористалася драбиною і знайшла в гнізді 24 власні речі, 16 речей сусідів та ще 51 річ, яку сорока дістала бозна-де. Господиня забрала тільки свої речі та речі сусідів, а решти не чіпала. На скільки менше речей залишилося в сорочому гнізді, ніж було спочатку?

- 2) Сорока вирішила провчити господиню й скликала своїх подруг з усієї околиці. Першого дня сороки вирвали на городі 55 паростків, другого дня — 44 паростки, третього дня — 33 паростки. Якщо так триватиме й далі, то на який день сороки перестануть псувати город?
- 3) Господиня придумала, як припинити ворожнечу із сорокою. Вона придбала 100 дешевих блискучих предметів і розклала їх біля сорочого гнізда. Сорока знову скликала своїх подруг і поділила всі речі порівну: половину взяла собі, а половину роздала подругам. Скільки блискучих речей сорока взяла собі?

468.

b			9		3		5		8		4		2		6		7
$b \cdot 7$																	

469. Оля за два дні прочитала 12 сторінок книжки. Скільки сторінок книжки вона прочитає за тиждень, якщо щодня читатиме ту саму кількість сторінок?

470. Коробка, у якій 7 однакових фломастерів, коштує 56 грн. Скільки гривень коштують два такі фломастери?

471.

	$+ 29$	$- 23$
19	$\nearrow$	$\searrow$

472. Склади і розв'яжи задачу.

у ? разів
дорожче

473.

$7 \cdot 7 - 6$	$28 : 7 + 24$	$7 \cdot 3 + 32$	$14 : 7 + 27$
 $7 \cdot 6 - 6$	$63 : 7 + 28$	$7 \cdot 9 - 39$	$49 : 7 + 28$

474. За 6 годин в автомайстерні пофарбували 24 автомобілі. Скільки автомобілів тут пофарбують за 10 годин, якщо працюватимуть із такою самою продуктивністю?

475.

$7 \cdot 5$	$7 \cdot 9$	$7 \cdot 7$	$48 : 6$	$56 : 7$	$30 : 6$
$7 \cdot 8$	$7 \cdot 4$		$18 : 6$	$21 : 7$	

476.

b																	
$b \cdot 7$	5	6	1	4	3	5	4	9	2	1	6	3	2	8	4	2	

477.

$34 + 56$

$48 - 23$

$90 - 42$

$25 + 9$

478. У скільки разів кожна величина, подана на жовтому тлі, більша за величину, подану навпроти на блакитному тлі?

7 дм

1 м 4 дм

2 м 1 дм

3 м 5 дм

6 см

1 дм 2 см

2 дм 4 см

3 дм 6 см

479. У тата було 50 грн. Він купив 4 кулькові ручки, по 7 грн за кожену.

Поясни, про що дізнаємось, обчисливши вирази:

а) $7 \cdot 4$;

б) $50 - 7 \cdot 4$.

480. Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$$\begin{array}{ccc} \textcircled{2} & \textcircled{1} & \textcircled{3} \\ \square \cdot \square & - & \square \cdot \square \end{array}$$

481. Купили 7 пакетів яблук, по 3 кг у кожному, та 4 кг груш. Скільки всього кілограмів фруктів купили?

482. $7 \cdot 2 + 82$	$16 : 4 \cdot 7$	$10 - 63 : 7$	$32 : 4 \cdot 7$
$16 + 7 \cdot 7$	$12 : 6 \cdot 7$	$24 + 42 : 7$	$35 : 7 \cdot 8$

483. Марка із зображенням каштана коштує 9 грн, а марка із зображенням клена — 4 грн. На скільки більше гривень коштують 7 марок із зображенням каштана, ніж стільки ж марок із зображенням клена?

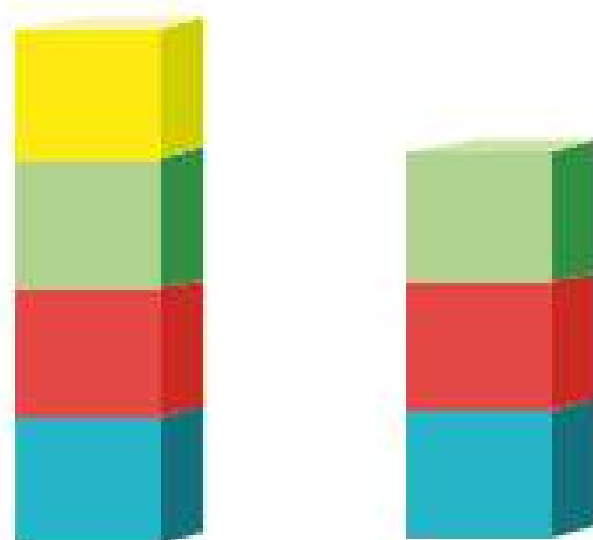
- 492.** У рівностях із таблиць множення числа 7 і ділення на 7 усі числа замінили літерами. Знайди у кожній рівності літеру, що позначає найбільше число.

$$a \cdot b = c$$

$$d : e = f$$

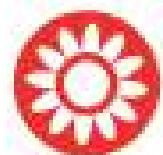
- 493.** Висота першої вежі, складеної із кубиків, 2 дм. Яка висота другої вежі в сантиметрах?

494.

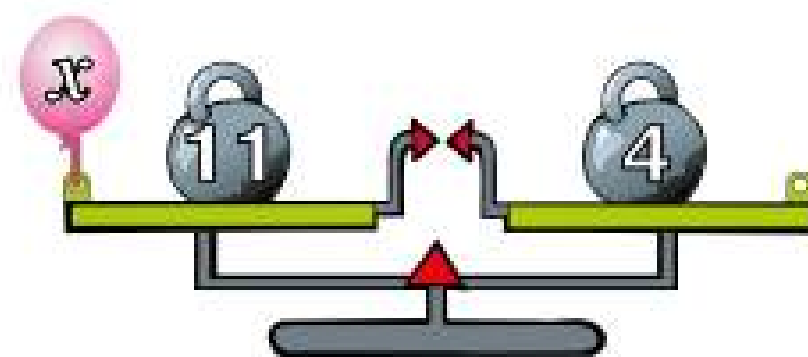
$$76 \xrightarrow{+18} \xrightarrow{-24}$$

- 495.** Розв'яжи рівняння, яке відповідає малюнку.

$$11 + x = 4$$

$$11 - x = 4$$

- 496.** Розв'яжи рівняння.

$$x - 8 = 40$$

$$x + 8 = 40$$

$$40 - x = 8$$

- 497.** На автосалоні було представлено 40 автомобілів.

Протягом п'яти робочих днів тут щодня продавали по 7 автомобілів. Скільки автомобілів залишилося продати?

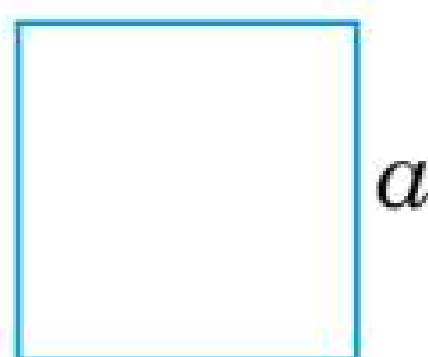

498.

$7 \cdot 4$	$4 \cdot 3$	$5 \cdot 9$	$20 : 4$	$25 : 5$	$16 : 4$
	$5 \cdot 8$	$7 \cdot 7$		$16 : 2$	$28 : 7$

499.

Периметр квадрата — це сума довжин його сторін.

$$P = a + a + a + a$$

$$P = a \cdot 4$$

500. Накресли квадрат зі стороною 7 см і знайди його периметр.

501. $29 + 5 \cdot 6$ $8 \cdot 7 - 35$ $49 : 7 + 2 \cdot 7$ $7 \cdot 0$
 $21 - 3 \cdot 7$ $5 \cdot 7 + 52$ $32 : 8 + 4 \cdot 7$ $7 \cdot 1$

502. $26 + 45$ $58 + 8$ $54 + 17$ $14 + 35$ $94 - 28$ $97 - 48$

503. Майстри фарбують за 3 дні 9 однакових покрівель. Скільки таких покрівель вони пофарбують за 7 днів?

504. Завдання на вибір

1. Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

1

3

2

+

·

+

2.

<i>a</i>																				
<i>a</i> · 7	1	4	4	9	6	3	4	2	5	6	2	1	3	5	2	8				

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

12
Г

24
Р

25
Л

30
И

35
Ж

20
І

42
Б

8
М

505. $25 : 5 \cdot 7$ $16 : 2 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 7$ $63 : 7 \cdot 6$
 $28 : 4 \cdot 7$ $35 : 7 \cdot 5$ $16 : 4 \cdot 7$ $21 : 3 \cdot 5$

506. На каруселі каталися 9 дівчаток, 6 хлопчиків і трое дорослих. У скільки разів більше дітей, ніж дорослих, каталося на каруселі?

507. $4 \cdot 7$ $7 \cdot 2$ $6 \cdot 9$ $35 : 5$ $14 : 7$ $28 : 4$
 $7 \cdot 8$ $7 \cdot 9$ $36 : 6$ $49 : 7$

508. $\begin{array}{l} : 7 \\ \cdot 6 \end{array}$

28	−	14	+	42	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

 $\begin{array}{l} : 7 \\ \cdot 6 \end{array}$

35	−	21	+	49	=	
	−		+		=	
	−		+		=	

509. Для виставки у картинній галереї вибрали 42 пейзажі, 7 портретів і 35 натюрмортів. У скільки разів менше портретів, ніж пейзажів, вибрали для виставки? У скільки разів більше натюрмортів, ніж портретів?

510. Гончар виготовив 6 ваз, глечиків — у 4 рази більше, ніж ваз, а тарілок — у 3 рази менше, ніж глечиків. Скільки тарілок виготовив гончар?

511. $3 \cdot x = 9$
 $x = 9 : 3$
 $x = 3$

 $3 \cdot 3 = 9$
 $9 = 9$

Пригадай!
 Як знайти
 невідомий множник?

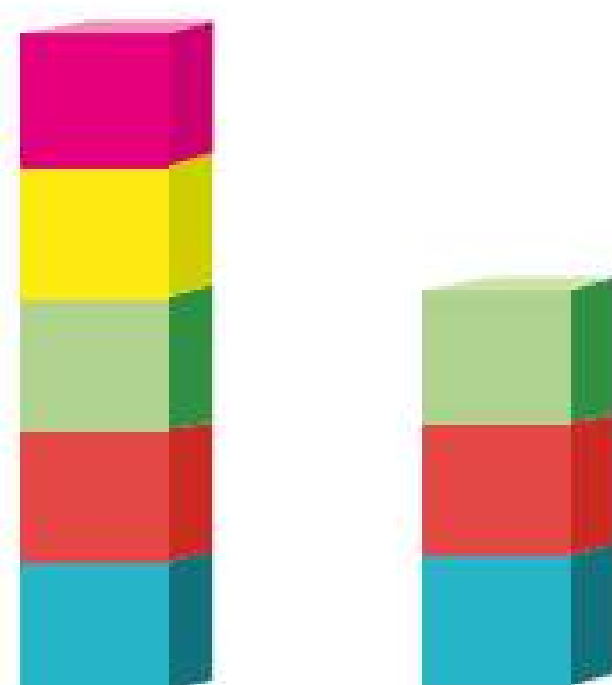
512. Розв'яжи рівняння.

$5 \cdot x = 45$

$x \cdot 7 = 42$

513. За малюнком склади і розв'яжи задачу, використовуючи у запитанні слова «На скільки сантиметрів вища...».

514. $\begin{array}{c} + 19 \\ - 16 \\ 11 \end{array}$

515.

a		4	9		1	4		2	8		6	3		4	2		2	1		3	5		5	6
$a:7$																								

516. Відомо, що за допомогою двох однакових гир можна урівноважити терези. На яку шальку терезів треба поставити ці гири? Склади і розв'яжи рівняння.

517. Перше число 7, а друге — на 42 більше. У скільки разів перше число менше від другого?

518. Розв'яжи рівняння.

$x \cdot 7 = 35$ $7 \cdot x = 49$ $x \cdot 2 = 18$

- 519.
$5 \cdot 3$	$6 \cdot 7$	$7 \cdot 7$	$56 : 7$	$21 : 3$	$14 : 2$
	$4 \cdot 9$	$5 \cdot 5$		$28 : 4$	$42 : 6$

- 520.
$49 : 7$	$28 : 7$	$42 : 7$	$42 : 6$	$30 : 5$	$24 : 6$

521. У каністрі вміщується 20 л води, а в банці — на 16 л менше. У скільки разів менша місткість банки, ніж місткість каністри?

522. **Завдання на вибір**

1. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

30	36	35	14	25	18	49	45	42
К	У	Р	О	А	П	С	Б	А

2. Прочитай літери в порядку виконання дій. Запиши отримане слово.

З
А
О
К
 $\square - \square - \square \cdot (\square - \square)$

3.

М	У	И	Я	І	К	Т	Л	С
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$7 : 7 = \square \square$	$36 : 6 = \square \square$	$45 : 5 = \square \square$
$35 : 7 = \square \square$	$12 : 6 = \square \square$	$35 : 5 = \square \square$
$27 : 3 = \square \square$	$32 : 4 = \square \square$	$8 : 4 = \square \square$
$49 : 7 = \square \square$	$28 : 7 = \square \square$	$30 : 5 = \square \square$

523. $42 : 7 \cdot 6$ $63 : 7 \cdot 6$ $21 : 7 \cdot 5$ $14 : 7 \cdot 6$
 $35 : 7 \cdot 4$ $28 : 7 \cdot 4$ $56 : 7 \cdot 6$ $49 : 7 \cdot 6$

524. У сім однакових ящиків розклали 42 кг яблук та декілька ящиків наповнили виноградом. Маса винограду в одному ящику на 2 кг менша, ніж маса яблук в одному ящику. Скільки кілограмів винограду в одному ящику?

525. $63 : 7 \cdot 5$ $48 : 6 \cdot 7$ $56 : 7 \cdot 4$ $30 : 6 \cdot 7$
 $42 : 7 \cdot 5$ $54 : 6 \cdot 7$ $21 : 7 \cdot 5$ $12 : 6 \cdot 7$

526. У секцію бальних танців записалося 24 дівчинки, а хлопчиків — на 20 менше. У скільки разів менше хлопчиків, ніж дівчаток, записалося в секцію?

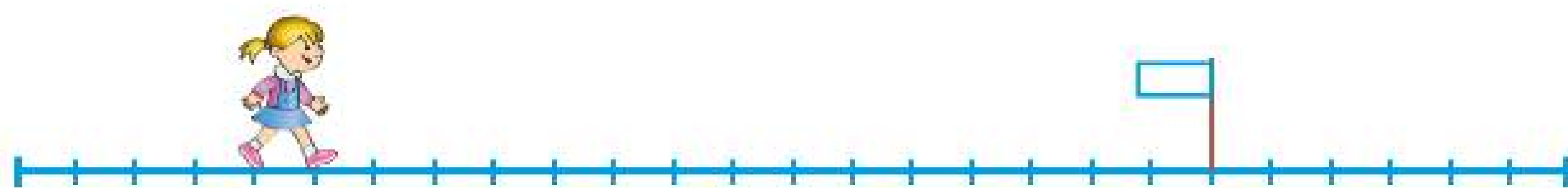
527.

$7 \cdot 3$	$6 \cdot 5$	$7 \cdot 4$	$35 : 7$	$42 : 7$	$21 : 7$
$7 \cdot 2$	$5 \cdot 8$		$63 : 7$	$49 : 7$	

528.

$: 7$	$63 - 35 + 21 =$	$: 7$	$28 - 14 + 49 =$
$\cdot 5$	$\square - \square + \square =$	$\cdot 5$	$\square - \square + \square =$
	$\square - \square + \square =$		$\square - \square + \square =$

- 529.** Мар'яна мала подолати 20 клітинок, а подолала лише 5. У скільки разів більшу відстань їй залишилося пройти, ніж вона пройшла?

530.

Ш	Е	Р	Л	І	Н	А	С	О
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$56 : 7 = \square \square$

$24 : 4 = \square \square$

$48 : 6 = \square \square$

$14 : 2 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$20 : 4 = \square \square$

$28 : 7 = \square \square$

$21 : 7 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

$35 : 5 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

- 531.** Щоб пошити 7 однакових костюмів, потрібно 28 м тканини.

Доповни умову і постав запитання до задачі так, щоб її можна було розв'язати двома діями.

- 532.** У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$t + 20 = u$

$k - 20 = f$

$p : k = 4$

- 533.** У коробці 6 круасанів. Четверо друзів хочуть купити круасани й поділити їх порівну. Яку найменшу кількість таких коробок їм потрібно купити?

- 534.**
$+ 26$	$- 19$
8	

- 535.**
$21 : 7 \cdot 5$	$24 : 6 \cdot 5$	$35 : 7 \cdot 5$	$14 : 7 \cdot 6$
$63 : 7 \cdot 4$	$48 : 6 \cdot 7$	$40 : 5 \cdot 7$	$27 : 3 \cdot 7$

- 536.** У Галинки було 36 грн. Вона витратила 6 грн.
 У скільки разів більше грошей залишилося в Галинки, ніж вона витратила?

537. $6 \cdot 6$ $6 \cdot 7$ $7 \cdot 7$ $24 : 6$ $28 : 7$ $45 : 5$
 $5 \cdot 5$ $7 \cdot 8$ $25 : 5$ $14 : 7$

538. $7 \cdot 7$ $7 \cdot 9$ $6 \cdot 9$ $18 + 45$ $92 - 38$ $85 - 36$

539.

a			5			2			9			3			8			4			6			7
$a \cdot 6$																								

b		3	5		2	1		2	8		5	6		4	2		1	4		4	9		6	3
$b : 7$																								

- 540.** Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

28	12	24	30	32	42	63	35
С	О	Д	И	А	Н	І	Г

- 541.** Маса п'яти однакових посилок 15 кг. Скільки кілограмів становить маса семи таких посилок?

- 542.** Розв'яжи рівняння.

$$18 + x = 45$$

$$49 - x = 7$$

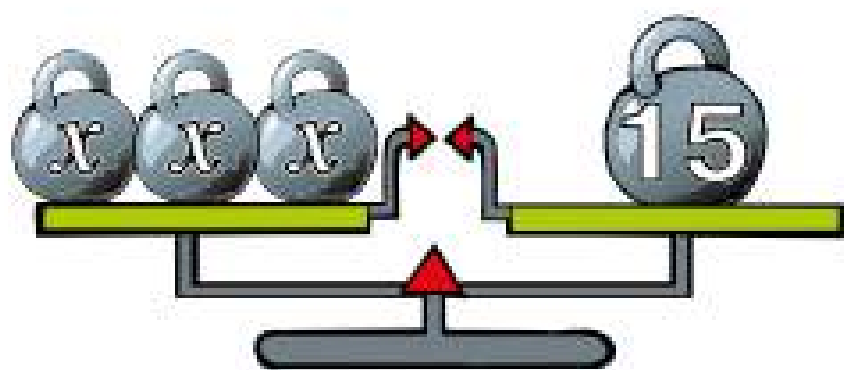
$$6 \cdot x = 24$$

- 543.** Матвій мав подолати 21 клітинку. Він уже пройшов частину шляху, і йому залишилося пройти 3 клітинки. У скільки разів більшу відстань Матвій подолав, ніж йому залишилося подолати?

544. Знайди довжину сторони квадрата, периметр якого дорівнює 28 сантиметрів.

545. Усі гири на лівій шальці терезів мають однакову масу. Склади і розв’яжи рівняння за малюнком.

546. Розв’яжи рівняння.

$x \cdot 7 = 63$

$5 \cdot x = 20$

$25 - x = 20$

547. У компот поклали 5 яблук, а слив — на 35 більше. У скільки разів більше слив, ніж яблук, поклали в компот?

$5 \cdot 6$

$4 \cdot 8$

$7 \cdot 5$

$42 : 7$

$28 : 4$

$56 : 7$

$3 \cdot 9$

$7 \cdot 9$

$36 : 4$

$35 : 5$

549.	a		5		9		2		7		4		8		6		3
	$a \cdot 7$																

$35 : 5$

$48 : 6$

$36 : 4$

$28 : 4$

$63 : 7$

$56 : 7$

551. «Сплети» числове мереживо: $8 + 8 \rightarrow \square \square \dots$ до 80.

552. Склади і розв’яжи задачу за даними таблиці.

Маса однієї гантелі	Кількість гантелей	Загальна маса гантелей
Однакова		25 кг
		?

553.

М	З	Г	И	А	К	Й	Р	Б
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$56 : 7 = \square \square$

$21 : 7 = \square \square$

$42 : 7 = \square \square$

$28 : 7 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$

$48 : 6 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$10 : 2 = \square \square$

$35 : 7 = \square \square$

$25 : 5 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

$28 : 4 = \square \square$

554. На одній ділянці посадили 2 ряди кущів малини, по 5 кущів у кожному ряду, а на другій — 6 рядів, по 4 кущі в кожному ряду. Скільки всього кущів малини посадили?

555. Маса шести однакових будівельних блоків 42 кг.

Яка маса трьох таких блоків?

556. $42 : 7 \cdot 6$ $32 : 4 \cdot 6$ $15 : 3 \cdot 7$ $63 : 7 \cdot 4$

$54 : 6 \cdot 5$ $28 : 7 \cdot 5$ $36 : 4 \cdot 5$ $56 : 7 \cdot 3$

557.

$3 \cdot 6$	$2 \cdot 4$	$6 \cdot 3$	$14 : 7$	$28 : 7$	$12 : 6$
$9 \cdot 6$	$8 \cdot 5$	$63 : 7$	$35 : 7$		

558. Пригадай таблицю ділення на 7.

a	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
$a : 7$	1	2								

559. Поясни, як поділили 19 на 7 за допомогою коробок із цукерками.

$19 : 7 = 2 \text{ (ост. 5)}$

560. Виконай ділення на 7 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$16 : 7 \quad 9 : 7 \quad 24 : 7 \quad 20 : 7 \quad 23 : 7 \quad 17 : 7$$

561. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 7 отримати остачу 7; остачу, більшу ніж 7. Поясни, чому ти так вважаєш.

562. У тижні 7 днів, а в місяцях року кількість днів різна. Як знайти, скільки тижнів у кожному місяці? Які остачі ти отримаєш? (Візьми до уваги, що у високосному році лютий має 29 днів.)

563. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 7 (№ 558), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

564. Подорож на вітрильнику почалась у понеділок і тривала 59 днів. Що нам підкаже частка й остача, якщо ми поділимо кількість днів на 7?

565. У числовому ряду від 1 до 50 є шість чисел, які діляться на 7 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

566. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 7 (№ 558), щоб отримати остачу 4? остачу 5? остачу 6? Запиши чотири рівності.

567.

$7 \cdot 7$	$9 \cdot 7$	$5 \cdot 6$	$40 : 5$	$42 : 7$	$49 : 7$
$2 \cdot 7$	$6 \cdot 7$			$56 : 7$	$21 : 3$

- 568.** Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 7 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 21 + 6$

19, 57, 38, 39, 23, 17.

- 569.** За допомогою таблиці ділення на 7 і таблиці множення на 6 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square : 7 \cdot 6$$

- 570.** Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $8 : 2 = 16 : 4$

$42 : 7$

$36 : 6$

$14 : 7$

$30 : 6$

$21 : 7$

$24 : 6$

$35 : 7$

$48 : 6$

$28 : 7$

$54 : 6$

$56 : 7$

$42 : 6$

$63 : 7$

$15 : 5$

$49 : 7$

$12 : 6$

- 571.** Мама поїхала на тиждень у відрядження і залишила дітям 22 цукерки. Діти розподілили цукерки так, щоб кожного дня з'їдати їх однакову кількість, а решту відклали, щоб відсвяткувати мамин приїзд у неділю. Скільки цукерок діти з'їли разом із мамою?

- 572.** Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

А О З Л

$$16 + 54 : 9 \cdot (32 - 24)$$

573. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Сорока в дитячому садку

Сорока занадилась до дитячого садка, бо тут завжди можна поживитися чимось смачненьким. Вона щодня чемно зустрічає і проводить діток та їхніх мам, сподіваючись на частування. Вранці люди дуже квапляться, тож їм не до сороки, зате ввечері їй частенько щось перепадає.

- 1) Якось у будень сорока отримала вранці 8 смаколиків, а ввечері — на 16 смаколиків більше. Скільки всього смаколиків дісталось сороці?

- 2) На свято діти мали стільки ласощів, що дали сороці 10 смаколиків, а ще по 8 вона прихопила для кожної із трьох своїх родичок та п'яти подруг. Скільки всього смаколиків отримала сорока святкового дня?
- 3) Іншого разу сорока назбирала 11 смаколиків. Але цього було замало, тож вона почала хапати дзьобом дітей за одяг, випрошуючи ласощі. Скільки смаколиків випросила таким чином сорока, якщо всього за день отримала їх аж 100?

574. У таблиці наведено дані про продаж холодильників у магазині. Чому в деяких графах стоять прочерки? Що означають числа, записані у графі «всього»? Поділи кожне число із цієї графи на 7. Про що ти дізнаєшся?

	Перший тиждень	Другий тиждень	Третій тиждень
Понеділок	—	4	1
Вівторок	2	7	2
Середа	8	2	1
Четвер	1	6	4
П'ятниця	4	—	1
Субота	6	1	1
Неділя	2	1	—
Всього	23	21	10

575. Випиши з таблиці (№ 574) назви двох днів тижня, коли кількість проданих холодильників була максимальною.

576.   Досліді, чи ділиться число 7 без остачі на 2, на 3, на 4, на 5, на 6. Запиши результати дослідження у вигляді рівностей.

577. 3 · 7 9 · 5 8 · 7 28 : 7 54 : 6 21 : 7
5 · 7 4 · 7 42 : 6 35 : 7

578. Відстань до стіни 58 дм. Крок тата становить 7 дм. Яку максимальну кількість кроків до стіни він може зробити?

579. Додай числа сімками до 27; до 37; до 47; до 57.

580. Аби стрибнути в довжину якнайдалі, у результаті розбігу спортсмен повинен опинитися максимально близько до контрольної позначки, але наступати на неї не має права. Кому це вдасться, той і переможе.

Довжина доріжки 5 м 7 дм. Перший спортсмен робить кроки завдовжки 6 дм, другий — 7 дм. Хто з них переможе?

581. Пригадай таблицю множення на 7.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 7$	7									

582. За допомогою таблиці множення на 7 можна визначити, скільки сімок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

583. Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

$$\begin{matrix} \text{А} & \text{И} & \text{З} & \text{М} \\ 53 - (12 - 18 : 6) \cdot 2 \end{matrix}$$

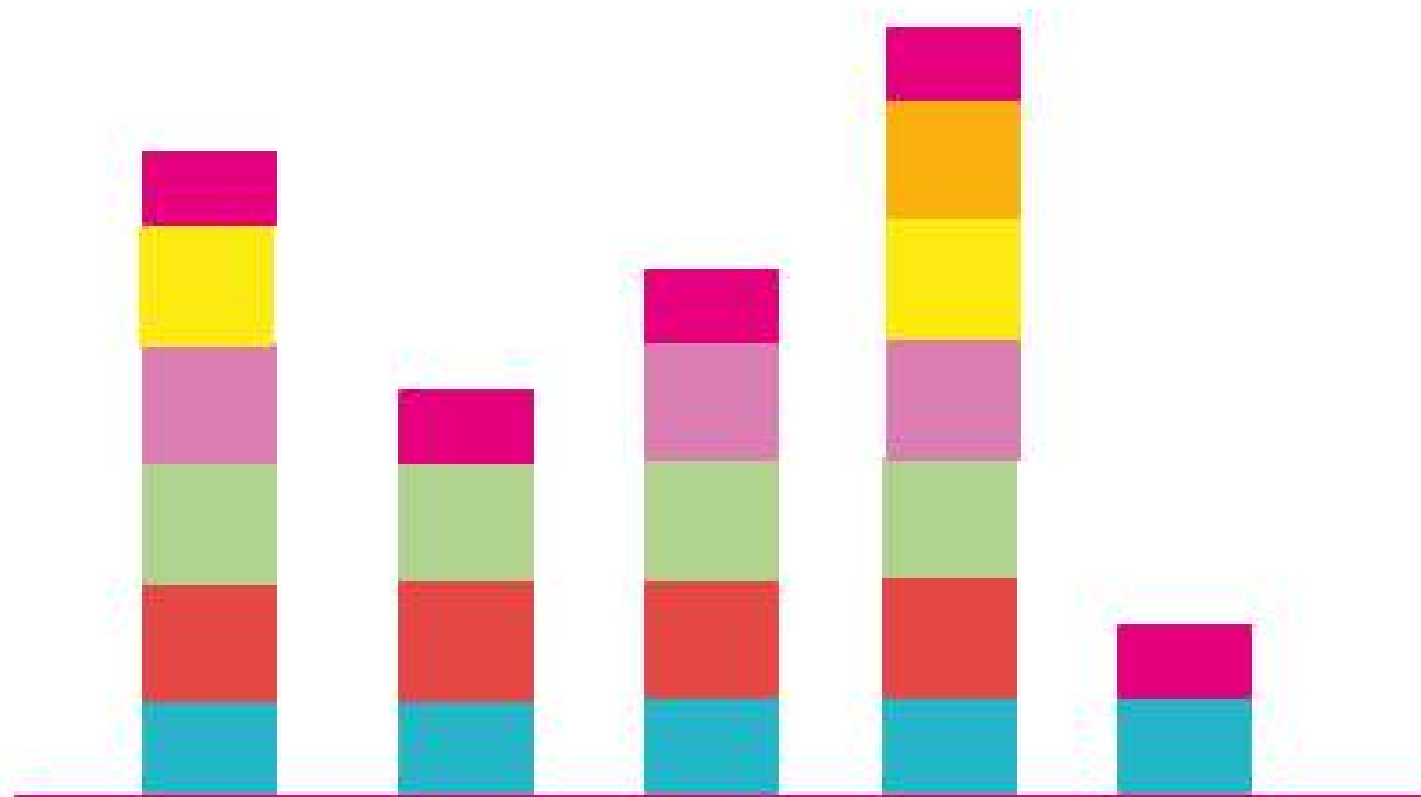
584. Збільш у 7 разів числа: 7, 10, 2, 1, 4, 3, 9, 6, 8, 5. Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

585. Крок тата становить 7 дм, крок мами — 6 дм. Вони йдуть разом. Скільки кроків зробила мама, якщо в тата вийшло 7 повних кроків? Що означає остача в цьому випадку?

586. $7 \cdot 3$ $9 \cdot 7$ $9 \cdot 3$ $49 : 7$ $28 : 4$ $36 : 6$
 $7 \cdot 2$ $2 \cdot 9$ $14 : 7$ $48 : 6$

587. 1) Кожен квадрат на зображених діаграмах відповідає числу 7, а кожен прямокутник — остачі від ділення на 7. Серед поданих чисел знайди ті, які ілюструють ці діаграми. Запиши рівності на ділення з остачею.

11, 29, 22, 38, 47, 60.

2) Яке число виявилось «зайвим»? Побудуй відповідний стовпчик діаграми.

588. Пригадай таблиці множення на 6 і на 7. Запиши всі рівності виду $6 \cdot \square = 7 \cdot \square$ з цих таблиць.

589. За допомогою таблиці ділення на 7 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

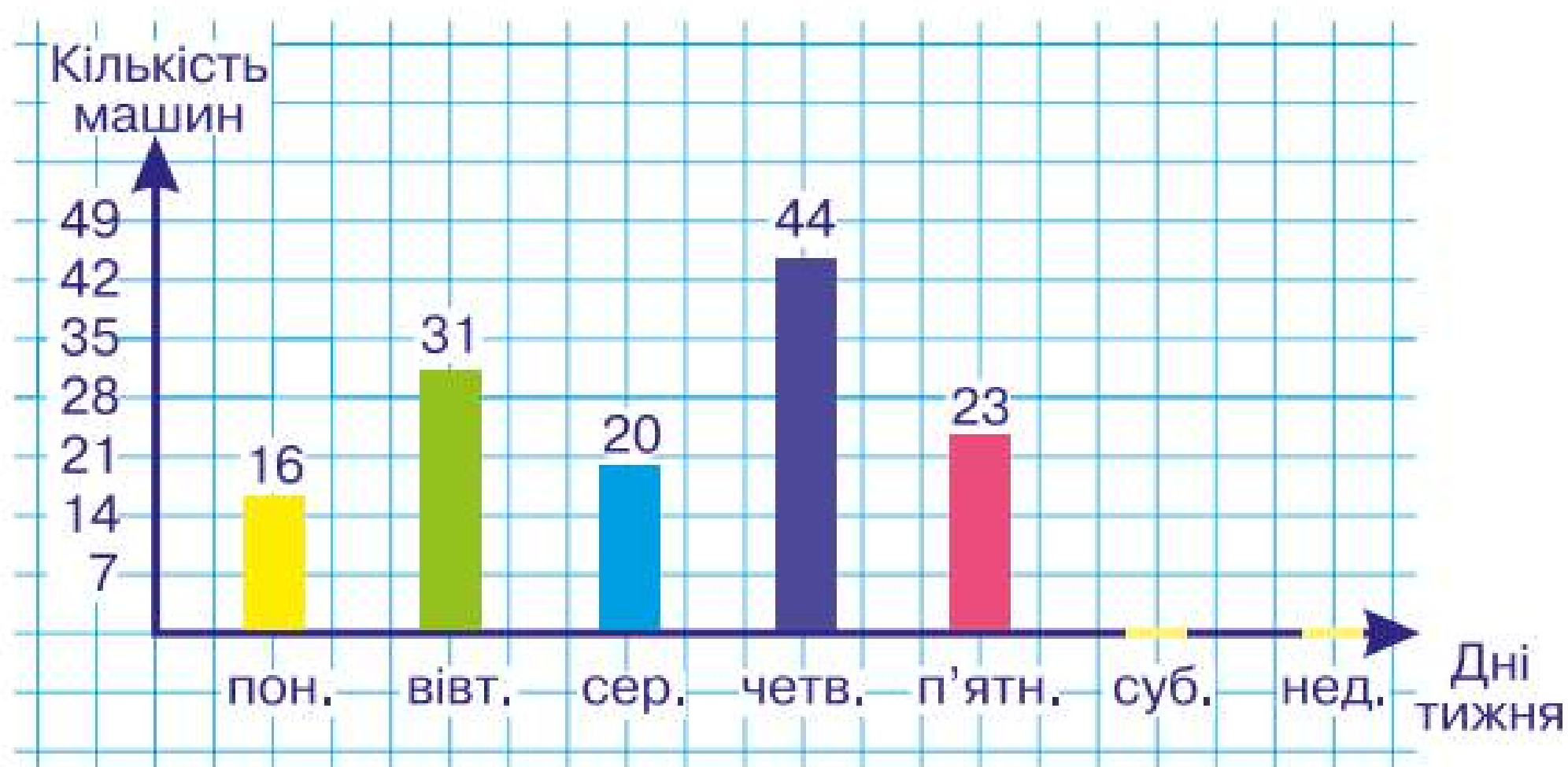
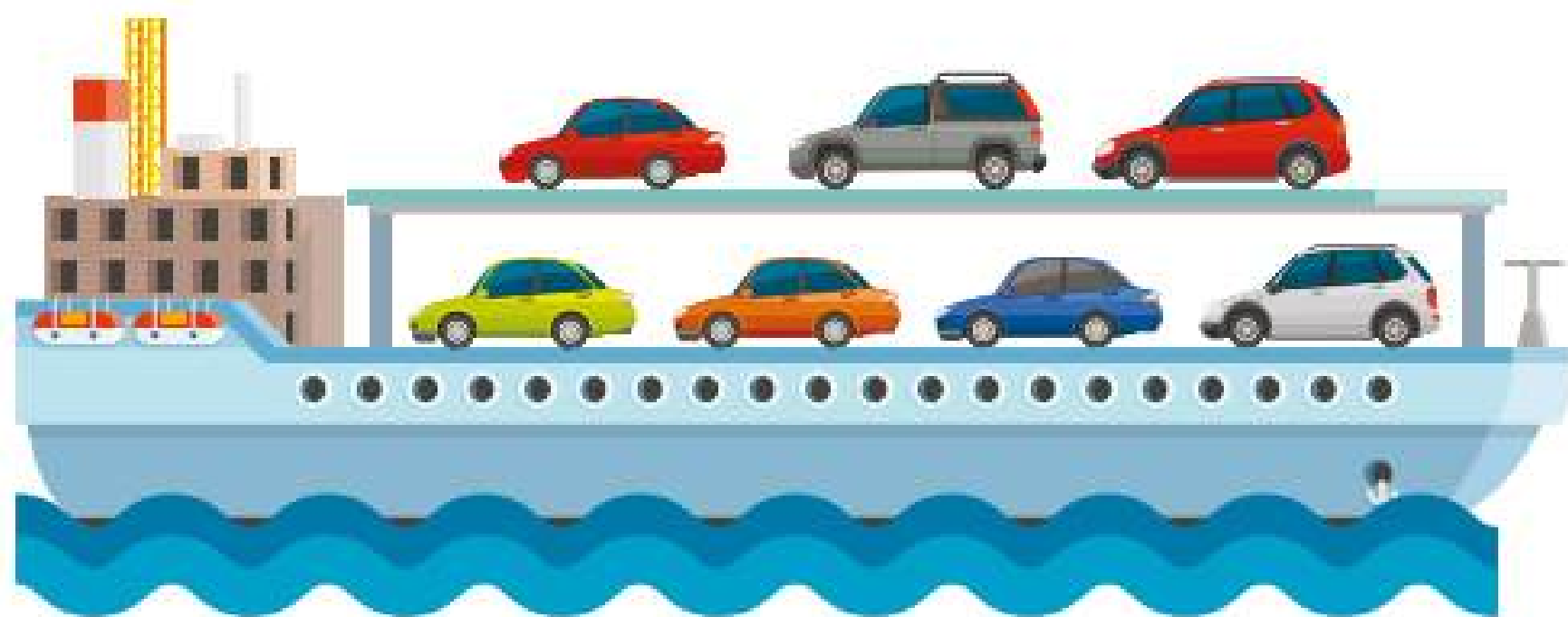
$$\square \square : 7 \cdot 5$$

590. Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

Б Н Е О

$$42 - (56 : 7 : 4) + 12$$

591. На діаграмі зображено, скільки автомобілів надходило в порт із заводу кожного робочого дня протягом тижня. Далі їх вантажили на баржі, по 7 автомобілів на кожну. Заповнені баржі відправляли одразу, а машини, що не помістилися, залишали в порту, доки їх не набиралося ще на одну баржу.

Дай відповіді на запитання.

- 1) Скільки барж із автомобілями відправляли з порту кожного робочого дня?
- 2) У який день тижня відправили першу баржу, заповнену автомобілями, що залишилися? другу таку баржу?

592. У п'яти коробках було по 5 цукерок. Усі цукерки переклали в інші коробки, по 7 цукерок у кожну. Скільки цукерок залишилося?

593.

Т	К	В	М	Р	О	І	А	Д
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$9 : 1 = \square \square$

$12 : 3 = \square \square$

$10 : 5 = \square \square$

$15 : 5 = \square \square$

$30 : 5 = \square \square$

$20 : 4 = \square \square$

$28 : 4 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$21 : 3 = \square \square$

$25 : 5 = \square \square$

$16 : 2 = \square \square$

$5 : 5 = \square \square$

594.

7 · 9	6 · 8	7 · 4	30 : 6	63 : 7	35 : 7
6 · 3	5 · 7		21 : 7	45 : 5	

595. Пригадай таблицю множення числа 8 і таблицю ділення на 8.

$8 \cdot 2 = 16$

$8 \cdot 3 = \square \square$

$8 \cdot 4 = \square \square$

$8 \cdot 5 = \square \square$

$8 \cdot 6 = \square \square$

$8 \cdot 7 = \square \square$

$8 \cdot 8 = \square \square$

$8 \cdot 9 = \square \square$

$16 : 8 = 2$

$24 : 8 = \square$

$32 : 8 = \square$

$40 : 8 = \square$

$48 : 8 = \square$

$56 : 8 = \square$

$64 : 8 = \square$

$72 : 8 = \square$

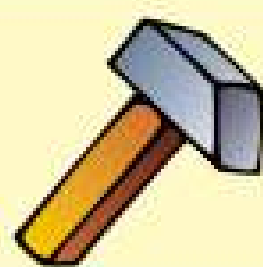
596.

: 7	56	-	28	+	14	=	
· 8		-		+		=	
		-		+		=	

: 7	49	-	21	+	35	=	
· 8		-		+		=	
		-		+		=	

597. Склади і розв'яжи задачу.

42

Лопат
у ? разів менше

7

598. $x : 5 = 6$
 $x = 6 \cdot 5$
 $x = 30$
 $\frac{30 : 5 = 6}{6 = 6}$

Щоб знайти
невідоме ділене,
треба частку помножити
на дільник.

599. Розв'яжи рівняння.

$x : 7 = 8$

$x : 4 = 7$

$x : 9 = 4$

600. 1) Мама засолила 8 банок помідорів, по 3 кг у кожній банці, і ще 10 кг помідорів у бутлі. Скільки кілограмів помідорів засолила мама?

2) Мама засолила 8 банок помідорів, по 3 кг у кожній банці, і ще 5 банок, по 2 кг помідорів у кожній. Скільки кілограмів помідорів засолила мама?

Який вираз є розв'язанням першої задачі? другої задачі?

а) $3 \cdot 8 + 2 \cdot 5$; б) $3 \cdot 8 + 10$; в) $3 \cdot 8 - 2 \cdot 5$.

601.

a			5		2		9		4		7		3		6		8
$a \cdot 8$																	

b																	
$b \cdot 8$	6	4	4	0	2	4	5	6	7	2	4	8	1	6	3	2	

602. Прочитай літери в порядку виконання дій. Запиши отримане слово.

С
І
Л
 – (– :)

603. Побудуй прямокутник, одна сторона якого вдвічі довша за іншу. Чи існують іще прямокутники, довжини сторін яких відповідають цій умові?

604. $8 \cdot x = 32$

$x : 5 = 7$

$x : 8 = 9$

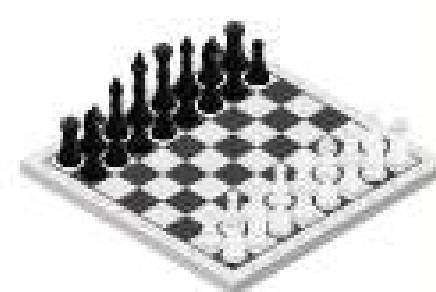

605. У коробці 24 шоколадки. Шість шоколадок продали. У скільки разів більше шоколадок залишилося, ніж продали?

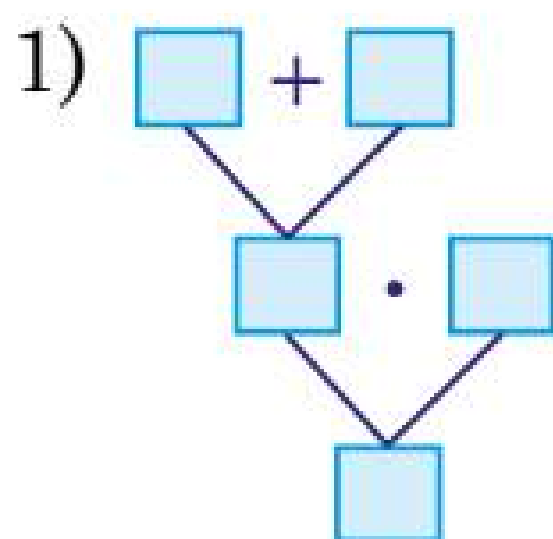
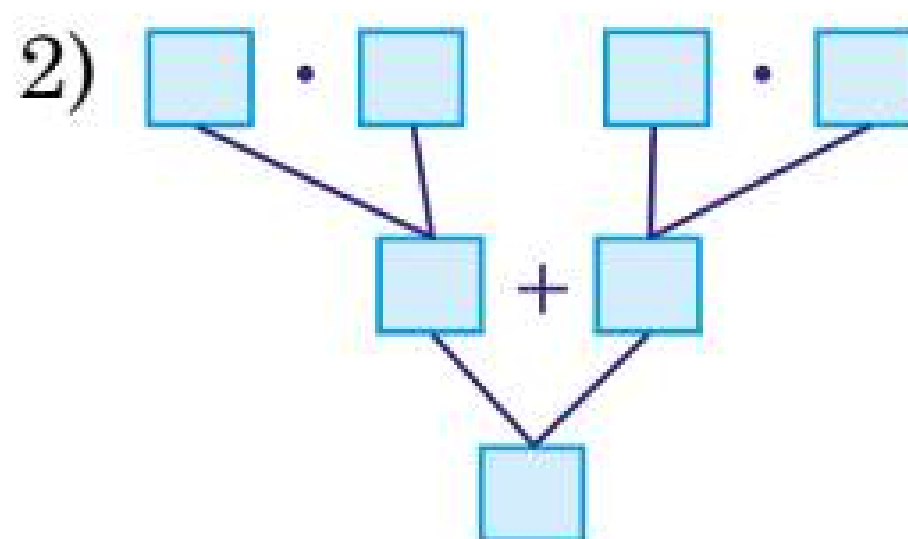

606. $8 \cdot 8$ $8 \cdot 9$ $8 \cdot 7$ $32 : 8$ $56 : 7$ $49 : 7$
 $8 \cdot 4$ $8 \cdot 5$ $24 : 4$ $35 : 5$

607. У коробці з шахами 8 білих і 8 чорних пішаків. Скільки пішаків у двох таких коробках?

Розв'яжи задачу двома способами, скориставшись схемами.

608.

Ш	У	І	Е	О	К	М	А	Р
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$63 : 7 = \square \square$

$49 : 7 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$14 : 7 = \square \square$

$18 : 6 = \square \square$

$18 : 6 = \square \square$

$42 : 7 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$

$24 : 3 = \square \square$

$56 : 7 = \square \square$

609. У коробці було 48 пачок кави. За день продали 40 пачок. У скільки разів більше пачок кави продали, ніж залишилося в коробці?

610. Завдання на вибір

1. $63 - 42$ $79 - 49$ $30 + 33$ $21 + 58$

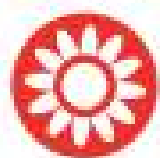
2.

a																								
$a \cdot 8$		7	2		3	2		4	0		1	6		6	4		4	8		2	4		5	6

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

49	30	35	24	40	18	20	42	56
K	X	L	A	I	T	B	A	C

611. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Небезпечна риболовля

Акула — хижа морська риба. Однак мешканці островів у Тихому океані можуть ловити невеликих акул голіруч, бо добре знають, де в них слабке місце. Якщо підстерегти хижачку на мілині та зненацька стулити їй зябра, вона не зможе дихати і стане зовсім безпомічною. Звісно, на глибині мисливець на акул оминає їх десятою дорогою. Та й на мілині така риболовля вимагає сталевих нервів і дуже вправних рухів.

- 1) Якось протягом місяця найвправніший ловець упіймав 24 акули, що було на 12 акул більше, ніж зловив його товариш, який посів друге місце. Скільки всього акул спіймали обидва ловці?
- 2) Коли ризиковану риболовлю заборонили, мисливці на акул задля розваги туристів почали ловити моделі підводних човників. Човники дуже прудкі, зате ловити їх безпечно. Ловець, який нещодавно був найвправнішим, за день спіймав удвічі більше човників, ніж акул за місяць, а той, що посів друге місце, — навіть утричі більше човників, ніж акул. Хто з них став переможцем цього разу?
- 3) Туристам здалося, що ловити підводні човники дуже легко, й вони попросили місцевих провести для всіх охочих майстер-клас. Невдовзі туристи збагнули, що помилялися, бо за цілий день лише 12 із них спіймали по одному човнику, а чверть від цієї кількості — по два човники. Скільки туристів не спіймали нічого, якщо всіх охочих було 100 осіб?

612. Кожна з двох коробок із тістечками коштує 24 грн. На скільки гривень дорожче одне тістечко з першої коробки, ніж із другої?

613.

614. Знайди різницю чисел 45 і 5 та обчисли, у скільки разів від'ємник менший від різниці.

615. $42 : 7 \cdot 8$ $24 : 8 \cdot 6$ $14 : 7 \cdot 8$ $64 : 8 \cdot 3$
 $36 : 4 \cdot 8$ $30 : 6 \cdot 8$ $49 : 7 \cdot 8$ $21 : 7 \cdot 8$

616. $6 \cdot 4$ $3 \cdot 7$ $7 \cdot 5$ $21 : 7$ $36 : 6$ $42 : 6$
 $8 \cdot 2$ $7 \cdot 7$ $20 : 5$ $42 : 7$

617.

a																				
$a \cdot 8$	5	6	3	2	6	4	4	8	4	0	1	6	7	2	2	4				

618. За три золоті монети дають 18 срібних. Скільки срібних монет дадуть за сім золотих?

619. Довжина прямокутника 13 см, а ширина — на 5 см менша. Обчисли його периметр.

620.

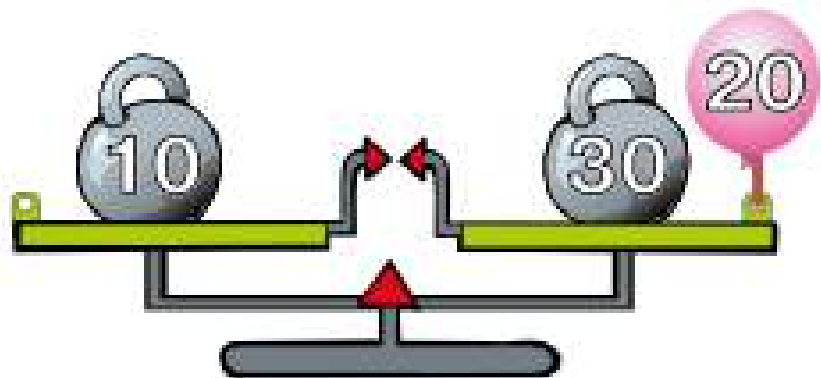
$: 6$	30	−	18	+	42	=	
$\cdot 8$		−		+		=	

$: 6$	24	−	12	+	36	=	
$\cdot 8$		−		+		=	

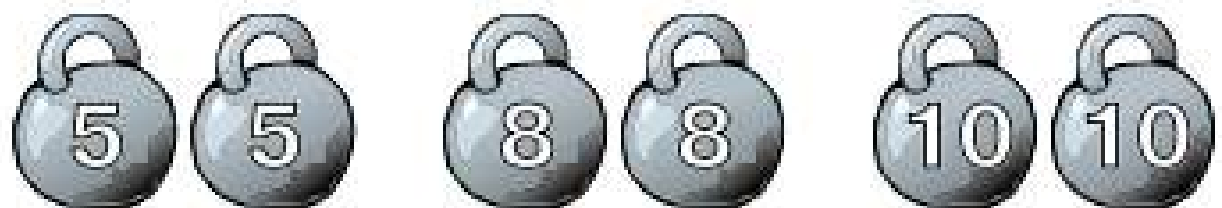
621. У скільки разів кожна величина, подана на жовтому тлі, більша за величину, подану навпроти на блакитному тлі?

7 см	2 дм 1 см	4 дм 2 см	5 дм 6 см
6 дм	1 м 8 дм	3 м	5 м 4 дм

622. Чи залишаться терези у рівновазі, якщо на кожну шальку поставити по однаковій гирі?

$$10 = 30 - 20$$

623. $8 \cdot 4 + 32$ $48 - 8 \cdot 6$ $64 : 8 + 16$ $32 : 8 + 21$
 $8 \cdot 8 - 36$ $24 + 8 \cdot 9$ $8 \cdot 7 - 15$ $8 \cdot 5 - 21$

624. Для приготування семи порцій яєчні використали 14 яєць. Скільки яєць потрібно для приготування восьми таких порцій яєчні?

625. $8 \cdot 3$ $6 \cdot 9$ $8 \cdot 8$ $40 : 8$ $20 : 4$ $32 : 8$
 $7 \cdot 2$ $8 \cdot 6$ $30 : 6$ $54 : 6$

626.

a																				
$a \cdot 8$	1	6	5	6	6	4	2	4	4	0	7	2	4	8	3	2				

627. Петрик спочатку зробив 5 стрибків по 7 клітинок, а потім — 8 таких самих стрибків. На скільки клітинок більше Петрик подолав потім, ніж спочатку?

628. Завдання на вибір

1.

$65 - 37$ $6 \cdot 5$ $3 \cdot 9$ $7 \cdot 4$ $92 - 65$ $14 + 16$

2. Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

$(\text{З} + \text{Б}) : (\text{У} - \text{У})$ $(25 + 17) : (21 - 14)$

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

24 Л 54 І 25 С 63 П 30 Т 42 О 40 І 35 Л 28 Е

629. *Склади і розв’яжи задачу за даними таблиці.*

Купили	Ціна	Кількість	Вартість
Зошити	6 грн	8	} ?
Ручки	7 грн	5	

630. Розв’яжи рівняння.

$8 \cdot x = 48$

$x \cdot 8 = 64$

$x : 8 = 7$

631. У шести однакових пляшках 18 л мінеральної води. Скільки літрів води у восьми таких пляшках?

632.

$8 \cdot 3 + 8 \cdot 6$

$24 : 8 \cdot 4$

$9 : 3 \cdot 8$

$18 : 6 + 18 : 3$

$5 \cdot 9 + 6 \cdot 5$

$42 : 7 \cdot 8$

$8 : 2 \cdot 7$

$24 : 6 + 24 : 4$

633.

$7 \cdot 4$

$5 \cdot 9$

$8 \cdot 9$

$24 : 3$

$35 : 7$

$42 : 6$

$4 \cdot 4$

$6 \cdot 8$

$16 : 2$

$64 : 8$

- 634.** Знайди:
- 1) половину від чисел 18, 14, 6;
 - 2) третину від чисел 21, 27, 15;
 - 3) чверть від чисел 16, 24, 32.

635. Коли Альфія витратила 8 грн, у неї залишилося в 7 разів більше грошей, ніж вона витратила. Скільки гривень було в Альфії спочатку?

636. *Склади і розв’яжи задачу.*

637.

$\div 6$	30	–	18	+	24	=	
$\cdot 8$		–		+		=	
		–		+		=	

$\div 8$	72	–	56	+	32	=	
$\cdot 7$		–		+		=	
		–		+		=	

638. На гілці висіло 14 яблук. Подув сильний вітер, і з гілки впало a яблук. Скільки яблук залишилося на гілці?

Склади вираз, який буде розв'язанням задачі. Запиши всі можливі значення, яких може набувати a .

639.

a		5	6		4	8		4	0		1	6		7	2		3	2		6	4		2	4
$a : 8$																								

640. $40 : 8 \cdot 6$ $32 : 8 \cdot 7$ $16 : 8 \cdot 6$ $72 : 8 \cdot 6$

$24 : 8 \cdot 5$ $64 : 8 \cdot 6$ $56 : 8 \cdot 7$ $48 : 8 \cdot 7$

641. Коли з упаковки взяли 4 пакети соку, в ній залишилось у 5 разів більше пакетів, аніж узяли. Скільки пакетів соку було в упаковці спочатку?

642.

$5 \cdot 6$	$8 \cdot 2$	$8 \cdot 3$
$8 \cdot 4$	$7 \cdot 7$	

$40 : 8$	$32 : 8$	$48 : 8$
$24 : 8$	$16 : 8$	

643.

$$\begin{array}{l}
 24 : x = 6 \\
 x = 24 : 6 \\
 x = 4 \\
 \hline
 24 : 4 = 6 \\
 6 = 6
 \end{array}$$

Щоб знайти невідомий дільник, треба ділене поділити на частку.

644. Розв'яжи рівняння.

$54 : x = 6$

$8 : x = 4$

$40 : x = 8$

645. Завдання на вибір

1. $56 : 7$ $30 : 6$ $63 : 7$ $64 : 8$ $40 : 8$ $72 : 8$

2. $84 - 25$ $28 + 12$ $59 - 31$ $40 + 44$

3. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 6, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

48	42	64	30	49	54	32	35	56
Г	Р	У	А	И	Д	М	С	А

646. У кіоск привезли 6 кавунів, по 8 кг кожний, і 8 динь, по 3 кг кожна. Яка маса завезеного товару?

647.

Ч	У	З	Т	Д	Р	В	К	А
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$32 : 8 = \square \square$

$48 : 6 = \square \square$

$56 : 8 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

$16 : 8 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$24 : 8 = \square \square$

$40 : 8 = \square \square$

$49 : 7 = \square \square$

$64 : 8 = \square \square$

$56 : 7 = \square \square$

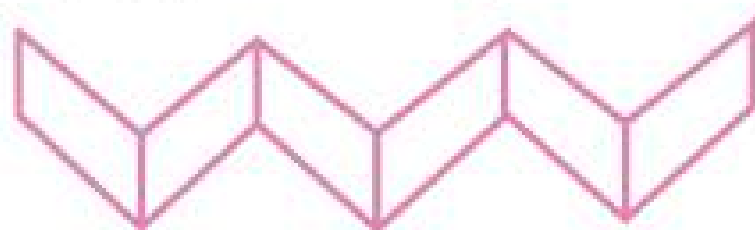
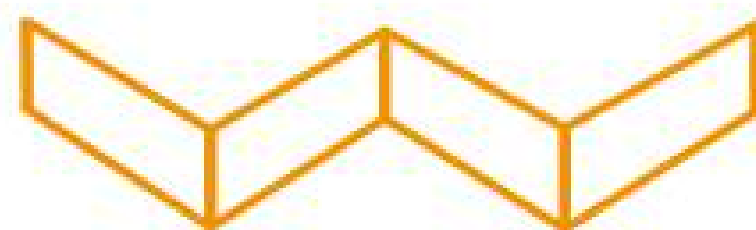
$54 : 6 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$72 : 8 = \square \square$

648. Олег зробив 5 кроків по 8 клітинок, а Галинка — 4 кроки по 7 клітинок. На скільки менше клітинок пройшла Галинка, ніж Олег?

649. Одну смужку завдовжки 24 см склали вшестеро, а другу смужку такої ж довжини — учетверо. На скільки сантиметрів довжина кожної частини першої смужки менша від довжини кожної частини другої смужки?

650. На скільки більше дітей може одночасно кататися на п'яти шестимісних каруселях, ніж на чотирьох тримісних?

651. Розв'яжи рівняння.

 $7 \cdot x = 49$

$9 : x = 3$

$x : 3 = 9$

652. Коли зі стоянки виїхало 6 автомобілів, то на стоянці їх залишилося втричі більше, ніж виїхало. Скільки автомобілів було на стоянці спочатку?

$2 \cdot 7$

$9 \cdot 6$

$6 \cdot 4$

$16 : 4$

$56 : 8$

$14 : 7$

$5 \cdot 7$

$4 \cdot 7$

$72 : 8$

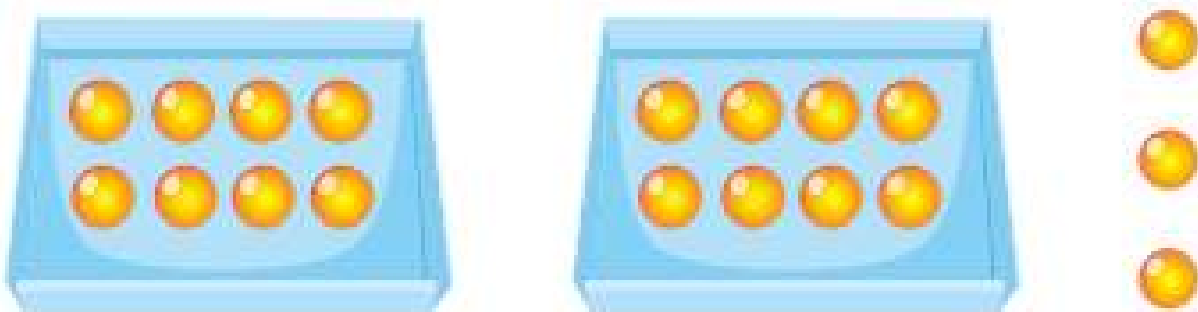
$48 : 6$

654. Пригадай таблицю ділення на 8.

a	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
$a : 8$	1									

655. Поясни, як поділили 19 на 8 за допомогою коробок із кулями.

$$19 : 8 = 2 \text{ (ост. 3)}$$

656. Виконай ділення на 8 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$12 : 8$
 $9 : 8$
 $27 : 8$
 $20 : 8$
 $23 : 8$
 $17 : 8$

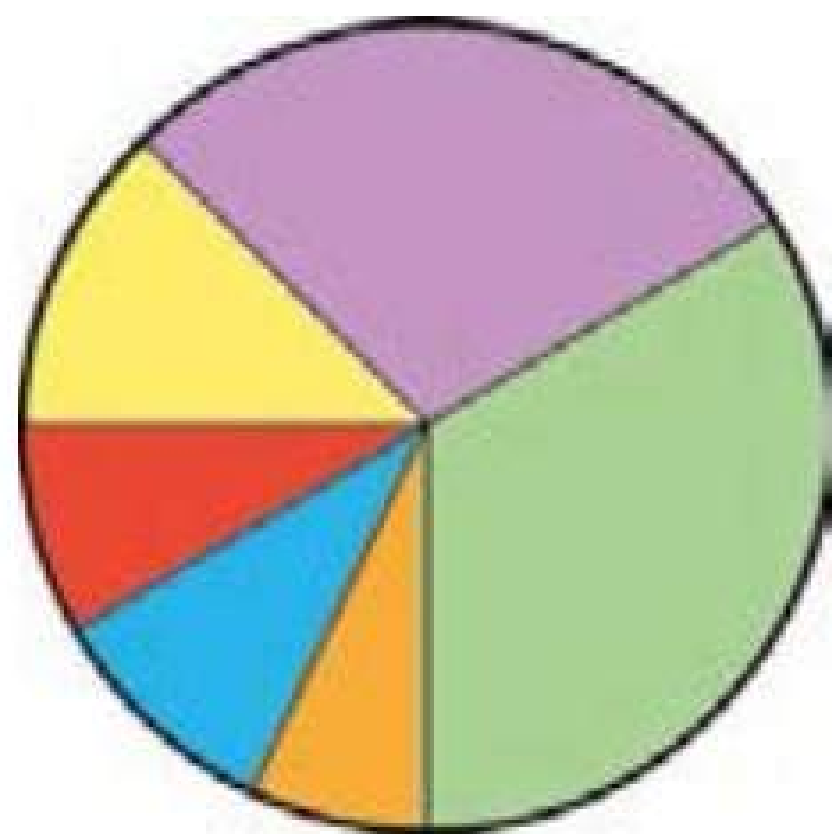
657. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 8 отримати остачу 8; остачу, більшу ніж 8. Поясни свою думку.

- 658.** Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 8 (№ 654), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? остачу 4? Запиши чотири рівності.
- 659.** У числовому ряду від 1 до 70 є сім чисел, які діляться на 8 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.
- 660.** Пригадай, скільки годин має доба.

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

Іванко зобразив у вигляді діаграми одну добу зі свого життя, позначивши кожен проміжок часу, коли він щось робив, іншим кольором.

- 1) Скільки проміжків часу зображено на діаграмі?
- 2) Іванко спав 8 годин. Яка це частина доби і яким кольором її позначено?
- 3) Значну частину доби хлопчик гостював у бабусі. Скільки часу тривали гостини: більше, ніж сон; стільки ж, як сон; менше, ніж сон?
- 4) Найменшу частину доби Іванко витратив на комп'ютерні ігри. Яким кольором позначено цей проміжок часу?

- 661.** Коли треба забезпечити цілодобову роботу підприємства, працівники та працівниці трудяться у три зміни, однакові за тривалістю. Скільки годин триває кожна зміна?

- 662.** Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 8 (№ 654), щоб отримати остачу 5? остачу 6? остачу 7? Запиши чотири рівності.

- 663.**
$8 \cdot 8$	$3 \cdot 8$	$3 \cdot 7$	$40 : 5$	$8 : 8$	$64 : 8$
	$6 \cdot 8$	$4 \cdot 8$		$32 : 4$	$18 : 2$

- 664.** Ця деталь конструктора має довжину 8 см. Чи можна складену з таких деталей доріжку будь-якої довжини викласти деталями завдовжки 2 см; 3 см; 4 см; 5 см; 6 см?

- 665.** За допомогою таблиці ділення на 8 і таблиці множення на 7 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 8 \cdot 7$$

- 666.** Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 8 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 47, 38, 39, 53, 17.

- 667.** Запиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $24 : 6 = 12 : 3$

$21 : 7$

$42 : 7$

$56 : 8$

$49 : 7$

$24 : 4$

$28 : 7$

$40 : 8$

$56 : 7$

$32 : 8$

$18 : 6$

$64 : 8$

$30 : 6$

668. Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

Х
С
І
М

$$24 - (24 : 4 - 24 : 6)$$

669. У таблиці наведено дані про випуск автомобілів кожної робочої години. Що означають числа, записані у графі «всього»? Поділи кожне з них на 8. Про що ти дізнаєшся?

	Перша зміна	Друга зміна	Третя зміна
1-ша година	2	4	3
2-га година	4	2	3
3-тя година	1	5	2
4-та година	6	—	1
5-та година	—	1	—
6-та година	3	7	1
7-ма година	4	1	4
8-ма година	1	2	1
Всього	21	22	15

670. Випиши з таблиці (№ 669) годину, коли кількість випущених автомобілів була максимальною.

671. Виконай ділення. Які остачі ти отримаєш?

8 : 3

8 : 5

8 : 6

8 : 7

672.

3 · 6

9 · 8

8 · 5

24 : 3

21 : 7

24 : 8

8 · 4

6 · 7

48 : 8

40 : 8

673. Деталь конструктора має довжину 8 см. Скільки таких деталей потрібно, щоб викласти доріжку завдовжки 70 см?

674. Додай числа вісімками до 27; до 37; до 47; до 57.

675. Склади і розв’яжи задачу про пряники за малюнком.

676. Пригадай таблицю множення на 8.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 8$	8									

677. За допомогою таблиці множення на 8 можна визначити, скільки вісімок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

678. $27 : 9 \cdot 3$ $3 \cdot 8 : 6$ $2 \cdot 9 : 6$ $6 \cdot 8 - 46$
 $8 \cdot 8 - 59$ $6 \cdot 7 - 42$ $2 \cdot 8 : 4$ $4 \cdot 8 - 27$
 $6 \cdot 6 : 4$ $4 \cdot 5 - 19$ $(12 + 18) : 6$ $56 : 7 : 2$

679. Збільш у 8 разів числа: 6, 10, 2, 1, 5, 3, 9, 7, 4, 8. Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

680. Бабуся продала 7 яблук по 5 грн за кожне і хоче купити внукам груші ціною 8 грн. Скільки груш вона купить? Скільки грошей у неї залишиться?

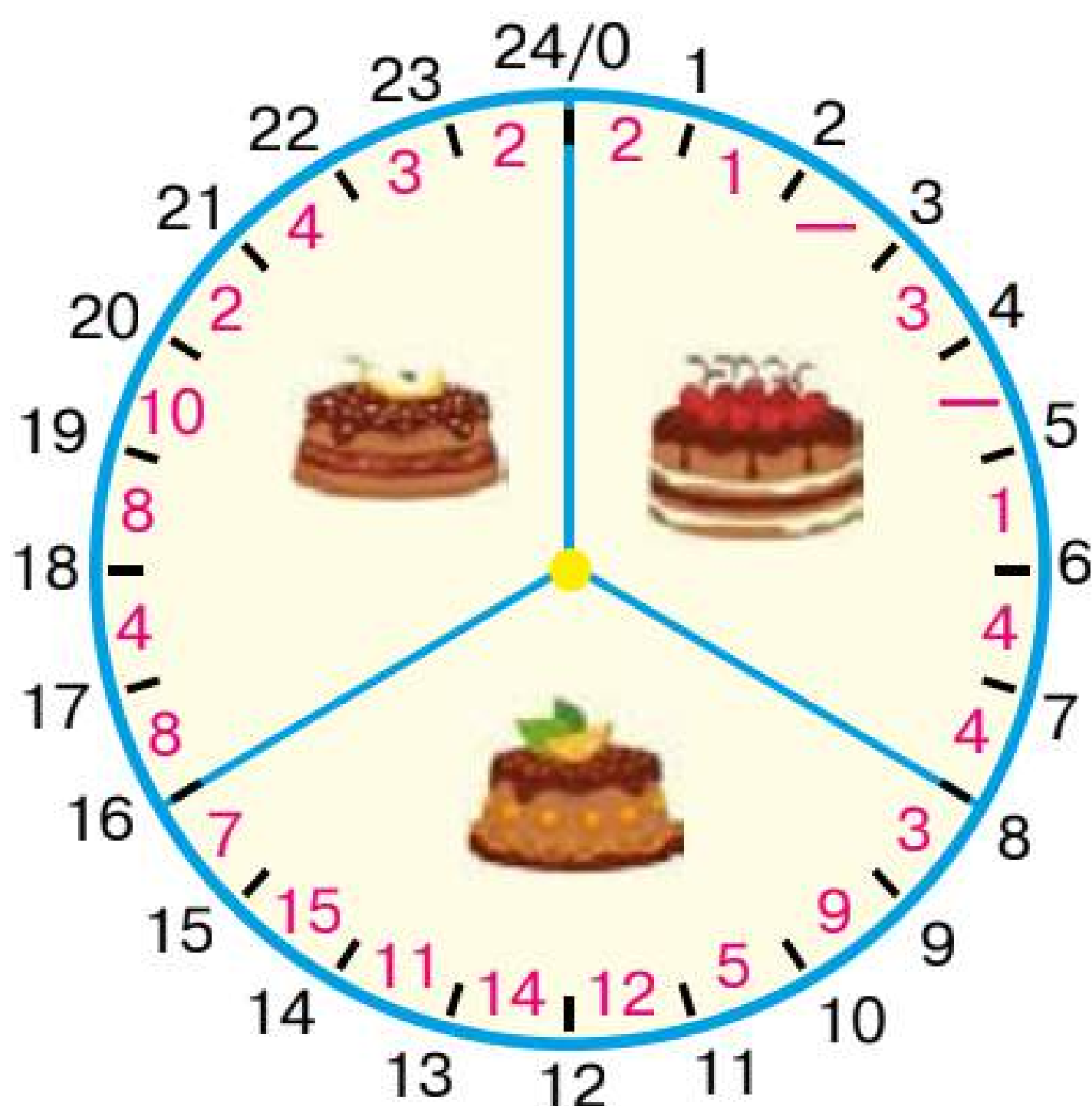
681. $7 \cdot 8$ $9 \cdot 4$ $9 \cdot 6$ $56 : 8$ $32 : 8$ $49 : 7$
 $8 \cdot 2$ $5 \cdot 5$ $16 : 8$ $56 : 7$

682. За допомогою таблиці ділення на 8 і таблиці множення на 6 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 8 \cdot 6$$

683. Досліді, чи може число, що ділиться на 4 без остачі, ділитися на 8 з остачею.

684. Кафе на вокзалі працює в три зміни і продає торти цілу добу. На круговій схемі години роботи кафе позначено чорним кольором, а кількість проданих тортів — червоним.

Дай відповіді на запитання.

- 1) Коли починається кожна зміна? Коли вона закінчується?
- 2) Чому вгорі схеми позначено два числа?
- 3) Що означають червоні риски?
- 4) Поміркуй, о котрій годині буде починатися і скільки годин триватиме кожна зміна, якщо кафе буде працювати у 4 зміни.

- 685.** Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

Р
А
Ф
А

$$45 + 5 \cdot (25 : 5) - 20$$

- 686.** Склади задачу про кількість проданих тортів у певні години, використовуючи числа зі схеми завдання № 684.

- 687.** Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

О
К
В
А
Р
О

$$(56 + 4 \cdot 2) : 8 + (72 : 8 + 10)$$

- 688.** Двадцять шоколадок треба поділити між вісьмома дітьми порівну. Скільки цілих шоколадок і скільки частин шоколадки отримає кожна дитина? Які це будуть частини?

689.

$3 \cdot 3$	$6 \cdot 4$	$9 \cdot 2$	$32 : 4$	$36 : 6$	$45 : 5$
	$2 \cdot 6$	$5 \cdot 7$		$25 : 5$	$18 : 3$

- 690.** Пригадай таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на 9.

$9 \cdot 2 = 18$

$9 \cdot 3 = \square \square$

$9 \cdot 4 = \square \square$

$9 \cdot 5 = \square \square$

$9 \cdot 6 = \square \square$

$9 \cdot 7 = \square \square$

$9 \cdot 8 = \square \square$

$9 \cdot 9 = \square \square$

$18 : 9 = 2$

$27 : 9 = \square$

$36 : 9 = \square$

$45 : 9 = \square$

$54 : 9 = \square$

$63 : 9 = \square$

$72 : 9 = \square$

$81 : 9 = \square$

691.

$\div 7$	63	−	35	+	21	=	
$\cdot 9$		−		+		=	

$\div 7$	56	−	28	+	14	=	
$\cdot 9$		−		+		=	

692. Завдання на вибір

1. $64 : 8$ $40 : 8$ $36 : 6$ $56 : 7$ $25 : 5$ $48 : 8$

2.

a		7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 9$																

3. $54 : 6$ ☐ $6 \cdot 9$
 $4 \cdot 7 + 4$ ☐ $4 \cdot 9$

$42 : 6 + 6$ ☐ $42 + 6$
 $6 \cdot 9 - 6$ ☐ $6 \cdot 8$

693. Маляр за годину пофарбував три стільці. Скільки стільців він пофарбує за робочий день (8 годин), якщо працюватиме із такою самою продуктивністю?

694. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Коштовні астероїди

Швейцарія — країна з високим рівнем життя населення, проте дуже бідна на корисні копалини. Тому швейцарці вирішили розпочати підготовку до видобування цінних мінералів у космосі — зокрема, на астероїдах, адже деякі з них майже цілком складаються із золота або алмазів.

Якщо нову ракету завантажити космічним золотом, можна отримати 100 мільярдів доларів, а якщо алмазами — то грошей буде ще більше. Звісно, за ракету доведеться чимало заплатити, але це не проблема.

- 1) Ракети ще немає — проходять останні випробування, — а швейцарські вчені вже пригледіли 8 «золотих» астероїдів та 2 «алмазні». Скільки ракет мають замовити швейцарці, якщо вони планують послати до кожного «золотого» астероїда по 4 ракети, а до кожного «алмазного» — по 6 ракет?
- 2) Спочатку над космічним проектом працювало троє вчених, а невдовзі робоча група збільшилась у 4 рази. Скільки учених входить тепер до складу робочої групи, якщо двоє з тих, які працювали раніше, звільнилися?
- 3) Оскільки досі ніхто в світі не добував корисні копалини на астероїдах, то й спеціальної технології ще не існує. Тому швейцарці звернулися по допомогу до винахідників, серед яких були 26 інженерів, 19 студентів і троє школярів, що мали вже запатентовані винаходи. На скільки більше дорослих винахідників, аніж школярів, залучили до розробки технології видобування корисних копалин у космосі?

695. Склади і розв'яжи рівняння.

Невідоме число збільшили у 5 разів і одержали число 40. Знайди невідоме число.

696. Накресли один відрізок довжиною 3 см, а другий — 9 см. Познач відрізки латинськими літерами та порівняй їхні довжини. Скільки разів перший відрізок поміститься в другому?

697. $9 \cdot 5 + 5$ $9 \cdot 8 + 8$ $9 \cdot 4 + 16$ $9 \cdot 3 + 42$
 $9 \cdot 7 + 7$ $9 \cdot 9 + 9$ $9 \cdot 2 + 27$ $9 \cdot 6 + 38$

698. Щоб вив'язати 8 однакових светрів, знадобилося 56 мотків ниток. Скільки мотків ниток потрібно, щоб вив'язати 5 таких светрів?

699. $9 \cdot 9$ $9 \cdot 5$ $9 \cdot 7$ $24 : 8$ $36 : 9$ $63 : 9$
 $9 \cdot 4$ $9 \cdot 2$ $27 : 9$ $48 : 8$

700. Завдання на вибір

1.

a																								
$a \cdot 9$		8	1		4	5		2	7		7	2		3	6		6	3		1	8		5	4

2. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 6, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

56	12	49	48	35	54	64	42	72
Г	В	У	И	Б	Л	Р	А	Я

3. Прочитай літери в порядку виконання дій та отримавеш слово. Виконай дії.

$$\begin{array}{ccccccc} \text{O} & \text{A} & \text{B} & \text{M} & & & \\ \square & \cdot & \square & + & \square & \cdot & (\square + \square) \end{array} \qquad 6 \cdot 9 + 4 \cdot (5 + 4)$$

701. Склади і розв’яжи задачу.

Барабанів
у ? разів більше

702. На спорудженні одного будинку працювало 9 робітників, а на спорудженні другого — у 4 рази більше. Скільки всього робітників працювало на спорудженні двох будинків?

703.

a																				
$a \cdot 9$	7	2	1	8	4	5	3	6	8	1	5	4	2	7	6	3				

704. В одному будинку 9 поверхів по 4 квартири, а в другому — 6 поверхів по 6 квартир. Скільки квартир в обох будинках?

705. Від числа 72 відняли число 64. Знайди, у скільки разів зменшуване більше за різницю.

706.

$72 : 8 \cdot 9$	$32 : 8 \cdot 9$	$9 \cdot 4 : 6$	$45 : 5 \cdot 3$
$63 : 7 \cdot 6$	$56 : 7 \cdot 9$	$9 \cdot 2 : 3$	$27 : 3 \cdot 5$

707.

$9 \cdot 3$	$8 \cdot 7$	$7 \cdot 6$	$40 : 8$	$40 : 5$	$63 : 7$
$6 \cdot 5$	$8 \cdot 8$		$64 : 8$	$81 : 9$	

708.

$: 8$	$32 - 16 + 48 =$	$: 8$	$72 - 56 + 24 =$
$\cdot 9$	$- + =$	$\cdot 9$	$- + =$

709.

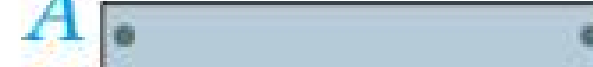
$72 : 8$	$35 : 7$	$56 : 8$	$45 : 5$	$21 : 3$	$30 : 6$
----------	----------	----------	----------	----------	----------

710. Петрикові подарували 9 марок із зображенням метеликів, а марок із зображенням жуків — у 3 рази більше. Усі марки хлопчик наклеїв в альбом рядами, по 6 марок у кожному. Скільки рядів марок наклеїв Петрик?

Який вираз є розв'язанням цієї задачі?

- a) $9 \cdot 3$; в) $(9 \cdot 3 - 9) : 6$;
б) $9 + 9 \cdot 3$; г) $(9 \cdot 3 + 9) : 6$.

711. Якщо з'єднати парами отвори жерстяної смужки, як показано на малюнку, то можна отримати петлю. Які отвори другої смужки треба з'єднати попарно, щоб отримати петлю?

712.

713. Одного дня продали b кг полуниць, а другого — у 9 разів більше. Скільки кілограмів полуниць продали за два дні?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $b = 6$.

714. Розв'яжи рівняння.

$$35 : x = 7 \qquad 35 - x = 7 \qquad x : 5 = 8$$

$$x : 5 = 8$$

715. На скільки гривень дорожчі 5 тюбиків клею по 9 грн за кожен від трьох баночок клею по 7 грн за кожену?

716.

$9 \cdot 2$	$9 \cdot 5$	$7 \cdot 7$	$16 : 8$	$36 : 4$	$45 : 9$
	$8 \cdot 4$	$8 \cdot 6$		$28 : 7$	$45 : 5$

717. Пригадай одиниці вимірювання вартості.

718. Виконай дії з іменованими числами.

5 грн 40 коп. + 2 грн 10 коп.

15 м 20 см : 5

719. Маса семи однакових індиків 56 кг. Яка маса дев'яти таких індиків?

Маса одного індика	Кількість	Загальна маса
Однакова	<div>7</div> <div>9</div>	<div>56 кг</div> <div>?</div>

Склади і розв'яжи обернену задачу, в якій потрібно знайти число 9.

Маса одного індика	Кількість	Загальна маса
Однакова	<div>7</div> <div>?</div>	<div>56 кг</div> <div>72 кг</div>

720.

27 + 36

8 · 8

9 · 6

32 + 32

9 · 7

17 + 37

721. Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

<div>72</div> <div>Р</div>	<div>32</div> <div>У</div>	<div>49</div> <div>Х</div>	<div>40</div> <div>Д</div>	<div>35</div> <div>О</div>	<div>25</div> <div>Б</div>	<div>28</div> <div>Д</div>	<div>10</div> <div>А</div>	<div>56</div> <div>А</div>
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

722. Які отвори жерстяної смужки треба з'єднати парно, щоб отримати петлю?

723.

+ 27

17

- 19

АБВ

ГДЕ

...

 →

А-

Б-

В-

733. $18 : 9 \cdot 7$ $81 : 9 \cdot 7$ $27 : 9 \cdot 8$ $36 : 9 \cdot 8$
 $45 : 9 \cdot 7$ $63 : 9 \cdot 7$ $54 : 9 \cdot 6$ $72 : 9 \cdot 6$

734. Під час змагань біатлоністка виконала 4 серії пострілів по 5 куль, після чого в неї залишилося 12 куль. Скільки куль було в біатлоністки спочатку?

735.

a		4	5		1	8		5	4		8	1		6	3		2	7		7	2		3	6
$a : 9$																								

736. Розв'яжи рівняння.

$12 - x = 7$

$4 \cdot x = 12$

$18 : x = 2$

737. Випиши окремо букви біля чисел, що діляться на 7, на 8, на 9. Отримаєш три слова.

64	40	56	42	72	63	28	54	81
Л	И	С	Н	Т	І	П	Н	Ь

738.

У	Н	М	Р	Г	Л	А	К	И
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$64 : 8 = \square \square$

$56 : 7 = \square \square$

$72 : 9 = \square \square$

$36 : 9 = \square \square$

$72 : 8 = \square \square$

$18 : 9 = \square \square$

$81 : 9 = \square \square$

$54 : 9 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

$35 : 7 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

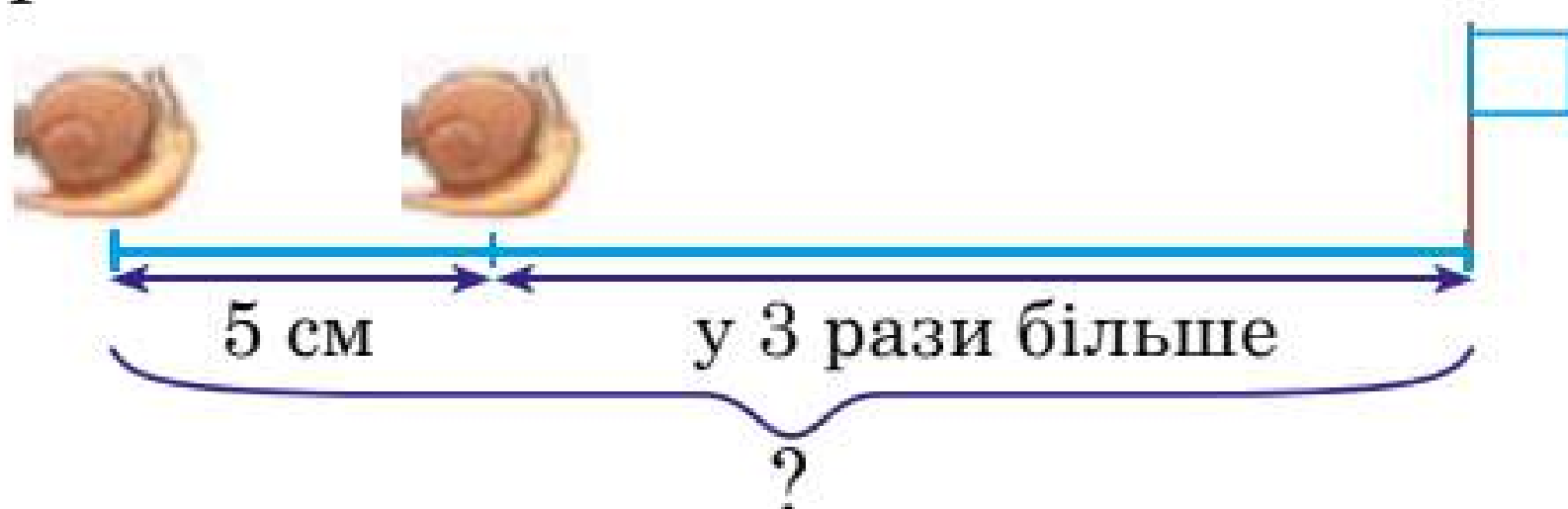
$45 : 9 = \square \square$

$63 : 9 = \square \square$

$27 : 9 = \square \square$

$56 : 8 = \square \square$

739. Склади і розв'яжи задачу за малюнком та виразом.

$5 \cdot 3 + 5$

740. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. З одного дерева зібрали 25 кг слив, а з іншого — на 13 кг більше. Усі сливи розклали в кілька ящиків, по 9 кг у кожен. Скільки ящиків для цього знадобилося?

2. З одного дерева зібрали 25 кг слив, а з іншого — на 13 кг більше. Усі сливи розклали у 7 ящиків, порівну в кожен. Скільки кілограмів слив клали в кожен ящик?

741. Виконай дії з іменованими числами.

8 грн 60 коп. – 4 грн 20 коп.

42 м 14 см : 7

7 грн 90 коп. – 5 грн 30 коп.

5 м 6 см · 9

742. У скільки разів більша сума чисел 20 і 15, ніж їх різниця?

743. $63 : 9 \cdot 5$ $64 : 8 \cdot 9$ $81 : 9 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 9$

$27 : 9 \cdot 6$ $32 : 8 \cdot 9$ $18 : 9 \cdot 5$ $24 : 8 \cdot 9$

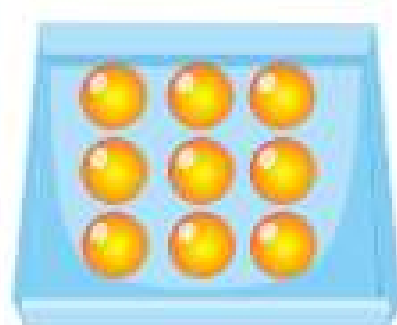
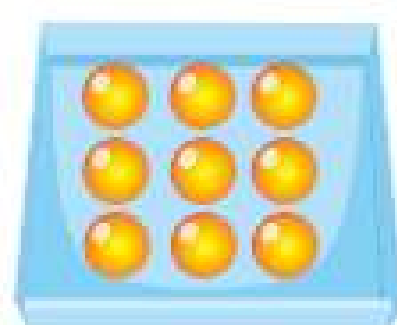

744. Пригадай таблицю ділення на 9.

a	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
$a : 9$	1									

745. Поясни, як поділили 19 на 9 за допомогою коробок із кульками.

$$19 : 9 = 2 \text{ (ост. 1)}$$

746. Виконай ділення на 9 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$26 : 9 \quad 39 : 9 \quad 28 : 9 \quad 11 : 9 \quad 25 : 9 \quad 17 : 9$$

747. Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 9 отримати остачу 9; остачу, більшу ніж 9. Поясни свою думку.

748. Якщо поділити 10 на 9, отримаємо остачу 1. Яку остачу отримаємо, якщо 20 поділити на 9? 30 поділити на 9? 40 на 9? 50 на 9? 60 на 9? 70 на 9? 80 на 9? Запиши відповідні рівності.

749. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 9 (№ 744), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? остачу 4? Запиши чотири рівності.

750. У результаті ділення числа 55 на 9 отримаємо остачу 1. Яке число потрібно додати до 55, щоб сума ділилася на 9 без остачі? Виконай обчислення і переконайся.

751. У числовому ряду від 1 до 80 є вісім чисел, які діляться на 9 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

752. У результаті ділення числа 55 на 9 отримаємо остачу 1. Яке число потрібно відняти від 55, щоб різниця ділилася на 9 без остачі? Виконай обчислення і переконайся.

753. Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 9 (№ 744), щоб отримати остачу 5? остачу 6? остачу 7? остачу 8? Запиши чотири рівності.

- 754.** За допомогою таблиці ділення на 9 і таблиці множення на 8 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 9 \cdot 8$$

- 755.** Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 9 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $33 = 27 + 6$

19, 47, 38, 39, 13, 67.

- 756.** Дванадцять шоколадок треба поділити між дев'ятьма дітьми порівну. Скільки цілих шоколадок і скільки частин шоколадки отримає кожна дитина? Які це будуть частини?

- 757.** Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

В Р Е Т С А Т

$$(48 : 8 + 48 : 6) : (32 : 4 - 3 : 3)$$

- 758.** Поділи на 9 числа: 12, 21, 30. Досліді, якою буде остача, коли кожне ділене помножити на 3.

- 759.** Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $18 : 2 = 27 : 3$

$48 : 8$

$54 : 9$

$16 : 8$

$63 : 9$

$24 : 8$

$36 : 9$

$40 : 8$

$72 : 9$

$32 : 8$

$81 : 9$

$64 : 8$

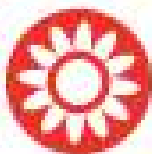
$45 : 9$

$72 : 8$

$27 : 9$

$56 : 8$

$18 : 9$

760. Поділи на 9 числа: 15, 24, 33. Досліді, якою буде остача, коли кожне ділене помножити на 3.

761. Поділи число 9 на 2, на 4, на 5, на 6, на 7, на 8. Які остачі ти отримаєш?

762. Прочитай літери в порядку виконання дій у ви- разі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

С Л Р О І Б

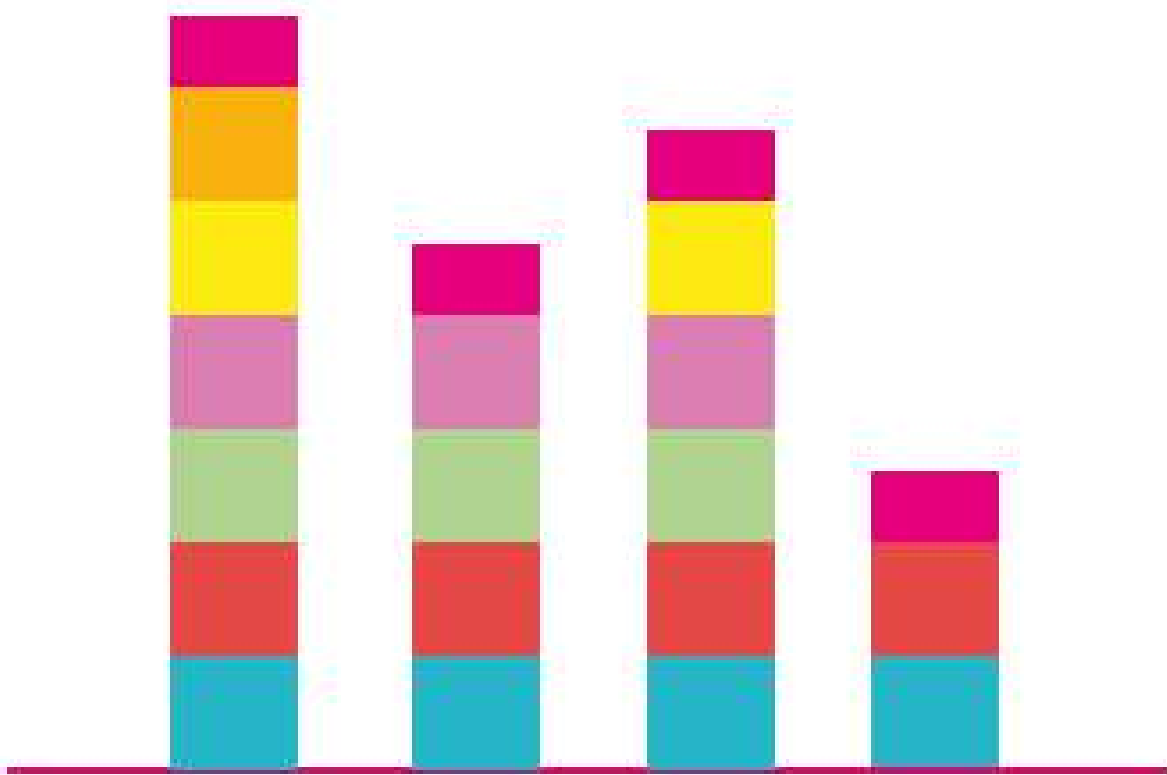
$36 : 9 + 36 : 6 - 42 : 7 : 3$

763. Пригадай таблицю множення на 9.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 9$	9									

764. 1) Кожен квадрат на зображених діаграмах відповідає числу 9, а кожен прямокутник — остачі від ділення на 9. Серед поданих чисел знайди ті, які ілюструють ці діаграми. Запиши рівності на ділення з остачею.

17, 21, 31, 40, 50, 60.

2) Які числа виявилися «зайвими»? Побудуй відповідні стовпчики діаграм.

765. Відстань до стіни 7 дм. Іграшковий заєць робить стрибки завдовжки 9 см. Скільки стрибків до стіни він зможе зробити?

766. Додай числа дев'ятками до 29; до 39; до 49; до 59.

767. За допомогою таблиці множення на 9 можна визначити, скільки дев'яток потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

768. $4 \cdot 9 : 6$ $(12 + 23) : 7$ $72 : (3 + 5)$ $28 : 7 \cdot 5$
 $8 \cdot 3 : 4$ $(79 - 25) : 9$ $45 : (7 + 2)$ $56 : 8 \cdot 4$

769. Збільш у 9 разів числа: 4, 10, 2, 8, 5, 3, 9, 6, 1, 7.
 Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

770. Бабуся продала 8 груш по 8 грн за кожну і хоче купити внукам вафлі по 9 грн за пачку. Скільки пачок вафель вона купить? Скільки грошей у неї залишиться?

ЗМІСТ

I. Повторення вивченого за 2 клас. Сотня	4
II. Письмове додавання і віднімання двоцифрових чисел.....	18
III. Дослідження таблиць множення і ділення чисел 2–6.....	28
Ділення з остачею	44
Доба, година, хвилина, секунда	69
Порівняння величин і чисел.....	77
IV. Дослідження таблиць множення і ділення чисел 7–9.....	92

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я учня/учениці	Навчальний рік	Стан підручника	
			на початку року	в кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна
БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Ірина Чорненька-Левицька*
Художниця *Олеся Томків*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Ольги Кравчук*
Художній редактор *Ростислав Крамар*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку _____.2025. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Гарнітура *Pragmatica*. Друк офсетний.
Умовн. друк арк. 9,10. Умовн. фарбо-відб. 36,40. Обл.-вид. арк. 5,2.
Тираж ____ пр. Зам. _____

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ВЕЛИЧИНИ

Одиниці довжини

$$1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$$

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см} = 100 \text{ мм}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см} = 1000 \text{ мм}$$

$$1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$$

Одиниці маси

$$1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$$

$$1 \text{ ц} = 100 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = 10 \text{ ц} = 1000 \text{ кг}$$

Одиниці часу

$$1 \text{ хв} = 60 \text{ с}$$

$$1 \text{ год} = 60 \text{ хв}$$

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

$$1 \text{ тижд.} = 7 \text{ діб}$$

$$1 \text{ рік} = 365 \text{ (366) діб}$$

$$1 \text{ ст.} = 100 \text{ років}$$

Одиниці вартості

$$1 \text{ коп.}$$

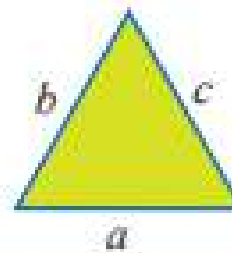
$$1 \text{ грн} = 100 \text{ коп.}$$

ПЕРИМЕТР МНОГОКУТНИКА

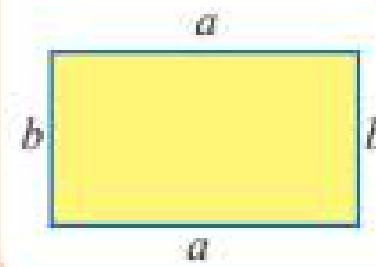
Периметр многокутника — це сума довжин його сторін.

Трикутник

$$P = a + b + c$$

Прямокутник

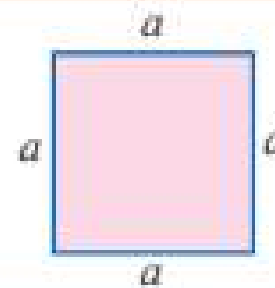

$$P = a + a + b + b$$

$$P = a \cdot 2 + b \cdot 2$$

$$P = (a + b) \cdot 2$$

Квадрат

$$P = a + a + a + a$$

$$P = a \cdot 4$$

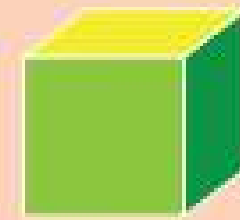
ГЕОМЕТРИЧНІ ТІЛА

Циліндр

Куля

Куб

Конус

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37

19 38

18 39

ТАБЛИЦЯ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ

·	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81
:	2	3	4	5	6	7	8	9

100

40

99

41

98

42

97

43

96

44

95

45

94

46

93

47

92

48

91

49

90

50

89

51

88

52

87

53

86

54

85

55

84

56

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86

ЧИСЛОВИЙ РЯД

72 71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57